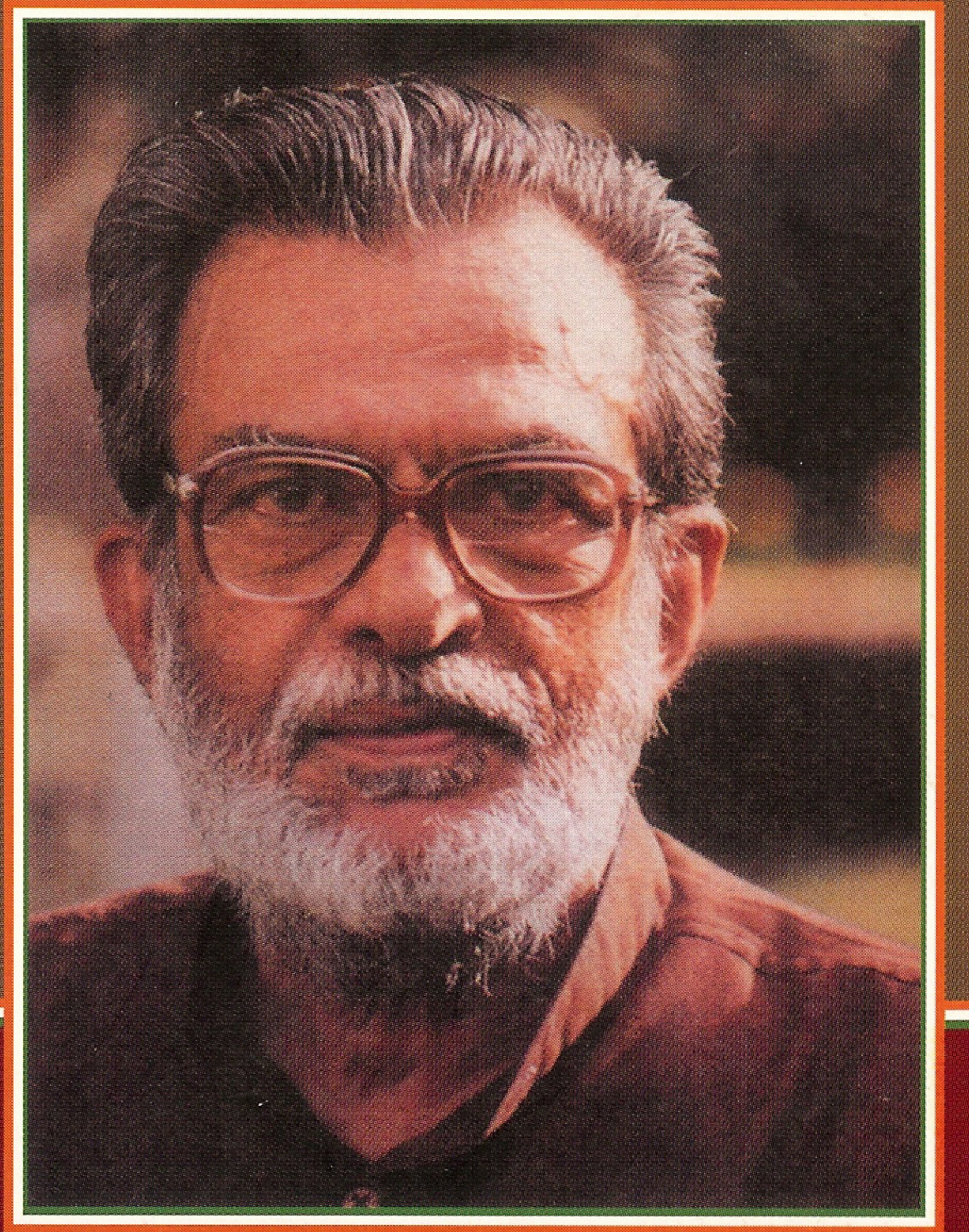

ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ - ೨೪

ರಂಗಭೀಷ್ಮ

ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್

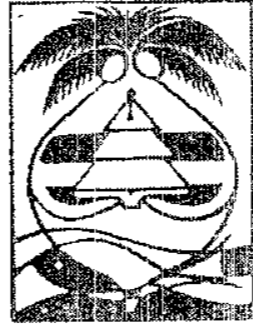
ಕರ್ನಾಟಕ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು

ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲಿಕೆ - ೨೪

ರಂಗಭೀಷ್ಮ
ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್

ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

RANGA BHISHME B.V. KARANThER

Life sketch and works of the great drama director B.V. Karantha
by Chandrashekara Mandekolu, Post Mandekolu, Sullia D.K.
Mobile : 9916256219

Author

Chandrashekara Mandekolu

Chief Editor

Dr. Palthady Ramakrishna Achar

President

Karnataka Tulu Sahitya Academy

Publisher

Chandrasaha Rai B.

Registrar

Karnataka Tulu Sahitya Academy

First Edition : 2011

© : Karnataka Tulu Sahitya Academy

Pages : 64

Price : ₹ 30

Cover Design : **Kalloor Nagesh**

Designed & Printed at :

Aakrithi Prints

K.S. Rao Road, Mangalore -- 575 001

Tel. : 0824 2443002

ಗುರ್ಕಾರ್ತನ ಮದಿಪು

ತುಳುವೆರ್ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ಡಿಂಚಿ ನಡತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಆರಾಧನೆ, ಆಚರಣೆ, ನಂಬೊಳಿಗಲೆನ್ ಮಾತ ಒರಿತೊಂದು ಬತ್ತಿನಕುಲು. ಅಂಚಾದೇ ತುಳುನಾಡ್ ಪುಣ್ಯೊದ ನಾಡ್‌ಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಎಡ್ಡೆ ವಿಸಯೊಲೆನ್ ಒರಿತೊಂದು ಪೋಪಿನವು ಎಡ್ಡೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆದ ಸುತ್ತುಗಟ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪೊ ಡು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬೊಕ್ಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿಲೆಗಟ್ ಅಯಿಕ್ ಬೋಡು. ಅಂಚಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ದುಂಬೊ ತೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಕಲೆ, ಪರಪೋಕು, ಸೇವೆ - ಉಂದು ಮಾತ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಾಗೊಲು. ನೆನ್ ಒರಿತ್‌ದ್ ಬುಳೆವಯರೆಗಾದ್ ಬೆಂದಿನ ತುಳುವೆರ್ ಏತೋಜನ. ತುಳುವೆರ್ ಪಂಡ ಬಜೀ ತುಳು ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದಕುಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ, ತುಳು ನಾಡ್‌ಡ್ ಜಲ್ಮೊಗು ಬತ್ತಿನಕುಲು, ತುಳು ಬಾಸೆ ತೆರಿನಕುಲು, ತುಳುತ ಬಗೆಟ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ದೀವೊನ್ನಕುಲು ಮಾತ ತುಳುವೆರ್.

ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ತುಳುಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳು ಸಂಪೊತ್ತುದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಅಕುಲೆ ಸೇವೆ ಸಂದ್ ದಿತ್ತಂಡ ಅಂಚಿನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರೆನ ಬದ್ಕ, ಸಾಧನೆಲೆನ್ ನೆಂಪುಡು ಒರಿತೊನುನವು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮೊ. ಈ ನಿಲೆಟ್ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಕುಲೆನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆಪಾದ್ 'ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಪನ್ನಿ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲೆಡ್ ಬೊಳ್ಳುಗು ಕನವೊಂದುಂಡು.

1972-73ಡ್ ಯಾನ್ ಉಡುಪಿದ ಬಿ.ಎಡ್. ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಕಲ್ತೊಂದುಪ್ಪಿ ಪೂರ್ತುಗು ಉಡುಪಿದ ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳ್ಳ ನಾಟಕ ಶಿಬಿರ ನಡಪಪೆರ್‌ಂದ್ ಸುದ್ದಿಯಾಂಡ್. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್, ಈ ಏರ್ಪಾಟ್ ಮಲ್ತದಿತ್ತೆರ್. ತರಬೇತಿ ನಡಪೆದಿನಿ ಬಯ್ಯ 5 ಗಂಟೆಡ್ ರಾತ್ರೆ 10 ಗಂಟೆ ಮುಟ್ಟ ಆಯಿನೆಡ್ಲಾವರ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಈ ತರಬೇತಿಗ್ ಸೇರೊಲಿಂದ್ ಆಂಡ್. ಎನ್ನ ಅಬುಲಾಸೆನ್ ಯಾನ್ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರ್ ಪ್ರೊ. ಕೆ.ಆರ್. ಹಂದೆಯೆರೆಡ ಪಂಡೆ. ಆರೆಗ್ ಎನಡ ದಿಂಜ ಮೋಕೆ ಇತ್ತಂಡ್. ಆರ್ ಎನನ್ ಕಾಲೇಜಿಡ್ಲೇ ಈ ಶಿಬಿರೊಗು ನಿಯೋಜನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಎನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಲೇಜಿದ ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶಕೆರೆನ್ನಾ ಕುಡ ಒರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನ್ನಾ ನಿಯೋಜನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಎಂಕ್ಲೆ ಫೀಸ್ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ಚಿದ ಪಣವು ಕಾಲೇಜಿಡ್ಲೇ ಕೊರೈರ್. ಈ ಮಾಮಲ್ಲ ವಿಶ್ವ ಖ್ಯಾತಿದ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶಕನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಕಳೆಪುನ ಭಾಗ್ಯೊ ಎಂಕ್ ಒದಗ್‌ದ್ ಬತ್ತಂಡ್.

ಈ ಬೂಕುಡು ಬರೆತಿನಾರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ ಆರ್ ನಾಟಕೊಗು ಪಾತ್ರ ಅಜಪುನಗ ಸುರುಕು ಅಭ್ಯರ್ಥಿನ ಸೊರ ಪರೀಕೆ ಮಲ್ತುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ ತೋಜಯರೆ ಪನ್ನೆರ್. ಆಂಡ ಆರ್ ನಾಟಕೊಗು ಸೇರ್ಯರೆ ಬತ್ತಿನಾಯನ್ ಎರೆನ್ನಾ ಬುಡ್ಡುಜೆರ್. ಮಾತೆರೆನ್ನಾ ದೆತೊನೆದೆರ್. ಎಂಕ್ ನಟನೆದ ಬಗೆಟ್ ದಾಲ ಗೊತ್ತು ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಎನನ್ ತರಬೇತಿಗ್ ದೆತೊಂಡೆರ್. ಆ ಸರ್ತಿ ಅಲ್ಪ 'ಅಂಧಯುಗ' ಬೊಕ್ಕ 'ತುಘಲಕ್' ರಡ್ಡ್ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬೊ. ಎಂಕ್ ಅಂಧಯುಗ ನಾಟಕೊಡು ಒಂಜಿ ದೂತನ ಪಾರ್ತ್. ಅವು ಮಹಾಭಾರತೊ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನ ಕತೆ. ಹಿಂದಿದ ತರ್ಜುಮೆ. ಅಯಿಟ್ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟೆಗ್ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾರ್ತ್. ತರಬೇತಿ ಕೊರ್ಗ ಆರ್ ಎರೆನ ಬಗೆಟ್ಲಾ ಎರೆನ ಪಾತೆರೊಲಾ ಕೇನುಜೆರ್. ಅಂಚನೆ ರಿಹರ್ಸಲ್ ಮಲ್ಪುನಗ ಎರೆನ್ನಾ ನೆರ್ಪೆದೆರ್. ಆರ್ ನೆರ್ನಗ ಪೆಟ್ ಪಾಡ್ಯರನೇ ಬರ್ಪೆರ್ಂದೇ ಆಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಎನನ್ ದೂತಲೆಕ ನಡಪದ್ ತೂಯರ್. 'ಎನ್ನೀ ನೀವು ದೂತ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರ್ತುಬಿಟ್ಟಾ? ರಾಜನಾಗೆ ನಡೀತಿದ್ರಲ್ಲಾ?'ಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಆ ನಾಟಕೊಡು ಎಂಕ್ ರಡ್ಡೇ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಇತ್ತಿನೆ. ಯಾನ್ ಪಾತೆರಗ್ 'ಯಾಕ್ರೀ ನೀವು ಮಲೆಯಾಳೀ ಥರಾ ಮಾತಾಡ್ತೀರಲ್ಲಾ?' ಪಂಡ್ ಪಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವು ಇತ್ತೆಲಾ ಎಂಕ್ ಸರೀ ನೆಂಪುಂಡು.

ಈ ತರಬೇತಿಡ್ ಯಾನ್ ನಾಟಕೊದ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ಕಲ್ತೆ. ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾಯಿನ ಸೊರೊಕುಲೆನ್ ಎಂಚ ನಾಟಕೊಡು ಬಳಕೆ ಮಲ್ತೊನೊಲಿ ಪನ್ನಿ ವಿಚಾರ, ಆರ್ ಬಾಯಿಡ್ಲೇ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸೊರೊಕುಲೆನ್ ಎಂಚ ಪಿದಾಡ್ಪೊಲಿ ಪಂಡ್ ಪಂದಿತ್ತೆರ್. ಬಜೀ ನಾಲಯಿಡೇ ಕುದುರೆ ನಡಕೆನ್ ಎಂಚ ತೋಜವೊಲಿ ಪಂಡ್ ಪಂದಿತ್ತೆರ್ ಆರ್ ಪಂಡ್ ಪಂದಿತ್ತೆರ್ ಕೊರಿನ ಎಂಕ್ ಇತ್ತೆಲಾ ನೆಂಪುಂಡು. ಕುಪ್ಪಿಲೆನ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತಾತ್ ಎಂಚ ಸೊರ ಲಕ್ಕವೊಲಿ ಪನ್ನಿನೆನ್ ಮಲ್ತ ತೋಜದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಸರ್ತಿ ನಾಟಕೊದ ರಿಹರ್ಸಲ್ ದಾಲ ಎಡ್ಡೆ ಆದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಎಂಕ್ ಗೊಂತೆ ಬೇಜಾರಾಂಡ್. ಆಂಡ ಆರೆಗ್ ದಾಲ ಬೇಜಾರ ಆಯಿಜಿ. ಆರ್ ಪಂಡೆರ್ 'ನಾಟಕೊದ ರಿಹರ್ಸಲ್ ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡ ನಾಟಕ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಜಿ. ರಿಹರ್ಸಲ್ ಹಾಳಾಂಡ ನಾಟಕ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಂಡುಂದು ಲೆಕ್ಕ. ಅಂಚ ಎಂಕ್ ಕುಸಿಯಾಂಡ್' ಪಂಡೆರ್. ಅಯಿನ್ ಕೇಂಡ್ ಪಂದಿತ್ತೆರ್ ಎಂಕ್ ಅಚ್ಚಿರ ಆಂಡ್. ನಾಟಕ ತೂಯರಗ್ ಡೆಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ತರಬೇತಿ ಸಾಲೆದ ಅಲ್ಪಾಜಿಯೆರ್ ಬತ್ತದಿತ್ತೆರ್. ಭಾಷಣೊಡು ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡೆರ್ 'ಯಾನ್ ಹಿಂದಿ ಎಂ.ಎ. ಆಯಿಪೆಟ್ಪೆಗ್ ಎಂಜಿಎಂ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಖಾಲಿ ಇತ್ತಿನ ಹಿಂದಿ ಲೆಕ್ಕರರ್ ಕೆಲಸೊಗು ಅರ್ಜಿ ಪಾಡ್ಲಿತ್ತೆ. ಆಂಡ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾದಿತ್ತಿನ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ, ಆ ಕೆಲಸ ಎಂಕ್ ಕೊರ್ಜೆರ್. ಅವು ಎಂಕ್ ಎಡ್ಡೆನೇ ಆಂಡ್. ಆರ್ ಕೆಲಸೊ ಕೊರ್ತುವೆರ್ಂಡ ಯಾನ್ ನಾಟಕೊದ ಕಳಟ್ ಈಡೆ ಮುಟ್ಟ ಎತ್ಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಾಂಡ್' ಪಂಡೆರ್.

ಆ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ಲ ತರಬೇತಿಡ್ ಎನನ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿ ಮೋಡಿ ಮಲ್ತದಿತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ ಬಿಎಡ್ ಮುಗಿದ್ ಕೆಯ್ಯೂರು ಸಾಲೆಗ್ ಪಿರ ಬತ್ತೆ. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಯಾನ್ ಕಲ್ತಿನೆಟ್ ಪೂರ ಪಂಡ್ ಪಂದಿತ್ತೆರ್ ಕೊರ್ಯೆ. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ತರಬೇತಿ ಕೊರ್ದು 'ಮೀರಾಬಾಯಿ' ಪನ್ನಿ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಯೆ. ಆ ನಾಟಕೊಡು ಬಳಕೆ ಮಲ್ತಿನ ಜೀವಂತ ಸೊರೊ. ಸಾಂಕೇತಿಕತೆ, ಭಜನೆ ಮಾತ ಎರೆನ್ನಾ ಅರ್ತೊ ಆಯಿಜಿ. ಒಂಜಿ ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ ಎಂಕ್ ನಾಟಕೊದ ಮರ್ಲ್ ಇತ್ತಾಂಡ್. ಎರ್ರಾ ಎನ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬರ್ಯರೆ ತಯಾರಾಯಿಜೆರ್. ಆಡೆಗ್ ಎನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮದತ್ ಬುಡ್ಡೆ.

1992ಡ್ ಯಾನ್ ಪುತ್ಕಾರ್ಡ್ ಬಾಲವನೊತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಿತಿದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಆದಿತ್ತೆ. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಪುತ್ಕಾರ್ಡುಗು ಬತ್ತದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಸುರುತ ಹಿಂದಿ ಟೀಚರ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ

ಒಂಜಿ ನೆಲೆಟ್ ಸಾಂಕನದ ಅಪ್ಪನೇ ಆದಿತ್ತಿನ ಶಂಕರಿ ಭಟ್ಟೆನ್ ತೂಯರೆ ಪೋಯೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಜನೊಲಾ ಎದರೆದರ್ ಕುಲ್ಲುದು ಮೋನೆ ಮೋನೆ ತೂದು ಸುಮಾರ್ ಪೋರ್ತು ಮುಟ್ಟು ಬುಲಿತೆರ್. ಶಂಕರಿ ಭಟ್ಟ್, ಎಂಕ್ಲಾ ಬೆಳ್ಳಾರೆ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಹಿಂದಿ ಟೀಚರ್ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಆಯಿಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ ಬಾಲವನೊಕು ಬತ್ತೆರ್.

ಅಲ್ಪವೊಂಜಿ ಸಭೆ ನಡತ್ಂಡ್. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಪಾತೆರ್ಯೆರ್. ಎನ್ನ ಜನಪದ ಕುಣಿತಗಳುಟ ಬೂಕುನು ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಾಲವನೊಡು ಒಂಜಿ ರೆಪರ್ಟರಿ ಮಲ್ಟೊಲ್ಯಾಂಡ್ ತೂಯರೆ ಬತ್ತಿನಾರ್ ಆರ್. ಆಂಡ ದಾನ್ನಾ ಆರೆಗ್ ಮೂಲು ರೆಪರ್ಟರಿ ಮಲ್ತುನ ಸರಿ ತೋಜಿಜಿ. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಪುತ್ತೂರುಡೊಂಜಿ ರೆಪರ್ಟರಿ ಮಲ್ತರೆ ಮುಲ್ತದಕುಲು ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ತುದ್ದೆರ್ಂಡ ಮೂಲೊಂಜಿ ತುಳು ನಾಟಕೊದ ರೆಪರ್ಟರಿ ಸುರು ಆತು.

ಯಾನ್ ವರ್ಸೊಗೊರ ಎನ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ, ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪೇಪರ್ ತಿದ್ಯರೆ ಮೈಸೂರುಗು ಪೋಪೆದೆ. ಅಪಗ ಯಾನ್ ರಂಗಾಯಣೊಗು ಪೋಪೆದೆ. ಅಲ್ಪ ಎನ್ನ ಗುರ್ತೊದ ಗೀತಾ ಮೋಂಟಡ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಕವತ್ತಾರು ತರಬೇತಿ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ ರಂಗಾಯಣದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆನ ಕಾರ್ಟರ್ಸ್ಡೇ ಪತ್ತ ದಿನ ತಡೆವೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಪಗ ಕಾರಂತೆರ್ ಕ್ಲಾರ್ಟರ್ಸ್ಗ್ ಬರ್ಪೆದರ್. ಜೋಕ್ಲೆಡ ಸುಮಾರ್ ರಾತ್ರಿ ಮುಟ್ಟು ಪಾತೆರೊಂದು ಕುಲೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಪೋರ್ತುಗು ಆರ್ ಒಂತೆ ಪಾಡೊಂದೆ ಬರ್ಪೆದರ್. ಆಂಡ ದಾಲ ತತ್ತಾದ್ ಪಾತೆರೊಂದು ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ಆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಬಾರಿ ಮಾನಾದಿಗೆ ಇತ್ತಂಡ್.

ಬಾಬುಕೋಡಿ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಕಾರಂತೆರ್ ಜಗತ್ತದ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟೊದ ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮಾ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ಕುಲೆಡ್ ಒರಿ. ಆರ್ ಬಡಪತ್ತದ ಬದ್ಕಡ್ಡ್ ಮಿತ್ತ ಬತ್ತಿನಾರ್. ಬದ್ಕಡ್ ದಿಂಜ ಪೊರ್ಂಬಿನಾರ್. ಕಡಲಬರಿತ ತುಳುನಾಡ್ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಆರೆನ ಉಡಲ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ ಬದ್ಕೇ ಒಂಜಿ ಕಡಲ್. ಆರೆಗ್ ಬಾಸೆ, ದೇಶೊ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಒರಿಪದ್ ಬುಳೆಪವುನ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಂಡ್. ರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾಸೆ ಪನ್ನಿ ನೆಲೆಟ್ ಆರ್ ಹಿಂದಿ ಕಲ್ತೆರ್. ತುಳು ಕಲಿಕೆದ ಅವಕಾಸೊನೇ ಆರೆನ ಕಾಲೊಡಿಜ್ಜಾಂಡ್. ತುಳುಟೇ ಎಂ.ಎ., ಪಿಎಚ್‌ಡಿ ಮಲ್ತಿ ಅವಕಾಶ ಆರೆ ಕಾಲೊಡಿತ್ತುದುಂಡ ಆಯಿನ್ನಾ ವಿಂಡಿತಾ ಮಲ್ತುದ್ದೆರ್. ಆಂಡ ಅವು ಇಡೆ ಮುಟ್ಟ ಆತಿಜಿ. ಆಂಡ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಾರೀ ಐಸಿರೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ್ ಆರ್ ತೆರಿದಿತ್ತೆರ್. ಅಯಿನ್ ಆರ್ ನಾಟಕೊದ ಸಾದಿಟ್ ತೋಜದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಆರ್ ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರೇಮಿ. ಅಯಿನ್ ಸಂಗೀತೊದ ಸಾದಿಡೆ ತೂಪರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಬಾಸೆ, ದೇಶೊ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಭಿಮಾನ ಇತ್ತಿನಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಯಿನ ದೇಶಭಕ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ನಿಜವಾಯಿನ ದೇಶಭಕ್ತೆ.

ಕಡಲ್ಡ್ ಸೆರೆ (ತೆರೆ) ಬತ್ತೊಂದೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆ ಸಾಂಕೇತಿಕತೆನ್ ಆರ್ ತನ್ನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ತೋಜಯೆರ್. ಆರೆ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ನಡತಿನ ನಾಟಕೊಲು ಒಂಜೆತಲೆಕ ಒಂಜಿ ಇಜ್ಜಿ. ತೆರೆ ಮಗ್ಗಲೆಕನೆ ಆರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಂದೇ ಇತ್ತಂಡ್. ನಾಟಕೊದ ಕಸಿಟ್ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಒರು ತೋಜದ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಆರ್. ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯೊಲೆನ ಪೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೆ ಆರ್. ಬೋವಾಲೊದ ರೆಪರ್ಟರಿ ಅತ್ತಂಡ ಮೈಸೂರುದ ರಂಗಾಯಣ ಮಾತ್ರ ಆರೆನ ಕರ್ಮಭೂಮಿಯತ್ತ. ಇಡೀ ದೇಶೊನೇ ಆರೆನ ಕರ್ಮಭೂಮಿ. ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನೊದ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಿನ ಆರೆನ ಶಿಷ್ಯ ವರ್ಗೊ ಇಡೀ ದೇಶೊಡುಂಡು. ಆರ್ ಉಟರ್ನೆ ಮಲ್ತಿನ ಪೊಸ ತತ್ವೊಲೆನ್ ಇಡೀ ದೇಶೊಡೇ ಪಸರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ

ರಾಜ್ಯೋಗೊಂಜಿ ನಾಟಕ ರೆಪರ್ಟರಿ ಆತ್ಮ ಬಾಸೆಗೊಂಜಿ, ಉಪಬಾಸೆಗೊಂಜಿ ರೆಪರ್ಟರಿ ಆವೊಡು.

ತುಳುನಾಡ್ ಪೆರ್ಮದ ಮಗೆ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಈ ಬೂಕು ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೇಡ್ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು. ಮೇರ್ ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆವೊಡಾಂಡ ಕಾರಂತೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ಆಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತಾದೆರ್ ಪನ್ನಿ ವಿಚಾರ ಬೂಕು ಓದುನಗನೇ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಕಾರಂತೆರ್ ಇಡೀ ಜಗತ್ತೆಡೇ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಒರಿ ನಿರ್ದೇಶಕೆ. ಅವು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆಂಡ ಆರ್ ಈ ತುಳು ಮಣ್ಣಾಡ್ ಪುಟ್ಟಾತ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಎಂಚ ನಾಟಕತ ಆಶಯ, ಸಂಗೀತ, ಪಾತೆರಕತೆಟ್ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಲ್ತೆರ್, ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಆರೆನನೇ ಆಯಿನ ತಾತ್ವಿಕತೆ ಎಂಚಿನ ಪನ್ನಿನೆನ್ ತೋಜಾವುನ ಬರೆಪುನಕ್ಲೆನ ಕೆಲಸ. ಆ ಕೆಲಸೊ ಮೂಲು ನಡತ್‌ದಾಂಡ್ ಪನ್‌ಪಿನ ಸಂಗತಿ ಬೂಕು ಓದ್ಯೆರಗ್ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಗನೇ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಬೂಕುಡು ಬಳಕೆ ಮಲ್ತಿನ ಬಾಸೆ ಅಪ್ಪಟ ಸುಳ್ಳೆ ಪ್ರದೇಸೊತ ತುಳು. ಪ್ರತಿ ಭಾಷೆಟ್‌ಲಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊಲು ಇಪ್ಪಿಲೆಕನೆ ತುಳುಟುಲಾ ಉಂಡು. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಕುಡ್ಲತ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಸುಳ್ಳೊತ ತುಳು ಅರ್ತಾವಂದೆಲಾ ಪೋವು. ಆಂಡ ಸುಳ್ಳೊತ ತುಳುವೇ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲೊಡ್ಲ ಪುಡೆತ್ ಬತ್ತಿನ ಪನ್ನಿನೆಕ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ ಈ ಬೂಕು ಬರವಣಿಗೆದ ಮೂಲಕ ಬರೆತಿನಾರ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರರ್ ಮಾಜೊಂದು ಪೋಪಿನ ತುಳು ಭಾಷೆತ ಒಂಜಿ ಪ್ರಬೇದೊನು ಒರಿಪಾದ್ ಕೊರಿಯರಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತಾದೆರ್ ಪನ್ನಿನವು ಪುಗರ್ತೆತ ವಿಸಯೊ.

'ಅನ್ವೇಷಣೆ', 'ಯಕ್ಷಭಂಡಾರಿ' ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಕನ್ನಡ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕೊಂಡತಿನ ಮಂಡೆಕೋಲುದಾರ್ ಇತ್ತೆ ತುಳುಟು ಬರೆಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ಸಂತೋಸೊದ ಸಂಗತಿ. ಯಕ್ಷಗಾನೊದ, ನಾಟಕೊದ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿಯೊನ್ನೆರ ದಿಂಜ ಉಮೇದ್ ಇತ್ತಿನ ಚಂದ್ರಶೇಖರರ್, ಈ ಬೂಕುಬರೆಪಿನ ಪೊಂಬಾರ್‌ಟೊಡು ನಾಟಕತ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ತೆರಿಯೊಂದೆರ್. ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ತರಿಪ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ರಂಗಭೂಮಿದ ಸಾದಿಟ್ ನಡತ್ ತೋಜಾಯಿನಾರ್. ಆ ನಡಕೆ ದುಂಬೊತ್ತ ಪೋವೊಡು, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾತಾ ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದೆರ್, ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ ಆರೆನ್ ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ಪುನೆದೊಟ್ಟುಗೆ ಪೊಸ ಪೊಸ ಸೃಷ್ಟಿ-ದಿಟ್ಟಿಲಾ ಉಟರ್ಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರೊಡು ಪನ್ನಿನ ಅಬುಲಾಸೆನ್ ಬೂಕು ಮುಡೆತಿನಾರ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ತುಳುಟು ಬೂಕು ಬರೆವೊಡು ಪನ್ನಗ ಎರ್‌ಲಾ ಒತ್ತೊನ್ನೆರ ತಯಾರಾಯಿಜೆರ್. ಆಪೊರ್ತುಗು ಆಯಾನ್ ಬರೆತ್ ಕೊರ್ಪೆಲಿಂದ್ ದೈರೊಡು ಒತ್ತೊಂದು, ಕೊರ್ತಿನ ಅವದಿಗ್ ಸರಿಯಾತ್ ಬರೆದ್ ಕೊರಿನಾರ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು. ಆರೆಗ್ ಪುಗರ್ತೆತೊಟ್ಟುಗೆ ಸೊಲೈ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆ ಈ ಬೂಕು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತಾದ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಪಾಡ್ಯೆರಗ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್‌ನ ಎಂಕ್ಲೆನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬುಕ್ಕ ಮಾತ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್ಲಾ ಸೊಲೈಲು. ಅಂಚನೆ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೇಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್ - ಇಂದೆತ ಯಜಮಾನೆ ಶ್ರೀ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ್ ಬುಕ್ಕ ಕೂಟತೆಗ್ಲಾ ದಿಂಜಿ ಉಡಲ್‌ದ ಸೊಲೈಲು.

ಮಾರ್ನೆಮು

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅಚಾರ್

ನೆಂಪು

ಎನನ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್ಡ್ ಮಾನಾಯಿ ಬಾಸೆ ತುಳು. ಪುಟ್ಚ್ಚ್, ಬಳತೊಂತು, ಕಲ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ ತಡ್ಯನ್ ಕಡತ್ತ್ ಕೈಕೈ ಪತ್ತೊಂದು ಮಲ್ಲನೆ ಮೊಟ್ವ್ಕಲ್ ಜಪುಡಾತ್ ಕೊರ್ನ ಬಾಸೆ ತುಳು. ಪಿದಯಿ ಪಿದಯಿ ಪೋಂಡಲಾ, ನಮ ಪಾತೆರುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆ ಆಂಡಲಾ ನಮ ತೆಲಿಪುನ, ಬುಲಿಪುನ, ನಡಪುನ, ಕನ ಕಟ್ಟುನ, ಬೆಕ್ಕಸಾಪುನ ಮಾತಾ ತುಳುಟ್ಟೇ, ಆ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆತ ಲಯಟ್ಟೇ.

ಎನ್ನ ಉಡಲ್ ದಿಂಜ ಇಂಚ ಏತೇತೋ ಕನಕ್ಲೆನ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ಸಿರಿವಂತ ಮಲ್ತಿ ಬಾಸೆಟ್ಟಾ ಒಂಜಾತ್ ಬರವು ಬರೆವೊಡು. ಪಿರಾಕ್ತ ಒರುನು ಒರಿತೊಂದೇ ತುಳು ಬಾಸೆಟ್ ಪೊಸ ಕಾಲೊತ ಸೇಲೆನ್, ಈ ಪೊರ್ತುತ ಕುಸಿ, ಬೇನೆ, ಪೋಡಿಗ್, ಕರಕೆರೆನ್ ಒಂತೆ ದಿಂಜಾವೊಡು - ಪನ್ನಿನ ಆಸೆ ಇತ್ತಂಡ್. ಎನ್ನ ಕೈತಲ್ತ ಊರುತಾರ್, ಒಂಜಿ ರೀತಿಟ್ ಎಂಕ್ ಗುರುಕುಲುಲಾ ಆಯಿನಾರ್ ಪಾಲ್ತಾಡಿಯೆರ್. ಈ ಬೂಕು ಬರೆವರ ಪನ್ನಗ ಬಾರಿ ಉಮೇದ್‌ಟ್ ಒತ್ತೊನ್ನ ಕಾರಣ ಉಂದುವೇ.

ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಾರಣ ಏನ್ ಮಸ್ತ ಮೋಕೆ ಮಲ್ಪುನ, ಮಾನಾದಿಗೇಟ್ ತೂಪುನ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆ ಬದ್‌ಕ್. ಏನ್ ಈ ಬೂಕು ಬರೆವರ ಪಿದಾಡಿ ಬುಕ್ಕ ಪುತ್ತೂರುತ ಗುಡ್ಡೆತ ಮಿತ್ತಾ ಟೆಲಿಪೋನ್ ಆಫೀಸ್‌ಡಿಪ್ಪುನ ತುಳುತ ಮಾಮಲ್ಲ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶಕರ್ ಐ.ಕೆ. ಬೊಳುವಾರ್ರೆ ಕೈತಡೆ ಪೋದಿತ್ತೆ. ಆರ್ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್ - 'ಕಾರಂತೆರ್ ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿಟ್ ಮಾಮಲ್ಲ ನಿರ್ದೇಶಕರ್, ಆರ್ ಏತೇತೋ ದೇಸೊಳೆನ್ ತಿರ್‌ಗನಾರ್. ನಾಟಕತ ಕಳಟ್ ಪೊಸತೊಂಜಿ ಕಾಲೊನೇ ಉಂಡು ಮಲ್ತನಾರ್. ಆಂಡ ಆರ್ ಓಡೆಗ್ ಪೋಂಡಲಾ, ಓಲು ಪಾತೆರುನಗಲಾ ಮಾತೆನ್ನಾ ತುಳುತ ದಿಟ್ಟಿಡೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಗ್ಲೋಬಲ್‌ಸೇಷನ್‌ತ ಬಗಟ್ ಪಾತೆರುನಗಾವಡ್, ಒವ್ವೇ ಭಾಷಣಟಾವಡ್ ಆರ್ 'ಎನ್ನ ಊರುಟು ಇಂಚ ಇತ್ತಂಡ್, ಎನ್ನ ಊರುತ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನೆರೆನ ಆಚರಣೆ ಇಂಚ, ಎನ್ನ ಊರುತ ಆಟ ಇಂಚ' - ಇಂಚಿತ್ತಿ ಉದಾರ್ಮ ಕೊರ್ತೇ

ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್.' ಬೊಳುವಾರ್ರೆನ ಪಾತೆರ ಕೇನ್ನೆಗ ಮೈನೆರಿ ಪೋಂಡು. ಮಣ್ಣೆಗ್ ಅಂಟೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ಂದ್ ಪನ್ನುನ ಇಂದೆಕ್ಕೇನಾ?

ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆ ಬಗೆಟ್ ಏತೇತೋ ಬೂಕುಲು ಬತ್ತಿಪ್ಪು. ಆರ್‌ನ ನಾಟಕತ ವಿಮರ್ಶೆಲ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಳೆಟ್ ಬೊಲ್ಪು ತೂದಿಪ್ಪು. ಆಂಡ ಒರಿ ತುಳು ಮಣ್ಣೆತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಕ್ತಾರೆ ಆದ್ ಬುಳೆಯಿನ ಬಗೆನ್ ತೆಲೆಪ್ಪಾದ್ ತೂಪುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಯಿನ ಕಮ್ಮಿ. ಪುಟ್ಸ್ ಬಳತ್‌ನ ಊರು, ಅಲ್ತ ಮಣ್ಣೆತ ಕಮ್ಮೆನೊ, ಏತೋ ಆಚರಣೆತ ವಿನ್ಯಾಸ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಒರಿ ಮಾಮಲ್ಲ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಆದ್ ಎಂಚೆ ಬುಳೆಪಾಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ನುನವು ಈ ಬೂಕುತ ಉದ್ದೇಸೊ. ಕಾರಂತೆರೆ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬೇತೆನೇ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ತೂವೊಡು, ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಈ ಬೂಕು ಬರೆವೊಂದು ಪೋನಗ ಪೋನಗ ಗೊತ್ತಾಂಡ್.

ಬೂಕು ಬರೆಪುನ ಕಜ್ಜೊಟ್ಟು ಸಾಯ ಮಲ್ತಿ ಸಹೃದಯೆರೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ-

ಬೂಕು ಬರೆವರ ಪಂಡಿನ ಪಾಲ್ತಾಡಿಯೆರ್, ಎನ್ನ ಗುರುಕ್ಲು ಶಿಶಿಲೆರ್, ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ್ರು, ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ಮಾಹಿತಿ ಕೊರಿನ ಮೋಕೆದ ಮೇಡಂ ವೈದೇಹಿಯೆರ್, ಐ.ಕೆ. ಬೊಳುವಾರ್,

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿತ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈಕ್ಲು ಮಾತಾ ಸದಸ್ಯೆರ್,
ಉದಯವಾಣಿ, ತರಂಗ ಕೂಟೊ,

ಸುಂದರ್ ಕೇನಾಜೆ, ಅನಂತಣ್ಣೆ ವಿನಯ ಸುವರ್ಣ, ಶ್ರೀಶ, ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಪ್ರಭು,
ಪ್ರಶಾಂತ್ ಪಡುಕೆರೆ

ಬೂಕುನು ಪೂರ್ಲುಟೆ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತಿನ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ್ ಬುಕ್ಕ ಆರ್‌ನ ಬಳಗ
ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಸೊಲ್ವೆ..

ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಮಂಡೆಕೋಲು
ಮಣಿಪಾಲ

ರಂಗಭೀಷ್ಮ ಬಿ.ವಿ.ಕಾರಂತೆರ್

ತುಳುವ ಮಣ್ಣಾದ ಕಮ್ಮನೊನು ನಾಟಕೊಡು ದೆತೊಂತು ನಾಟಕ ಮುಡೆತ್ ದೇಸ ಒರ್ಮಲಾ ಪದಾರ್ಥನಾರ್ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್. ನಾಲ್ ಕಬೆತ ನಡುತ ಯಕ್ಷಗಾನತ ಪಜ್ಜೆಲು, ಚೆಂಡೆ, ಮದ್ದಳೆ, ಬಂಟ್ವಾಳತ ಆದಿದ್ರಾವಿಡೆರೆ ಡೋಲು, ಮಂಚಿ ಕಾಡ್ತ ಇರಿಂಟಿ ಬುಲಿಪು, ಬೂತೊ ಪಾಡೊನೊತ ಏಕತಾಳ.. ಇಂಚ ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣತ ಏತೇತೋ ಆಚರಣೆಳೆಡಿಪ್ಪಿ ದನಿ, ಚಿತ್ರೋಲೆನ್ ದೆತೊಂತು ನಾಟಕ ರಂಗತಳೊನು ನನಲಾತ್ ಸಿರಿವಂತ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಬಾಬುಕೋಡಿ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡ ತುಳುವ ಮಣ್ಣತ ಒಂಜಿ ಅಚ್ಚೆರೊ. ಬಾಬುಕೋಡಿತ ಬಾಬಣ್ಣೆರೆನ ಬದ್ಕ್ ಪಂಡ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ದೇಸತ ರಂಗೊ ಚರಿತ್ರೆ.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ತುಳುಕು ಪೆಲಬು ಮಲ್ಪುನವೇ ಬಾರೀ ಬಂತ ಬೇಲೆ. ಒಲ್ಪಡ್ತ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡು? ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕುತ ಮಂಚಿ ಕಾಡಂಚಿತ ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್ಲತ ಪುರುಬಾಕಿಲ ತಡ್ಡತಲ್ತಾ? ಗುಬ್ಬಿ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿತ ಪರದೆ ಮಿತ್ತ್ ದೆರ್ತಿಲೆಕನೇ ತೋಜಿನ ಕೃಷ್ಣಲೀಲೆತ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ ಮುಗ್ಗರ್ ತೆಲಿಕೆರ್ತೇ? ಹಿಂದಿ ಕಲ್ಪೊಡುಂದು ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಡ ಪನಾಂದೆ ಪಾರ್ ಪೋಯಿನಲ್ಪಡ್ತೇ? ಡೆಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಶಾಲೆತ ಮಲ್ಲ ಚಾವಡಿ ತಲ್ಪರ್ತಾ? ಆತ್ತ್ ಮರ್ಡರ್ ಕೇಸ್ ದರ್ಮೊಗು ಜೈಲ್ ಸೇರ್ನಾರ್ ಜೈಲ್ತ ಕಜವಡಿಪುನಲ್ತಾ? ಕಾರಂತೆರೇ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತಿನ 'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ' ಪನ್ನಿ ನಾಟಕತ ಒಂಜಿ ಪೂರ್ಣಕಂಟತ ಪದೊ 'ಎಲ್ಲವೆಲ್ಲೆ ವೆಳೆಲ್ಲವೆಳು ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣನ ಕೊಳಲಿನ ಸೊಲ್ಲವೆಳು...' ಪಂಡೊಂತು ರಾಧೆನ್ ನಾಡುನ ಕೃಷ್ಣನ ಕರಕರೆಡ್ತ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡಾ? ಗೊತ್ತಾವೊಂದಿಜ್ಜಿ.

ಪುಟ್ಟನ್ಗನೇ ಸನಿದೆಸೆ ಇತ್ತಂಡ್ಗೆ ಆರೆಗ್. ಒರ ಅಜ್ಜಿ ಅಪ್ಪೆ ಸಿದ್ಕಪ್ಪೆ ಪೂರ ನಂದಾವರ ಅರುತ ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆಟ್ ಕುಂಟು ಅರ್ದೊಂತು ಇಪ್ಪುನಗ, ಅಲ್ಲೇ ಗೊಬ್ಬೊಂಚಿತ್ತನ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸ

ಪ್ರಾಯತ ಕಾರಂತೆರ್ ಅಂಚೆನೇ ಸುದೆಟ್ ಮುರ್ಕ್‌ತ್ ಪೋಯೆರ್‌ಗೆ. ಆರೆಗ್ಗಲತ ಸುದೆ ಅವು. ಅಜ್ಜಿ 'ಅಯ್ಯೋ ಬಾಲೆ ಬಾಲೆ'ಂದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಂದೇ ಮಾತೆರೆಡ್ತಾಲಾ ದುಂಬು ಲಾಯ್ತತ್ ಮೀಂದತ್ ದೆರ್ತೊಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಸನಿ ದೆರ್ತೊವರನೇ ಅಂಚಾಂಡ್‌ಂದ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಸನಿಯೋ, ಸನ್ನಿಯೋ? ಆಂಡ ಕಾರಂತೆರೆ ಬದ್‌ಕ್ ಆ ನೇತ್ರಾವತಿ ತಂಚನೇ. ಪರಿತೊಂದು ಪರಿತೊಂದು ಓಡೆ ಓಡೆಗೋ ಎತ್ತಂಡ್. ಒಂಜಡ್ತೊಂಜಿ ಆಕಸ್ಮಿಕ, ಪೂರ ಅಚ್ಚಿರೊ!

ಬಾಬುಕೋಡಿ ತ ಬೋಯಣ್ಣೆ

ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡ ಕೋಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆರ್. ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆತ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮೊಡುಪ್ಪಿನ ನರಸಿಂಹ ದೇವೆರ್ ಅಕ್ಲೆನ ಕುಲದೇವೆರ್‌ಗೆ. ಪಂಡ 'ಸಿಮ್ಮೊ ಮೋನೆತಾಯ'ನ ಒಕ್ಕೆಲ್! ಕುಲ ದೇವೆರೇ ಏತ್ ನಾಟಕೀಯ ಒರುತಾಯೆಂದ್ ಕಾರಂತೆರೇ ಪಂಡೊಂನಿರ್. ಅಕ್ಲೆನ ಹಿರಿಯೆರ್ ಕೋಟಡ್ ಜಿಲ್ಲೆತ ತೆಣ್ಣಯಿಗ್ ಪೂಜೆಗೋ ಆತ್ ಬೇತೆಂಚಿನೆಗೋ ಬಾರೀ ಪಿರಾಕ್‌ಡೇ ವಲಸೆ ಬತ್ತನಕ್ಲ. ಅಂಚರ್ತಾವರನೇ ಅಕ್ಲೆನ ಕನ್ನಡ, ತುಳು ಬೆರಕೆ ಆಯಿನ ಇಸೇಸೊ slang ಆದ್ ಬದಲಾಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್‌ಪೆರ್.

ಬಾಬುಕೋಡಿ ನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯೆ ಬುಕ್ಕ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ದಂಪತಿಲೆನ ಕಡೀರತ ಬಾಲೆ ವೆಂಕಟ್ರಮಣೆ ಪುಟ್ಟಿನ 1928ನೇ ಇಸ್ವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಏಳೆಗ್. ಅವೆ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಸುರೂತ ಬಾಲೆ ವೆಂಕಟ್ರಮಣನ್ ಬಾರಿ ಕೊಂಡಾಟೊಡು ಬೋಯಣ್ಣೆಂದ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ನಾಲ್ ಆಣ್, ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣು, ಬಜ್ಜೆ ತೋಟೊ, ಕಂಡೊ ಇತ್ತಿ ಒಂಜಿ ದನಿನ ಒಕ್ಕಲಾದಿತ್ತನ ಬಾಬುಕೋಡಿ ನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯೆರ್ ಬಜ್ಜೆ ತೋಟೊತ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರ ಬರೆವೊಂತು ಇಲ್ಲಲ್ ಪಾಟ ಪಂಡತ್ ಕೊರೊಂತು ಪೊರ್ಲುಟು ಬದ್ಕೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಮಂಚಿತ ಮೆಂಚ್

ಬಾಬುಕೋಡಿ, ಕುಕ್ಕಾಜೆ, ಪತ್ತುಮುಡಿ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಬಾಲ್ಯ ಪ್ರಪಂಚತ ತ್ರಿಕೋಣ ಬಿಂದುಲು. ಉಂದು ಪೂರಾ ಮಂಚಿ ಗ್ರಾಮೊಗು ಸೇರ್‌ನ ಊರುಲು. ಬೀದಿ ದೀಪೊಲಾ ಇಜ್ಜತ್‌ನ ಕರ್ಗುಡಿ ಕತ್ತಲೆತ ಊರು. ನೆರೆಕರೆ ತೋಟ, ಕಂಡ ಮಲ್ತೊಂತು ಬೆಗರ್ ಜಪ್ಪವುನ ಕುಟುಂಬೊಲು. ಹವ್ಯಕೆರ್, ಶಿವಳ್ಳಿತಕ್ಲ, ಕರಾಡಸ್ಥೆರ್, ನಡುಟು ಬ್ಯಾರ್ಲು, ಪುರ್ಬುಲು. ಮುಟ್ಟತ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋಂಡ ಕೊಂಕಣೆರ್. ನನೊಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ದುಡಿ ಬೊಟ್ಟುನ ಮನೆರ್, ಕಾಂಟಿ ಮುಡೆಪಿ ಕೊರಗೆರ್, ಬುಕ್ಕ ಸುದೊ ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರುನ ಬೈದೆರ್.

ಅಂಚಿತ್ತಿ ಊರುಡು ನಮ್ಮ ಬೋಯಣ್ಣನ ಬಾಲೆ ಮನಸ್ಸ್ ಬಾರೀ ಐಸಿರೊಡು ಮುಂಗೆ ಬತ್ತಂಡ್, ತೆಗ್‌ರ್‌ಂಡ್. ಕಂಡತ ಕಲೆಂಕ್ ನೀರ್‌ಗ್ ಕಾರ್ ಹಾಕ್‌ತ್ ಗೊಬ್ಬೆ, ಕಮ್ಮು ತಾರೆಗ್ ತಲೆ ಕಟ್ಟಂದೇ ಬಡ್‌ತ್ಯೆ, ಜಡಿ ಬೊಲ್ಲ ಬರ್ಪಿ ಮರ್ಯಾಲಡ್ ಕರ್ಗುಡಿ ಕತ್ತಲೆದ

ಮಂಚಿ ಮಿಂಚುನ ಮಂಚಿ ಊರುದ ಪೋರ್ಲುನು ಕಣ್ಣ್ ನಿಲಿಕೆ ತೂಯೆ.

ಗುಡ್ಡೆತ ತಗ್ಗಡ್ ಬೋಯಣ್ಣನ ಮುಳಿ ಮಾಡ್ತ ಇಲ್ಲ್, ಅಲ್ಲ್ ಇರಿಂಟಿ ಬುಲಿಪು ಮಾತ್ರ. ಆತ್‌ಲಾ ನಿರ್ಮಲ ಶಾಂತ ಪ್ರಕೃತಿ. ಎದರ್ ರಡ್ಡ್ ದಪ್ಪ ಕಬೆತ ಗೋಡೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಚಾವಡಿ. ಒಂಜಿ ಜಗಲಿ, ಜಾಲ್. ಉಳಯಿ ಚಾವಡಿತ ಒತ್ತುಡೇ ವನಸ್‌ತ ಅದೆ, ಈ ರಡ್ಡೆತ ನಡುಟು ಪರಾ ಪಾತ್ರೆ ಹಂಡೆ ಇಂಚಿನೆನ್ ದೀಪುನ ಕತ್ತಲೆ ಕೋಣೆ. ಇಂದೆನ ಮದ್ಯೊಟು ಒಂಜಿ ಕಡೆ ದೇವೆರೆ ಗುಂಡೊ. ವನಸ್‌ತ ಕೋಣೆ ಕಡತ್‌ಂಡ ಅಡ್ಡಿಲ್ಲ್. ಅಲ್ವನೇ ಅಟ್ಟೊಗು ಪೋವರ ತಾರಿತ ಪಕ್ಕಾಸ್‌ಡ್ ಮಲ್ತಿನ ಏಣಿ ಮೊಟ್ಟು. ಆ ಅಟ್ಟೊಡೇ ಬೋಯಣ್ಣನ ಅಮ್ಮೆರ್‌ನ ದುಡ್ಡು ದೇವೆರ್‌ನ ಮುಡಿಪು ಡಬ್ಬಿ ಅಪ್ಪನ ಬಂಗಾರ್, ಸೀರೆ ಪೂರಾ ದೀವೊಂದಿತ್ತಿನ. ಆಡೆಗ್ ಎರೆನ್ನಾ ಪೋವರ ಬುಡಯೆರ್. ಆ ಅಟ್ಟೊಡೇ ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಬೋಯಣ್ಣೆ ಪುರ್ಬು, ಬ್ಯಾರಿ ದೋಸ್ತಿಲು ಅತ್ತಂದೆ, ಬೇತೆಲಾ ಒಂಜಾತ್ ಜೋಕುಲು ಸೇರ್‌ತ್ 'ಲಂಕಾದಹನ'. ಆಟೊ ಗೊಬ್ಬುತ್ತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಉಂದುವೇ ಪೂರ್ತುಗು ಏತೇತೋ ತುಳು ಪದ್ಯೊಲೆನ್ ಬೋಯಣ್ಣೆ ಕೇನೊಂಡೆ. ಕುಡರಿ ದೆರ್ತಿ ಪರಸುರಾಮನ ಕತೆನ್ ತೆರಿಯೊಂಡೆ, ನೆತ್ತರ್ ಗಟ್ಟಿ ಆಪಿಲೆಕ ಮಲ್ತಿ ಕಲ್ಲುರ್ತಿ ಬೂತೊದ ಕತೆನ್ ಕೇಂಡೆ, ಗೌರಮ್ಮಪದವುಡ್ಡು ಕೈಕಂಜಿಲೆನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟಿನ ದಂಬೆ ಬೆದ್ರತ ಬೊಂಕ ಗೆಜ್ಜೆದ ಮಾಲೆದ ಟಿಂಟಿಣಿ. ಅಲ್ವಡ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರ್ಪಿ 'ಪೊಸಮಾಗೊ'ಟು ಎರುತ ಗಾಡಿ ಪೋಪಿನ ಸಬುದೊ.. ರುರ್‌ರ್.. ಈ ದನಿ ವಿನ್ಯಾಸೊತ ಕಲ್ಪನೆ ಪುಟ್ಟುನನೇ ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆತ ಪೂರ್ತುಟು ಕೆಬಿಕ್ ಏಪೊಲಾ ಬೂರಿನ ದನಿ ವೈವಿದ್ಯೆರ್ತಾವರ ಅತಾ? ಬೋಯಣ್ಣನ ತೆಗ್‌ರ್ ಮನಸ್ಸಾಟ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಬ್ಬ ಲೋಕೊ ಅರಲೊಂದೇ ಪೋಂಡು. ತುಳುವ ಮಣ್ಣಾತ ಕಮ್ಮೆನೊ, ಬೋಯಣ್ಣನ ಜೀವ ತತ್ತಿಲೆಟ್ ಎಕೊಂದೇ ಪೋಂಡು.

ಮಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್ ಮಾನಾಯಿ ತುಳುವಪ್ಪೆ

ಕಾರಂತೆರೆನ ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆ ಪೂರ್ತುದ ಮನಸ್ಸಾದ್ ಐಸಿರೊನು ಆರೆನ ಪಾತೆರೊಡೇ ಕೇಂಡ ಪೋರ್ಲು. ಆಯಾನ್ ಪುಟ್ಟ್ ಬಳತಿನ ಊರುದ ಸುತ್ತಲಾ ಕಾಡ್, ಗುಡ್ಡೆ ತೋಡು, ಕಣಿಕ್‌ಲ್. ಎತ್ತರೊದ ಗುಡ್ಡೆತ ಜೇರೊಟೆ ಪರಿತ್ ಬತ್ತಿನ ನೀರ್ ಆಜಿತ್ ಬುಳೆಯಿನ ಪಚ್ಚೆ ಕಂಡೊ - ತೋಟೊಲು. ಅಲ್ವಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಾಡ್ ಬಲ್ಲೆತಲೆಕ ತೋಜುನ ನಾಗಬನೊಕ್ಕು ನಮೂನೆ ನಮೂನೆತ ಪಕ್ಕಿ ಪೆರಡೆಲು. ಐಟ್ಲಾ ಬೊಲ್ಲು ಕೊರುಂಗುಲೇ ಎಚ್ಚೆ ಊರುಟು ಕಾಲಾವನ ನಡತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಅಂಕ ಆಯನೊಲು, ಭಯ ಭಕ್ತಿಟ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಪಿ ಜನಮಂದೆ. ಇಂಚ ಪ್ರತಿ ಒರಿಲಾ ಪಾಲ್ ಪಡೆವೊಂದೇ ನಿತ್ಯ ದಾರಿದ್ರ್ಯೊತ ದುಕ್ಕೊ ಮರಪ್ಪುನಕ್ಲ ಉಡಲ್‌ತ ಐಸಿರೊನು ದಿಂಜ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲ ನಮ್ಮ ದೇಸತ ಆಹಳ್ಳಿತನಟಿ ಪಂಡ ಇಂಚನೇ ಅತ್ತೆ?

'ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲ ಕೈತಲ್ಲೇ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ತಾನ. ಪರಕೆತಕ್ಲ ಆಡೆಗೇ ಬತ್ತಾದ್ ಕೋರಿ ತರೆ

ಕೊಯ್ಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಂಟೆಲ್ ಕಳೆವೊನ್ನ ಕೋರಿ ವಿಲಿವಿಲಿ ಪುಡೆರೊಂತು ರೆಂಕೆ ರಟ್ಟಾವೊಂತು ಗಿರ್ರ ತಿಗೊಂತು, ಪಾರೊಂದು, ಪರಿತೊಂದು ಒಂತೆ ದೂರ ಪೋದು ಆಡೆಗೇ ಸಲೈನ ಆವೊಂದಿತ್ತೆಂಡ್. ಅಲ್ಪ ಬೂರ್ನ ತರೆ ಕೋಕಯಿ ಆಡಾವೊಂತುಂಡು. ಅಂಚಾಂಡ ಆ ಕೋರಿತ ಜುವೊ ಒಲ್ಪ ಇಪ್ಪುನ? ತರೆಟ್ಟಾ? ಅತ್ತ ಕಂಟೆಲ್ ಕಲೆವೊನ್ನ ಕೋರಿಟಾ? ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಉಂದು ಮಲ್ಲ ಅಚ್ಚಿರೊ! ಈ ಬೂತೊದ ಮುಗ, ಕಡ್ಲೆ, ಗಂಟೆ ಜಾಗಟೆ ಭಂಡಾರ ಪೂರ ಎಂಕಲೆ ಇಲ್ಲಲೇ ಇಪ್ಪೆತನ. ಎಂಕಲೆ ಇಲ್ಲತ ಲೆಕ್ಕೊಡೇ ವರ್ಸೊಗೊರೊ ಕೋಲ ನಡತೊಂದಿತ್ತೆಂಡ್. ಪಂಬದನ ಮಿತ್ತ ಒಸೆಯೊ ಆಯಿ ದೈವೊ - 'ಮುನ್ನೊದು ವರ್ಸೊ ಪಿರವು ಗೌರಮ್ಮಪದವುತ ಮಿತ್ತ ಉಂತ್‌ದ್ ಏನ್ ನಿಲೆ ಉಂತ್ಯರ ಜಾಗೆ ಓಲೊಂದು ಸುತ್ತಲಾ ಕಣ್ಣ ರಾಪಾನಗ ಈ ಬಾಬುಕೋಡಿತ ಮೂಲೆ ತೋಜಿತ್ ಇಡೆಗ್ ಬತ್ತೆಲಿಂದ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆಂಡ್. ಸಂದಿ, ಪಾರ್ತನ, ಆ ಗಗ್ಗೊತ ದನಿ, ತಾಸೆ, ಕೊಂಬು, ವಾಲಗೊ ಛೇ! ಪಂಬದೆ ತಿರಿ ಕಟ್ಟೆತ್ ಮೋರೆ ಬರೆತ್ ಪಿಂಗಾರ ಪತ್ತೆದ್ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ, ದುಂಬು ಪಿರವು ಮಾಲೊಂತು, ತಿಗೊಂತು ತನ್ನ ಕೋಪೊ, ತಾಪೊ, ಕುಸಿ, ಬೇಜಾರ್ನ್ ತೋಜಾವೊಂದಿತ್ತೆ. ವಾಸ್ತವ ದಾಲಾ ಇಪ್ಪಡ್. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಪಂಜುರ್ಲಿ ದೈವ ಪಂಡ ದೈವೊನೇ. ನಂಬಿಕೆ ಪಂಡ ಅವು ನಂಬಿಕೆನೇ. ಈ ಪಂಜುರ್ಲಿಡ್‌ತಾವರನೇ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಾದ್ಯೊಲು, ಐನ್ ಬೊಟ್ಟುನ್ ರೀತಿ, ಸಂದಿ ಪಾರ್ತನ, ಕತೆಕ್‌ಲ್, ದೈವೊ ಒಸೆಯೊ ಆಯಿ ಬುಕ್ಕತ ಪಾತೆರುಡುಪ್ಪಿನ ಏರ್ ತಗ್ಗೊ ಸೊರೊ, ಆ ಗಗ್ಗೊತ ದುನಿಪು, ತಾಸೆ, ಕೊಂಬು ವಾಲಗೊ ಛೇ! ಉಂದು ಪೂರ ಎನ್ನ ಬಾಲ್ಯನ್ ನಿಜವಾತ್ ಸಿರಿವಂತ ಮಲ್ತಿನ ಕ್ಷಣಕುಲು.

ಎನ್ನ ಬೋಪಾಲ್ ಪ್ರಕರಣತ ಪೂರ್ತುಡು ಅಪ್ಪೆ ಪೂರ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಮುಗಿಯಡ್‌ಂದ್ ಉಂದುವೇ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಪರಕೆ ಪಂಡೊಂಡೆರ್. 'ಹರಕೆ ಹೇಳಿಂಡಿದೆ ಮಗು, ನೀನು ಪೂರೈಸಗು' ಇಂಚ ಎನಟ ಅಪ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ತೀರಿ ಪೋಯಿ ಬುಕ್ಕ ಎಂಕಲ ಐನ್ ತೀರ್ತೊ. ಪತ್ತುಮುಡಿತ ಮಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ ಎದುರುಟು ಆಪಗ ಬೂತೊ ಕಟ್ಟೆನ್ ಜವ್ವನೆ ಒಸೆಯ ಆತ್ 'ಓ ಕಾರಂತೆರೇ... ಓ ಪಟ್ಟೆರೇ.. ಈ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಬೂತೊ ಏತ್ ವರ್ಸೊಡ್‌ತಿಂಚ ಉಂಡು! ಐಕ್ ಈತ್ ಎಲ್ಯ ಮುಗೊನೋ?' ಇಂಚ ದನಿ ಒಯ್ತೆದ್ ಕೇಂಡ್‌ದಿತ್ತೆ. ಏನ್ ರಡ್ಡ್ ಸಾರ ಕೊರ್ಯೆ. ಪೂರ ಸೇರ್‌ತ್ ಒಟ್ಟು ಐನ್ ಸಾರ ಮಲ್‌ತ್‌ದ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಗೊಂಜಿ ಕಂಚಿತ ಮುಗೊ ಮಲ್ಪಯಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕುಸಿ ಎಂಕುಂಡು.

ಏನ್ ಕರ್ನಾಟಕ - ಕೇರಳ ಗಡಿ ಬಾಗೊಟ್ಟು ಬತ್‌ನೆಡ್ತಾವರ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಬೂತೊಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಒಂಜಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡೊಂದ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಕೇಂಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವ್ವೇ ಪೂರ್ತುಡ್ ಬೋಪಾಲ ಕರ್ಮಕಾಂಡ ನಡತ್ ಪೋಂಡ್. ಏನ್ ಬೂತೊಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟರಿ ದೆತ್ತನವೇ ಅವೆಕ್‌ಲೆಕ್ ಕೋಪೊ ಬತ್ತೆದಿಪ್ಪೊಡು, ಐರ್ತಾವರನೇ ಇಂಚ ಪೂರ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಊರುಡು ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಎಲೈ ಇಪ್ಪುನಗ ಓಲು ಮದ್ಯೆ ಓಲು ಬೊಜ್ಜ ಅಡೆಗ್ ಪೂರ ಪೋದು ಗಮ್ಮತ್ ವನಸ್ ಮಲ್ತದ್, ದಕ್ಷಿಣೆ ದೆತೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತ. ಬಂಜಿನಿಲೇಕ ವನಸ್ ಮಲ್ತದ್ ಬನ್ನಗ ಕತ್ತಲೆ ಆಂಡ ಅಲ್ಪನೇ ಗುಡ್ಡೆತ ಮಿತ್ತಡೇ ಜೆತ್ತೊಂದಿತ್ತ. ಮುಳಿತ ಗುಡ್ಡೆ ಬೆಚ್ಚ ಇಪ್ಪೆತ್ಂಡ್. ಪುಲೈ ಆಯಿ ಕೂಡ್ಲೇ 'ಬೊಳ್ಳಿ ಮೂಡ್ಂಡ್ಂದ್' ಪನೊಂದು ಲಕ್ಕತ್ ಇಲ್ಲತಂಚಿ ಪೋವೊಂದಿತ್ತ. ಪಂಡೆ ಅತ್ತಾ, ಬೊಲ್ಪುಡ್ತು ಬಯ್ಯ ಮುಟ್ಟಲಾ ಒಂಜತ್ತ ಒಂಜಿ ಮೇಳ, ಹರಿಕತೆ, ಯಕ್ಕಗಾನ. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ತ ಭಾಗೋಲಿಕತನೇ ಒಂಜಿ ಇಸೇಸೊ. ಗ್ರೀಕ್ ಆಂಪಿ ಥಿಯೇಟರ್‌ತಂಚ.

ಆಟತ ದಿನ ಬಯ್ಯಗ್ ಸುಮಾರ್ ಅರ್ಧ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಗಂಟೆ ಆಟತಕ್ಲೆನ 'ಅಬ್ಬರತಾಳ' ಓಲೋ ದೂರೊಡ್ತು ಕೇನೊಂದಿತ್ತಂಡ್. ಚೆಂಡೆ, ಮದ್ದಳೆ, ತಾಳತ ಒಟ್ಟು ದುನಿಪು. ಸರಿ ಆಟ ಉಂಡೊಂದು ಗೊತ್ತಾಂಡಾ? ರಾತ್ರೆ ಬೇಕ ವನಸ್ ಮಲ್ತದ್ ಪಿದಾಡುನ ಸಂಬ್ರಮೊ. ಪಜೆ ಕಂಬೊಳಿ ಸುತ್ತೊಂದು ಸೂಟೆ ಪತ್ತದ್ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾತ್ ಪಿದಾಡುನ. ಸೂಟೆ ಪೊತ್ತದ್ ಮುಗಿಪುನಲಾ ಆಟತಾಡೆಗ್ ಎತ್ತುನಲಾ ಸರೀ ಆಪೆತ್ಂಡ್. ಅಪಗ ಅಂಚ ಸೂಟೆ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಆಟ ತೂಂಟ ಯಾರು ಎಂಕ್ಲೆಗ್. ವರ್ಸೊ ಇಡೀ ಅವ್ವೇ ಡಿಂಗ್‌ನ ಡಿಂಗ್‌ನ, ನಲಿಕೆ, ಯುದ್ಧೊ ಜಾಲಿಡೀ. ಬಟ್‌ನಕ್ಲ ಅಪಗ ಆಟೊಗು ಪೋಪಿನ ಅಪ್ಪೂಪ ಆಂಟಲಾ ಎನ್ನ ಸಿದ್ಯಪ್ಪೆ ಅಪ್ಪೆ ನೇಲ್ಯಪ್ಪೆ ಪೂರ ಆಟೊಗು ಪೋವೊಂದಿತ್ತ. ಅಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟುಗು ಪಜೆ, ಕಂಬೊಲಿ ಪತೊಂದು ಪೋಯರ ಯಾನ್.

ರಂಗಸ್ತಳೊಡ್ತು ಒಂಜಾತ್ ದೂರೊಡು ಚೌಕಿ. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಆಟೊ ತೂಪುನೆಡ್ತಾಲಾ ಅಕ್‌ಲ್ ಬಣ್ಣೊ ಮೆತ್ತುನೆನ್ ತೂಪುನವೇ ಒಂಜಿ ಕುಸಿ. ಪೋತು ಪೋತು ಚೌಕಿಟ್ ನಿಲುಕೊಂದಿತ್ತ. ಅಂಚಿಂಚಿ ತಿರುಗೊಂತು ಚೌಕಿಗ್ ಸುತ್ತು ಪಾಡುನ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಚರಿತ್ರೆಟ್ ಸುರೂಕು ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ ವಧೆ. ಐಟ್ ಪಂಜಿತ ಒರುತ ವರಾಹೆ. ಎದ್‌ರಾಟೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಗುಡ್ಡೆ ವರಾಹವತಾರೊಟು ಆ ಗುಡ್ಡೆಡ್ತ ಇರ್ನೊದು 'ಮುನ್ನೂದು ಸೂಟೆಲೆನ್ ಇಂಚಿಂಚಿ ಬೀಜೊಂತು ಬನ್ನಗಂತೂ ಇಡೀ ಕಾಡ್‌ಗೇ ತೂ ಬೂರಿಲೆಕ, ಕತ್ತಲೆಡ್ ಎಂಚಿನವೋ ಅದ್ಬುತತಂಚ ತೋಜುನ. ಪಿರವುಡೆ ಜನಮಂದೆತೊಟ್ಟುಗು ಯಾನ್‌ಲಾ.

ಬುಕ್ಕ ಪುರಾಲ್‌ತ ಚೆಂಡ್! ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲಿಡೀ ನಡಪುನ ಮಲ್ಲ ಆಯನ ಅವು. ಕಡೀರ್‌ತ ಚೆಂಡ್‌ತ ದಿನ ಚಂಡ ಮುಂಡೆರೆನ್ ಕೆರನ ಸಂಕೇತವಾತ್ ಬಚ್ಚಂಗಾಯಿನ್ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್‌ತಂಚ ಕಾರ್‌ಟ್ ದೊಂಕ್‌ತ್ ಮೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವು ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು ಮಾಸತಂಚ ತೋಜುನ ಭೀಕರ ಪೂರ್ಲು.

ಮನಸ್ಸಾಗ್ ಬಡವಿಜ್ಜೆ

ಕಾರಂತೆರ್ ಆರ್‌ನ ಆತ್ಮಕತೆಟ್ ಇಂಚ ಬಾಲ್ಯ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಎಡ್ಡೆ ಉಮೇದ್‌ಟ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್‌ಪಾವೆರ್. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ ಪನ್ನಿ ರಂಗ ದಿಗ್ಗಜೆ ಉಂಡಾವರ ಈ ತುಳುನಾಡ್

ಎಂಚೆ ಪೂರಕ ಆದಿತ್ತಾಂಡ್‌ಂದ್ ಅಲ್ಲ ಪನೊಂದು ಪೋಪೆರ್.

ಇಂದೆನ್ ಪೂರ ತೂವೊಂದು ಐತ ಉಳಯಿಟೇ ಬುಳೆಯಿನ ಬೋಯಣ್ಣ್ ಬಡಪತ್ತ ಮಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಂದ್ ತೋಜಿನನೇ ಇಜ್ಜಿ ಆರೇ ಪನ್‌ಪೆರ್ ಎಲೈ ಇಪ್ಪುನಗ ಬಡಪತ್ತಾರ್ತವರ ಬುಲಿತ್‌ನವೇ ನೆನಪಿಜ್ಜಿಂದ್. ಇಲ್ಲಲ್ ಬಡಪತ್ತ ಇತ್ತಾಂಡಲಾ ಸುತ್ತ ನಾಲ್ ಕಡೆಟ್ಟಾ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಅಂಕ ಆಯನೊ ಆ ಕೊರತೆನ್ ಕಳೆವೊಂದಿತ್ತಾಂಡತ್ತೇ? ಇಲ್ಲಲ್ ಅಪ್ಪೆ ರೇಶನ್‌ತಂಚನೆ, ಅಮ್ಮ್ ಇನ್ ಸೌಂಟು, ಎಂಕ್ ಮೂಜಿ ಸೌಂಟು ಉನುಪ್ಪುಂದು ಲೆಕ್ಕತ ಬಳಸೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂಟಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಗಿರೀಕ್ಷೆ ಇತ್ತಾಂಡ ಒಲ್ಪಡ್ತಾಂಟಲಾ ನೆಯ್ಯಿ, ಕೊಜಪ್ಪು ಕೇಂಡೊಂತು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ನಾಟಕೊ ಉತ್ಸಾಹ ಲೆಕ ಇತ್ತಾಂಡ ಐಕ್ ಪೂರಾ ಬಾಲ್ಯತ ಇಂಚಿನವೇ ಅನುಬವೊ ಕಾರಣ. ಬಡವೆರೆ ಬಗೆಟ್ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ದುಕ್ಕೊ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಕೆಲವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಐಕೇ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಪು - ಇಲ್ಲ, ಅವರ ನಾಟಕದಲ್ಲ ಬಡತನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಮಾನಸಿಕ ಸುಖ ಕಡಿಮೆಯಾಗೊಲ್ಲ.

ಸಾಲೆಗ್ ಪೋನಗನೇ ಆತ್ಮಕತೆ ಬರೆದಿತ್ತೆ ಬೋಯಣ್ಣೆ

'ಎನ್ನ ಪಪ್ಪನ ಪುದರ್ ನಾರಾಯಣೆಂದ್‌ದ್. ಊರುತಕ್ಲೆನ ಬಾಯಿಟ್ ನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯ. ಆರ್‌ನ ಮೂಂಕುತ ಕೊಡಿಟೇ ಪಿಸ್‌ರ್. ಏರೆನ್ನಾ ನೋಪಂತೆ ಬುಡ್ಡಿನಾರೇ ಅತ್ತ. ಜೋಕುಲು ಗಲಾಟೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂಡ ಅಅಕ! ನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯ ಬರ್ತ ಈಗಟಿ ಪಂಡ ಯಾವು. ಪೂರಾ ಗಪ್‌ಚಿಪ್. ಪಪ್ಪನ ಬಗ್ಗೆ ಎಂಕ್ ಮೋಕೆ ಅತ್ತ, ಪೋಡಿಗಿ. ನಿತ್ಯ ಅನುಷ್ಠಾನೊಡು ಮಾತ್ರ ನಿಷ್ಠಾವಂತೆ. ಬೊಲ್ವು ಮದ್ಯಾನ, ಬಯ್ಯುಗ್ ತಪ್ಪಂತೆ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಡಿಟಿಪ್ಪುನಗ ತುಳು ಪಾತೆರಯೆರ್, ಅಸುದ್ದೊಂದು. ಅಕ್‌ಲ್ ಹವ್ಯಕೆರೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಪಾಟೊ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಲ್ಪತ ಜೋಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಪೆಟ್ಟೇ. ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೊ ಪಪ್ಪ ಗಟ್ಟಿಗ್ ಪೋಯಿನ ನೆನ್‌ಪುಂಡು. ಸಂಪಾಜೆಡ್ತ ದುಂಬು ಕೊರ್ನಾಡ್‌ಂದ್ ಒಂಜಿ ಜಾಗೆ. ಉರಿಮಜಲ್, ಕೋಕಳ, ಕುಕ್ರಬೊಟ್ಟುತ ಹವ್ಯಕೆರೆಗ್ ಅಲ್ಪ ಏಲಕ್ಕಿ ತೋಟೊ ಇತ್ತಾಂಡ್. ಪಪ್ಪ ಅಲ್ಪ ರೈಟರ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.'

ಬಾಲ್ಯೊಟು ಬೋಯಣ್ಣನ ಆದಿಕಪ್ರಸಂಗೊಗು ದಾಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಪಾಣೇರ್ ಸಾಲೆಡಿಪ್ಪುನ ಆರ್‌ನ ಪಕ್ಕತ ಇಲ್ಲತ ಅಂತೋಣಿ, ಪಾವುಲ್, ಕುಂಞಬ್ಬು ತ್ಯಾಂಪೆ ಮುಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತಾ ಆರೇ ಉಡುಗಿರೆಂದ್ ಎಕ್ಸರ್‌ಸೈಜ್ ಬೂಕು, ಪೆನ್ಸಿಲ್, ರಬ್ಬರ್, ಅಡಿಕೋಲು ಪೂರ ದೆತ್ತ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ದುಡ್ಡು ಒಲ್ಪಡ್ತ? ಆರ್‌ನ ಕ್ಲಾಸ್‌ತ ಉಪ್ಪಿನ ಅಣ್ಣನ ಅಂಗಡಿಡ್ತ ಸಾಲ ಮಲ್ತತ್!

ಮದ್ಯೆ ಉಪನಯನ, ಸ್ರಾದ್ಧೊದ ಇಲ್ಲಲ್ ವನಸ್‌ತ ಗೌಜಿ ಪೂರಾ ಮುಗಿತ್ ರಾತ್ರೆ ಒಂಬ್ ಗಂಟೆಡ್ತ ಬುಕ್ಕೊ ಪೂರಾ ಸೇರೊಂದಿತ್ತೆರತ್ತಾ? ಆಪಗ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ದೂರತ

ಸಿದ್ಯಮ್ಮ ವಾಸುದೇವ ಸೋಮಯಾಜಿಯರ್ ನಾಟಕೋಲೆನ್ ಓದ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಕೃಷ್ಣಲೀಲೆ, ಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತ, ತುಕಾರಾಮ ಇಂಚಿನ ನಾಟಕೋಲೆನ್ ಆರೇ ಕೇನ್‌ಪಯಿನಗೆ. ಅಂಚ ಕೇಂಡ್ ಕೇಂಡ್‌ತ್ ಕಾರಂತೆರೇ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಬರೆಯೆರ್ಗೆ. ಈ ನಾಟಕತ ದುಂಬೊಂಜಿ ಆತ್ಮಕತೆ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಸುಳ್ಳುತ ಸಂಕೋಲೆತಂಚನೇ ಇತ್ತಾನ ಆ ಬರವುಟು ಆರೆನ್ ಆರೇ ಪುಗರ್ ಪುಗರ್‌ತ್ ಮಲ್ಲ ಕುಂಬುಡ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಪುಟ್ಟಿಸಾತ್‌ಗೇ ಎನ್ನ ಕಾರಡಿಟ್ ಬೊಳ್ಳಿ ರೂಪಾಯಿತ ಗುರ್ತೊ ಇತ್ತಾಂಡ್- ಇಂಚ ಪೂರ ಸಾರ ಸುಳ್ಳು.

ಕಾರಂತೆರೆ ಕುಟುಮೊಟು ನಾಟಕೋತ ಉಮೇದ್ ಇತ್ತಾಂಟಲಾ ಏರ್‌ಲಾ ಈ ಕಳಕ್ ಬತ್ತದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಆಂಡ ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಾಟಕ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್ಲತ ಚಾವಡಿಟ್ ವಾರಗೊರೊ ಹರಿಕತೆ ಮಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪುತ್ತೂರು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್, ಬುಕ್ಕ ಮಲ್ತೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮುಕೆರ್‌ನ ಹರಿಕತೆಲು ಪತ್ತುಮುಡಿಟ್ ಅಪಗಪಗ ಆವೊಂದಿತ್ತಾಂಡ್. ಪತ್ತುಮುಡಿ ಚಾವಡಿತ ಬೋದಿಗೆ ಕಂಬೊಗು ಒರಗ್‌ತ್ ಸಾಮುಕೆರ್‌ನ ಹರಿಕತೆತ ಪಾತೆರ, ಪದೊ, ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಕೇನೊಂದು ಬೋಯಣ್ಣನ ಮನಸ್ ಅರಲೋಂತು ಪೋಂಡ್. ಆ ಕಾಲೊಟು ಮಾತೆರೆನ ಇಲ್ಲತ ದೇವೆರೆನ ಕೋಣೆಟ್ ತಾಳ ಬೊಟ್ಟೊಂತು ಭಜನೆ ಪನ್ನುನ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಾಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್‌ಲಾ ಪಪ್ಪ ಮೆಗ್ಗಲ್ಲೆ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್‌ತ್ ಇಲ್ಲಲ್ ಭಜನೆ ಪಣೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಗನ್ ಸಂಗೀತಗಾರೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ನಾರ್ಣಪಯ್ಯೆರೆಗ್ ಆಸೆ ಇತ್ತಾಂಡ್‌ಗೆ. ಆಜಿನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಡಿಪ್ಪುನಗ ಬೋಯಣ್ಣಗ್ ನೂಲಮದಿಮೆ ಆಂಡ್. ಆನಿ ಆರ್‌ನ ಮುಟ್ಟತ ಬಿನ್ನೆ ನಾರಾಯಣ ಮಯ್ಯೆರ್ ಹಾರ್ಮೊನಿ ದೆತೊಂದೇ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಉಪನಯನತ ರಾತ್ರೆ ಮಯ್ಯೆರ್‌ನ ಮಗಳ್ ಕಮಲಕ್ಕೆ ಹಾರ್ಮೊನಿ ಬಾರ್ಸೊಂತು ಪದ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ದುಂಬುಗ್ ಪುತ್ತೂರುಟು ಕರ್ನಾಟಕೀ ಸಂಗೀತ ಕಲೆರ್ ಕಾರಂತೆರ್. ಕಲ್ಪೊಂತು ಪೋಯಿಲೆಕನೇ ಮರತೊಂದ್ಲಾ ಪೋಂಡುಂದು ಆರೇ ಪಂಡೊನ್‌ಪೆರ್.

ಕಂಚಿನಡ್ಕಪದವುತ ಮಿತ್ತ ಉಂತ್‌ತ್ ತೂಯಿ ಕಡಲ್

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ರಂಗ ಬದ್‌ಕನ್ ತುಳುವೆರೆ ದುಂಬು ದೀನಗ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸೂಸ್ಮೊ ವಿವರಳೆನ್ ಪನೊಡಾಪುಂಡು. ತುಳುವ ಮಣ್ಣಾತ, ತುಳುವ ಮನಸ್‌ತ, ತುಳುವ ನೀರ್, ಗಾಳಿತ ಪೊಡಿ ಕೊಡಿಲಾ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ನಾಟಕಕಾರನ ಉಡಲ್‌ನ್ ಎಂಚ ಪೇರ್ ಉರ್ಕಾಯಿಲೆಕ ಉರ್ಕಾವೊಂತು ಪೋಂಡುಂದು. ವಿದ್ವಾಂಸರೆ ಪ್ರಕಾರ ತುಳು ನಾಟಕೋತ ಕಳ ಬೇತೆ ಪೂರೆರ್‌ಲಾ ನನಲಾತ್ ಪಿರವು ಒರಿದಿಪ್ಪು. ಅಂಚಾಂದ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಪೊಸ ಕಾಲೊತ, ಪೊಸ ಗಾಳಿಗ್ ಒಂದುನಂಚಿನ ನಾಟಕ ಬರೆವರ, ಗೊಬ್ಬುನ ತಾಕತ್ ಇಜ್ಜೀಂದ್ ಆತ್. ಇಡೀ ದೇಸೊತ ರಂಗ ಚರಿತ್ರೆಡೇ ಮಾಮಲ್ಲ ಬೇಲೆ ಬಂದಿ ನಮ್ಮ ಕಾರಂತೆರೇ ಇಂದೆಕ್ ಒಂಜಿ ಗಟ್ಟಿ ಉದಾರ್ಣೆ. ಆರ್‌ನ ಪೂರಾ ನಾಟಕತ ಬೆರಿಟ್ ತುಳುವ ಮಣ್ಣಾತ ಆಟತ ಬಿಡ್ತಿಗೆ ಇತ್ತಾಂಡ್, ಭಜನೆತ ಲಯ ಇತ್ತಾಂಡ್, ಪಾರ್ದನೊತ ದುನಿಪು ಇತ್ತಾಂಡ್.

ಆರೇ ಪನ್ನೆರ್ -

'ಸೊರೊ ಎನನ್ ಪತ್ತದ್ ದೀಡ್ತಿತ್ತಂಡ್. ಕಾಡ್ತ ಪಕ್ಕಲೆನ ತೆಲಿಕೆ, ಬುಲಿಪು, ಲೆಪ್ಪು ದೊರಿಪುನ ಬರ್ಸತ ದಾರೆ ದಾರೆ, ಬರ್ಸ ಬುಡಿಪೆಟ್ಟಿಗೇ ಮರತಡಿತ ತಟಪಟ ದನಿ, ಬಜ್ಜೆ ತೋಟೊಡು ಗಾಳಿಗ್ ಕಮ್ಮುಲು ಒರೆಸೊನ್ನ ಮರ್ಮರ ದನಿ. ಗಾಳಿ ಮರತ ಗೀಗೀ, ತೋಡುಟು ನೀರ್ ಪರಿಪಿ ಉಯಿಲ್, ಪಬೊರ್ ಗೌಜಿತ ಪಟಾಕಿ, ಗರ್ನಾಲ್, ಬೆಡಿ, ಮದ್ದಳೆ, ಚೆಂಡೆ, ಗಗ್ಗರ ದನಿ, ಮಾರ್ನಮಿತ ಪಿಲಿ ಯೇಸೊತ ಬ್ಯಾಂಡ್...'

'ಆ ಕಾಲೊಟು ಕರಿಂಗಾಣ ಇಂಗ್ರೋಜಿತ ಗಂಟೆ ಎಂಕಲೆ ಇಲ್ಲಗೇ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಂಡ್. ನಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನೊತ ಗಂಟೆ ಥಾಂಯ್ ಥಾಂಯ್ ಥಾಂಯ್ಂದ್ ಕೇಂಡ, ಚರ್ಚ್ ಗಂಟೆ ಥೋಂಯ್ ಥೋಂಯ್ ಥಂಯ್! ಅಲ್ವನೇ ಏತೊಂಜಿ ಎತ್ಯೆಸೊ! ದನಿ ಎತ್ಯೆಸೊತ ಕಲ್ವನೆ ಪುಟ್ಟರೆ ಇಂಚಿನ ನಮುನೆ ನಮುನೆತ ದುನಿಪು ಕೇಂಡೊಂತು ಬಳತ್ತಾನ ಬಾಲ್ಯನೇ ಮುಖ್ಯ ಆಪುಂಡೋ ದಾನೊ?

ಕುದಿಕ್ಕನ ಬುಲಿಪುಲಾ ಒಲ್ವದ್ ಓಡೆಗ್ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಂಡ್ ಅಪಗ? ಪಬೊರ್ತಪಗ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜಿತ್ ಮೀಯರಂದ್ ಮಲ್ಲ ಹಂಡೆ ಇತ್ತಂಡ್ ಎಂಕ್ಲೆಲ್ ಮೀತ್ ಪೂರ ಆಯಿ ಬುಕ್ಕ ಆ ಹಂಡೆನ್ ಕೋಣೆಟ್ ಕಂಕಣೆ ಪಾಡ್ ದೀಪೆರ್. ಏನ್ ಮೆಲ್ಲ ಕೋಣೆಗ್ ಪೋದ್ ಹಂಡೆತುಳಯಿ ಕುಲ್ಲ್ತ್ ಆ ಆ ಆಂದ್ ಸ್ವರಾಲಾಪಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಹಂಡೆತ ಕತ್ತಲೆಟ್ ಎನ್ನ ಸೊರೊ ಎಂಕೇ ಕೇನುನೆ! ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಧ್ವನಿಕಂಪನ ಇಂದೆನ ಕಡೆಕ್ ಎನ್ನ ಉಮೇದ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆವೆರ ಉಂದುವೇ ಕಾರಣ ಆದಿಪ್ಪೊಡು.

ಎನನ್ ಮರ್ಲ್ ಮಲ್ತಿ ಸೊರೊ ಪಂಡ ಕಡಲ್ತ ಅರೆಬಾಯ್ ಪತ್ತುಮುಡಿತ ಎರ್ಕ ಗೌರಮ್ಮಪದವುತ ಮುಟ್ಟಡೇ ಕಂಚಿನಡ್ಕಪದವುಂದು ಒಂಜಿ ಗುಡ್ಡೆ ಉಂಡು. ಅಲ್ಲೊಂಜಿ ಬಾಂಜಾರಲಾ ಇತ್ತಂಡ್. ಎನ್ನ ಸಿದ್ಯಮ್ಮೆ ಒರ ಆ ಬಾಂಜಾರತ ಉಳಯಿ ಲೆತೊಂದು ಪೋದಿತ್ತೆರ್. ಕಂಚಿನಡ್ಕಪದವುತ ಮಿತ್ತ ಉಂತ್ಂಡ ದೂರೊಟು ಕಡಲ್ ತೋಜುಂಡುಂದು ಸಿದ್ಯಮ್ಮೆ ಪಂಡ್ ದಿತ್ತೆರ್. ಮದ್ಯಾನ್ನ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಗಂಟೆ ಪೂರ್ತು ಸೂರ್ಯ ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತೊಂದು ಜತ್ತೊಂದು ಬರೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ದೂರೊತ ಇಡೀ ಕಡಲ್ ಉದ್ದೊಗು ಬೊಳ್ಳಿತ ಗೀಟ್ತಂಚೆ ಮಿಣುಂಕೊಂದಿತ್ತಂಡ್. ಆ ನೋಟೊನೇ ಅದ್ಬತ್ತ. ಐರ್ತಲಾ ಅಚ್ಚಿರೊ ಕಡಲ್ ತನ ಅರಬ್ಬೆ ಪಾಡುನೆನೇ ಮರತ್ದ್ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ಬೆರ್ಚಪ್ಪಲೆಕ ತೋಜುನವು. ಮೌನ ಇತ್ತಂಡಲಾ ದನಿ ಪಾಡಿಲೆಕ. 'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ಪಿಚ್ಚರ್ಡ್ ಏನ್ ಕಂಚಿನಡ್ಕ ಪದವುತ ಈ ದೃಶ್ಯೊನು ದೆತೊಂತೆ.

ಕುಕ್ಕಾಚೆತ ಮುಟ್ಟಡೇ ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್ಲ. ಅವು ಎನ್ನ ಅಜ್ಜಿನ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲ. ಎನ್ನ ಸೋದರತ ಮಲ್ಲ ಸಮ್ಮಲೆ ಕೆಲಸ ನಾಡೊಂತು ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆಗ್ ಏನ್ ಪಂಡ ಆಂಡ್. ಒರ ಆರ್ ಊರುಗ್ ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಎಂಕ್ ಪದ್ರಾಡ್ ಪದ್ಮಾಜಿ ವರ್ಸೊ. ಬತ್ತನಾರ್ ಬಂಟಾಳೊ ಪೇಂಟೆಟ್ ಎಂಕೊಂಜಿ ಮೊಟ್ಟು ಪೊಲ್ಲಯೆರ್.

ಸಮಗಾರ್‌ ಎನ್ನ ಕಾರಡಿತ ಅಳತೆ ದೆತ್ತಾತ್ ಮುಡೆಯಿನ ಮೊಟ್ಟು ಅಂಚ ಮೊಟ್ಟು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಇತ್ತಾನ ಕಾಲ ಅತ್ತ ಅವು. ಮೊಟ್ಟು ಬುಡಿ, ಅಪಗ ಎಂಕಲೆಟ ಹಾಸಿಗೆ ಆಂಡಲಾ ಓಲಿತ್ತಾಂಡ್? ಪಜೆ, ಇಜ್ಜಂಡ ಪೊದಪು, ಒಂಜಿ ತಲೆಂಬು. ಜೋಕುಳೆಗ್ ತಲೆಂಬುಲಾ ಇಜ್ಜಂಡ್. ತುತ್ತೆತಲಾ ಆತೆ. ಆಂಡ ಅವು ಪೂರಾ ದುಕ್ಕೊತ ನಡುಟು ಕರಿ ಪೋಯಿ ಪುಣ್ಯ ಕಾಲ ಅತ್ತೇ?

ಎಲೈ ಇಪ್ಪನಗ ಮದ್ದೆತ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬುನೆನ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಬಾರೀ ಕುಸಿಟ್ ನೆನ್‌ಪು ಮಲ್ತೊನ್‌ಪೆರ್. ಆರ್ ಮದ್ದಯೆ. ವಾದ್ಯ ಬ್ಯಾಂಡ್ ಸಮೇತ ದಿಬ್ಬಣೊ ಪಿದಾಡ್‌ಂಡ್. ಮಾತೆರ್‌ನ ಬಾಯಿಟ್ಲಾ ವಾದ್ಯ ಓಲಗ ಕರಿಮಣಿ ಕಟ್ಟನಗ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ಬಾಯಿಟ್ಲಾ ಪೇ ಪೇ ಡುಂಡುಂ. ಆರೆನ ಈ ಜೋಕುಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಮಾಮಿನ ಸೋಬಾನೆ ಪದೊ. ನಾಲೈನ್ ಗಂಟೆ ಆ ಮದ್ದೆ ನಡತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಮದಿಮೆ ಆಯಿ ಬುಕ್ಕ ಮಾಮಿ ದೋಸೆ ಪಾಯಿಸ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಮದ್ದಲ್ ಗಿರಿಜೆ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಮುಟ್ಟಡ್ ತರೆ ತಗ್ಗತ್ ಥೇಟ್ ಮದ್ದಲೆನಲೆಕನೇ ಕುಲ್ಲುನವು ಕಾರಂತೆರೆಗೊಂಜಿ ಬೆಚ್ಚ ನೆನ್‌ಪು.

ಹರಿಕತೆಕ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಹಾರ್ಮೊನಿ

ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿ ಸೇರ್‌ತ್ ರಡ್ಡರೆ ವರ್ಸ ಕರಿ ಬುಕ್ಕ ಕಾರಂತೆರ್ ನೂದು ರೂಪಾಯಿ ಆಡ್ವಾನ್ಸ್ ದೆತೊಂತು ಊರುಗು ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಅಪಗ ಹಾರ್ಮೊನಿ ಬಾರ್ಸಾಯೆರ ಗೊತ್ತಿತ್ತಾಂಡ್. ಬಾರೀ ಗತ್ತಾಟ್ ಹೋಲ್ಡಾಲ್, ಒಂಜಿ ಹಾರ್ಮೊನಿ ಪೂರಾ ದೆತೊಂತು ಊರುಗು ಬತ್ತೆರ್. ಹಾರ್ಮೊನಿ ಪೆಟ್ಟಿತ ಎದ್‌ರ್ ಕುಲ್ಲಾತ್ ಪದೊ ಪನ್ನುನ ಮಂಚಿತ ಬೋಯಣ್ಣನ್ ತೂಯಿನ ಊರುತಕ್ಕನ ಕಣ್ಣ ಕೊಡಿಟ್ ಪನಿ ಪನಿ. ಅವ್ವೇ ಪೂರ್ತುಟು ಕುಕ್ಕಾಜೆ ಸಾಲೆಟ್ ಪಟ್ಟೇರ್ ಹರಿಕಥೆ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್. ಕೇಶವಣ್ಣನ ಹರಿಕಥೆ, ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಹಾರ್ಮೊನಿ, ಆರ್‌ನ ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟ್ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಭಟ್ಟಿನ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಕಜೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟಿನ ಮದ್ದಲೆ. ಹರಿಕಥೆ ಕೇನ್ಯರ ಬತ್ತಿನ ಅಪ್ಪೆ ಬುಕ್ಕ ಬಿನ್ನೆರ್ ಪೊಂಜೊವೊಲ್ಲು ಬೋಯಣ್ಣೆ ಹಾರ್ಮೊನಿ ಬಾರ್ಸಾಪುನೆನ್ ತೂದು.... ಹರಿಕತೆ ಮುಗಿ ಬುಕ್ಕ ಪಟ್ಟೇರ್ ಬೋಯಣ್ಣೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರೈರ್‌ಗೆ. ಅವ್ವೇ ಎನ್ನ ಸುರುತ ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ಫೀಸೆಂದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡೊನ್‌ಪೆರ್.

ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್ಲ

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್ಲತ ಬಗ್ಗನೇ ಎಚ್ಚ ಮೋಕೆ. ಅವು ಆರ್‌ನ ಅಪ್ಪೆನ ಅಜ್ಜಿ ಇಲ್ಲ. ಕೊಯಮತ್ತೂರು ಅಂಚಿತ ಸತ್ಯಮಂಗಲ ಮೂಲತಗ್ಲೆಗೆ ಮುಲ್ಪತ ಹಿರಿಯೆರ್. ಆಕ್ಲ ಸತ್ಯಮಂಗಲೊಡು ಟಿಪ್ಪೂ ಸುಲ್ತಾನನ ಕಾಲೊಟು ಪಟ್ಟೇರಾದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಪರಂಗಿತಕ್ಲ ಅಕ್ಲೆನ್ ಪೂರಾ ಒರಾ ಜೈಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆ ವಂಶತ ಒಂಜಿ ಕೊಡಿ ಪಾಣೇರ್ ಮುಟ್ಟತ ಇತ್ತೆ

ಇಪ್ಪನ ಜಾಗೆಗೆ ಬತ್ತಾತ್ ನಿಲೆ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನೆ ಆ ಸುಬ್ಬರಾಯೆರ್‌ನ ನೆಂಪುಗಾತ್ರ ಅಕ್ಕೆ ಸಂತತಿಗೆ ಮುಲ್ತ ರಡ್ಡೆಕ್ಕೆ ಜಾಗನ್ ಉಂಬಳಿ ಬುಡ್ಯೆಂದ್ ಪನ್‌ಪೆರ್. ವರ್ಸಗ್ ಪತ್ತುಮುಡಿ ಗೇಣಿನ್ ಮುಕ್ಲು ಕೊರೊಡಿತ್ತಂಡ್. ಐಕಾತ್ರ ಈ ಇಲ್ಲಗ್ ಪತ್ತುಮುಡಿಂದ್ ಪುದರಾಂಡ್‌ಗೆ.

ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್ಲತ ಆ ಕಾಲೊತ ವೈಬೋಗೊ ಪಂಡ ಎಂಚಿನೆ? ಒಕ್ಕೆಲ್‌ತಕ್ಸ್, ದನಿಕ್ಲು, ವನಸ್, ಗಮ್ಮತ್, ಸಂತರ್ಪಣೆ, ಪೂಜೆ, ನೈವೇದ್ಯೊ, ಮಾರ್ನೆಮಿ ಗೌಜಿ, ಪರ್ಬೊ - ವರ್ಸೊ ಇಡೀಕ ಆ ಇಲ್ಲಲ್ ಒಂಜತ್ತೊಂಜಿ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಲೆ ನಡತೊಂದೇ ಇತ್ತಂಡ್. ಅಪಗತ ಆ ಗೌಜಿ ಗಮ್ಮತ್ ಇತ್ತೆ ಇಪ್ಪರೆ ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜಿ ಇತ್ತೆ ಅವು ಈ ಬೂಗೋಲತ ಕೊಡಿಕ್ ಮುಟ್ಟ ಪದಾರ್ತ್ ಪೋಯಿ ಕುಟುಮೊತಕ್ಲೆನ ತರವಾಡ್ ಇಲ್ಲ ಮಾತ್ರ. ಅಂಚಿನೆ ಆ ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್ಲ ಆನಿ ಕಾರಂತೆರ್‌ಗೆ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲೆ ಆತ್ ತೋಜಿತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಇಂಚಿಪ ಒರ ಪೋದ್ ತೂಪೆರ್‌ಗೆ- ಅವ್ವೊಂಜಿ ಕಿನ್ಯ ಇಲ್ಲತಂಚ ತೋಜಿತ್ ಬತ್ತಂಡ್‌ಗೆ. ಇಲ್ಲತ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಟ್ ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಕಟ್ಟರ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಕಟ್ಟ್ ಇತ್ತಂಡ್‌ಗೆ.

ಸೈಕಲ್‌ಟ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ನಾಟಕ ತೂಯರ ಪೋಯಿನ

ಕಾರಂತೆರ್ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತಿನ ಪೂರ್ತುಟಿ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತಾದಿತ್ತಾನ ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿತ ನಾಟಕ ತೂದಿತ್ತೆರ್. ಸಿದ್ಯಮ್ಮರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಬಾಡಯಿಗ್ ಸೈಕಲ್ ದೆತೊಂತು ಪೋಯಿನ ಪೋರ್ಲು, ಏತೋ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಸೀನತ್ ಮಾಯಕ ಲೋಕೊನು ಬಾಲೆ ಬೋಯಣ್ಣೆ ಕೆಬಿ, ಕಣ್ಣಿನಿಲೇಕ ದಿಂಜಾವೊಂಡೆ, ದುಂಬಗ್ ಅವ್ವೇ ರಂಗಸ್ತಳೊಟು ಈ ಬೋಯಣ್ಣೆಲಾ ಪಾರ್ತ್ ಮಲ್ಪುನಾಯೆಂದ್ ಅಪಗ ಓಲು ತೆರಿದಿತ್ತಂಡ್? ನಾಟಕೊ ಪುಲ್ಕಾಂಡೆ ಮೂಜಿ ಗಂಟೆಗ್ ಮುಗಿಂಡ್. ಬುಕ್ಕ ಅವ್ವೇ ಸೈಕಲ್‌ಟ್ ಕುಲ್ಲತ್ ಪಿರ ಬನ್ನಗ ಆರ್‌ನ ಕಾರ್ ಸೈಕಲ್‌ತ ಚಕ್ರೊಗು ತಿಕ್‌ತ್ ಬೇನೆಟ್ ಜೋರು ಬುಲೆರ್‌ಗೆ. ಆ ಬೇನೆಟೇ ಬೊಲ್ಪು ಏರುನೆಗ್ ದುಂಬು ಪಾಣೇರ್‌ಗ್ ಎತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಪದಿನೈನ್ ದಿನೊಮುಟ್ಟ ಆ ಬೇನೆ ಮಾಜಿದಿಜ್ಜಾಂಡ್‌ಗೆ. ಅಂಚಾದ್ ಅವ್ವೊಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ನಾಟಕೊ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಮನಸ್ಸಾಡ್ ಮಾಜಂದಿ ಗಡಿತ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತಂಡ್. 'ನೇತ್ರಾವತಿ ಬೊಳ್ಳ ಆನಿ ನೇಲ್ಯಮ್ಮರೆನ ಇಲ್ಲ ಬೆತ್ತಡಿತ ತಾರೆಟ್ ಮಲ್ತಿ ಗುರ್ತತಂಚೆ!'

ಅಪ್ಪೆ ನೇತ್ರಾವತಿ

ಸೋದರ ಮಾಮಿನ ಜೋಕ್ಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಬಾರೀ ಕುಸಿಟ್ ದಿನ ಕಳೆಯೆರ್ ಕಾರಂತೆರ್. ಅಡಿಗತ ಗೊಬ್ಬು ಇಲ್ಲ ಕಟ್ಟುನ, ಜಾತ್ರೆ, ಆಯನ, ತೇರ್ ಒಯ್ಪುನ, ದೇವರೆನ್ ತುಂಬೊಂತು ಪೋಪಿನ, ಬಡ ಬಡ ಡೋಲು ಬೊಟ್ಟುನ... ಇಂಚಿತ್ತಿ ಏತೇತೋ ಗೊಬ್ಬಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬೊಂತು ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆತ ಮನಸ್ ನನಲಾತ್ ಸಿರಿವಂತ ಆಂಡ್.

'ಆನಿ ನೇತ್ರಾವತಿಯೇ ಎನ್ನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಲೋಕೊತ ಮಾಮಲ್ಲ ಸುದೆ. ಏನ್ ಮುರ್ಕ್‌ತ್ ಲಕ್ಕ್‌ನ ಸುದೆ ಆವು. ನೇತ್ರಾವತಿನ ಗರ್ವೊತ ಒರು ತೂವೊಡಾಂಡ ಮರ್ಯಲ ಬರೊಡು. ಅಂಚಿ ನೇತ್ರಾವತಿಗೊಂಜಿ ಕರ್ಬೊತ ಸಂಕ. ಎಲ್ಯೆ ಇಪ್ಪುನಗ ಸಂಕ ಕಡಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತು ಕೋಲುಟು ಸಂಕತ ಕರೆತ ಕರ್ಬೊತ ಸಲಕೆಗ್ ಹಾಕೊಂತು ಥಣ ಥಣ ದನಿ ಬರ್ಪಾವೊಂತು ಪೋಪುನನೇ ಒಂಜಿ ಕುಸಿ ಎಂಕ್. ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ನಂದಾವರ ದೇವಸ್ಥಾನತ ತೇರ್. ವರ್ಸೊ ಇಡೀ ಮೆದ್‌ಕಂತೆ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಡುಪ್ಪಿ ತೇರ್ ತೇರ್‌ತಾನಿ ಇತ್ತಿಲೆಕನೇ ಜುವ್ವೊ ಪತ್ತತ್ ಮೈ ದೀಜೊಂತು ಐನೂದು ಆಜಿನೂದು ಜನ ಗೋವಿಂದಾ ಗೋವಿಂದಾಂದ್ ಒಯ್ಪುನಗ ಮಾಲೊಂದು ಮಾಲೊಂದು ದುಂಬು ದುಂಬು ಪೋಪುನ ಆ 'ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಮೆ' ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸಾಡ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಕುಲ್‌ತ್‌ಂಡ್. ಜನ ಮಂದೆತ ಶಕ್ತಿ ದಾದಲಾ ಮಲ್ತ್ ಬುಡು. ಇತ್ತೆಲಾ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪ್ರತಿಮೆಲ್ ಎನ್ನ ಸಾಯೊಗು ಬರ್ಪೊ.

ಬಾಬುಕೋಡಿರ್ತ್ ಗುಡ್ಡೆ ಬಡ್ತೊಂದು ಬತ್ತಂಡ ಮಡ್ಡ್ ರೋಡ್. ನಡತ್‌ನಾತ್ ಮುಗಿಯಂದ್‌ನ ಆ ಸಾದಿಟೆನೇ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆ. ಓಲಾಂಟಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾರ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತಾಂಟ ರಕ್ಸೆ ಪೋಯಿಲೆಕ. ಕಣ್ಣೆದಾರ್‌ತ ದೂಳು ಪೋವೆರ ಪತ್ತ ನಿಮಿಸ ಬೋಡು.

ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ರಾತ್ರೆಯಿಡೀ ಓಡೊಟು ಕುಲ್‌ತ್ ಕುಡ್ಲ ಬಂದರ್‌ಗ್ ಬಜ್ಜೆ ಮಾರ್ಯರ ಪೋಯಿನ, ತಿದ್ಯಮನೊಟ್ಟುಗು ಕುಡ್ಲಗ್ ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿ ಬತ್ತಿಪ್ಪುನಗ ನಾಟಕ ತೂವೊಡೊಂದು ಪೋಯಿನ, ನಾಟಕೊ ಮುಗಿತ್ ಪುಲ್ಯೆ ಮೂಜಿ ಗಂಟೆಗ್ ಸೈಕಲ್‌ಟೆ ಪಿದಾಡ್‌ನಗ ನಿದ್ರೆತ ಅಮಲ್‌ಟ್ ಎನ್ನ ಕಾರ್ ಸೈಕಲ್‌ತ ಚಕ್ರೊಗು ತಿಕ್‌ತ್ ಮಾಜಂದಿ ಕಲೆ ಒರಿನ...

'ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆ ಬರಿಟ್ ಉಬಾರ್‌ಡ್ತ್ ದುಂಬುಗೇ ತಿಕುನ ಸುರಿಯ ಊರುಡು ಎನ್ನ ಸೋದರ ಮಾಮಿನ ಇಲ್ಲಡೆ. ಮಾಮಿ ಇಲ್ಲತ ಎದುರುಟೀ ಕುದುರೆಮುಖಿ ಗುಡ್ಡತ ಮಾಲೆ. ಅರೆಗ್ಗಲತ ಕಾಲಿ ಬಾನೊಟು ರಾತ್ರೆ ಪೊರ್ತು ತೋಜುನ ಆ ಬೊಲ್ಪುತ ಮಾಲೆನ್ ಏನ್ ಆಚ್ಚಿರೊಡು ತೂವೊಂದಿತ್ತೆ. ಪಾತೆರೊಗು ತಿಕಂತಿ ಪೊರ್ಲು ಆವು. ಇಲ್ಲಡ್ತ್ ದೂರೊ ಕಂಡೊ ದಾಂಟ್‌ತ್ ಒಂತೆ ಎತ್ತರೊಟು ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಮನ್ನೆರೆ ಬೊಟ್ಟೊ ರಾತ್ರೆ ಅಲ್ಲ್ ದುಡಿ ಬೊಟ್ಟೊಂದಿತ್ತಾಂಟ ಎಂಕಲೆ ಇಲ್ಲ್ ಮುಟ್ಟ ಕೇನುನ. ನಾನಾ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಬುಲಿಪು. ಅಲ್ಪ ಏನ್ ಒಂಜಿ ವರ್ಸ ಮಾಮಿನ ಜೋಕುಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಸಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆ. ಸಾಲೆತ ಮುಟ್ಟಡೇ ಒಂಜಿ ಜೈನ ಬಸ್ತಿ. ಅಲ್ಪ ನಗಾರಿ, ಗಂಟೆ ದನಿ ನಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನೊತಲೆಕ ಆತ್. ಎಂಕೆನ ಒರಿ ಮಾಸ್ತ್ ಸಾಯ್ಬರ್ ದಿನಾ ಬಯ್ಯ ಸಾಲೆ ಮುಗಿತ್ ಓಡ ಮಿತಾರ್ತ್ ಕುಂಟು ಪಾಡ್‌ತ್ ನಮಾಜ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನಮಾಜ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಓಡೊ ಕುಡಲತಂಚಿ ಪೋಪುನ ದೃಸ್ಯೋನೇ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲು.'

ಭಜನೆ ಪಂಡ ಬಜೀ 'ಭಜನೆ' ಅತ್ತೆ

ನಮನ ಕಾರಂತೆರ್ಗೆ ಭಜನೆತ ಬಗ್ಗಲಾ ಒಂಜಿ ತರತ ಮೋಕೆ ಇತ್ತಂಡ್. ಅಪಗತ ಕಾಲೊಡು ಪೂರಾ ಇಲ್ಲಲ್ ಭಜನೆ ಮಾಮೂಲು ಅತ್ತೆ? ಈ ಭಜನೆ ಸಂಗೀತೊಲಾ ಕಾರಂತೆರ್ನ ನಾಟಕೊಡು ಅಪಗಪಗ ತೋಜಿತ್ ಮಾಯಕ ಆಪುಂಡು. ಪತ್ತುಮುಡಿತ ಮುಟ್ಟುಡ್ ಕಂದೂರುಂದು ಒಂಜಿ ಊರು. ಅಲ್ತ ಒರೊರೊ ರಾತ್ರೆಯಿಡೀ ಭಜನೆ ನಡತೊಂದಿತ್ತಂಡ್ಗೆ. ಇಲ್ಲೆದುರುತ ಚಪ್ಪರ ಪಾಡಿ ಜಾಲ್ಟ್ ರಂಗೋಲಿತ ನಡುಟು ದೀಪೊ ದೀತ್ ಐಕ್ ಸುತ್ತು ಬರೊಂತು ಇಲ್ಲತ ಯಜಮಾನ್ಟ್, ರಂಗಪ್ಪ ಐತಾಳೆರ್ ಭಜನೆ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ರಾತ್ರೆ ಇಡೀ, ಅವುಲಾ ಒರಿಯೆ! ಕಾರಂತೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ನಮ್ಮ ಭಜನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಏತೇ ಜಡೊಂದ್ ತೋಜಿಂಡಲಾ ಏತ್ ಸಮೃದ್ಧ ಆತಿತ್ತಂಡ್! ಮಾರ್ನೆಮಿ ಪೊರ್ತುಟು ಕಂದೂರು, ಪತ್ತುಮುಡಿ ಇಲ್ಲಲ್ ದುರ್ಗಾಪೂಜೆ, ದುರ್ಗಾ ನಮಸ್ಕಾರ ಪೂಜೆ ನಡತೊಂದಿತ್ತಂಡ್. ಅಲ್ತ ವನಸ್ ಮುಗಿ ಕೂಡ್ಲೇ ವನಸ್ಗ್ ಕುಲ್ನಕ್ ಏರಾಂಟ್ಲಾ ಆಚೂರ್ಣಕೆಲಿ ಪದೊ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಾಯಸ ಬರೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕನೇ ಪಂತ್ಯಟ್ ಒವ್ವೋ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಡ್ ಕೇಂಡ್ತ್ ಬರೊಂದಿತ್ತಿನ ಆ 'ಚೂರ್ಣಕೆ'ತ ರಾಗ ಸುಕೊ ಕಾರಂತೆರ್ನ ಉಡಲ್ಟೇ ಕುಲ್ನತುಂಡುಂದು ಪಂಡೊನ್ನೆರ್.

'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ' ನಾಟಕೊಡು ಊದುಬತ್ತಿ ದೃಸ್ಯೊ ಒಂಜುಂಡು. ಆ ಕಲ್ಪನೆತ ಮೂಲ ಜಾಗ್ ಪತ್ತುಮುಡಿತ ದೇವರೆಕೋಣೆಗೆ. ದೇವರೆ ಕೋಣೆತ ಮರತ ಮಂಚಮೆಟ್ ಏಪೊಲಾ ದೀಪೊ ಮಿಣಿಮಿಣಿ ಪೊತ್ತೊಂದೇ ಇಪ್ಪೆತ್ತಂಡ್. ಪೂಜೆ ಭಜನೆ ಪೂರ ಮುಗಿಬುಕ್ಕ ಆ ಬಾಗೊ ಬುಡ್ತ್ ಬಾಕಿ ಪೂರಾ ಕರ್ಗುಡಿ ಕತ್ತಲೆ. ಪೂಜೆ ಮುಗಿತ್ದ್ ಮಾತೆರಲ್ಲಾ ಪೋಯಿ ಬುಕ್ಕ ಕಾರಂತೆರ್ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಜನ ಮೆಲ್ಲ ಊದುಬತ್ತಿ ಪೊತ್ತದ್ ಗಾಳಿಟ್ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಪೂರಾ ಕಡೆಕ್ಲಾ ಬೀಚೊಂತು ಗೆಂಡ ಬಣ್ಣೊತ ಬಗೆಬಗೆತ ಗೆರೆಕ್ಲ ಮೂಡುನ ಚೋದ್ಯೊನು ತೂವೊಂತು... ಅವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಗೊಬ್ಬು.

ಬಾಲ್ಯತ ಅನುಬವೊತ ಒಂಜಿ ಕಿಡಿನ್ ಮಲ್ಲೆ ಆನಗ ಐನೆಂಚ ಕಲಾತ್ಮಕ ಮಲ್ತೆರ್ ಪನ್ಪನೆಕ್ ಉಂದೊಂಜಿ ಉದಾಮೆ.

ಕಾರಂತೆರ್ ಮಂಚಿ ಗ್ರಾಮೊತ ಕುಕ್ಕಾಚೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗ್ ಸೇರೈರ್. ಕಲ್ಪನೆಟ್ ಗಟ್ಟಿಗೆ. ಅಲ್ತ ಕನ್ನಡ ಕತೆಕ್ಲು ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಲು, ಆ ಸಾಲೆ, ಐತ ಮಲ್ಲ ಜಾಲ್, ಸಾಲ್ ಸಾಲ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಲ್... ಮ್ಯಾಕ್ಟಿಲನ್ ಕನ್ನಡೊ ಬೂಕು, ಐಟಿತ್ತಿ ಪದೊಕ್ಲು... 'ಏಮ್ಮ ಮನೆಯಂಗಳದಿ ಬೆಳೆದೊಂದು ಹೂವನ್ನು...' ಈ ಪದೊನು ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುಟು ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. 'ದಮ್ಮಯ್ಯ ಹೊಡೆಯ ಬೇಡೈ ಎನ್ನ ಧನಿಯೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿಹೆನೆ ಬಂಡಿಯೆಳೆಯದೆಯೆ?' ಈ ಪದೊನು ಇಡೀ ನಟನೆ ಮಲ್ತ್ ತೋಜಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಆರ್ ಪನ್ಪೆರ್ - 'ಗಾಡಿ ಒಯ್ವಿ ಎರುತ ಸಂಕಟೊ ಎನ್ನ ಸಂಕಟೊಲಾಂದ್ - 'ಪೊಕ್ಕಡೆ ಉಂತೊಂತೆನೇ' ಒಂಜಿ ಶಬ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏತ್ ಪೊರ್ಲು - ಚಿತ್ರೊ ಕಣ್ಣೆಗ್ ಕಟ್ಟಿಲೆಕ ! ಕಣ್ಣೆಟ್

ನೀರ್ ಬರೋಡು!

ಇಮಾನ ಪೋಷಿ ಸೊರೊ ಕೇನ್‌ಂಡ ಯಾವು ಪೂರಾ ಜೋಕುಲು ಒರ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತದ್ ಕೆಕ್‌ಲ್ ಅಂಗಾಪುಜೆರಾ? ಬಾನೊತಂಚಿ ಏತ್ ಕೈಕ್‌ಲ್? ಕಾರಂತೆರೆಗ್ಲಾ ಅವ್ವೊಂಜಿ ಚೋದ್ಯಗೆ. ಇಮಾನ ತೋಜುನ ದನಿ ಕೇಂಡಿನಲ್ಲತ್ತ. ಒಂಜಾತ್ ದೂರೊಟು. ಒರ ನೇತ್ರಾವತಿತ ಈಯೆರೆಟ್ ಕಾರಂತೆರಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆಯೆರೆಟ್ ಒರಿ ಕುಂಟದೊಂಟುಲ್ಲೆ. ಚಂಡಿ ಕುಂಟುನು ಕೈಟ್ ಪತ್ತತ್ ಕಲ್‌ಗ್ ಹಾಕುನ ತೋಜುಂಡು. ಕುಂಟು ಕಲ್‌ಗ್ ಹಾಕ್‌ತ್ ಮಿತ್ತ ದೆರ್ತಿ ಬುಕ್ಕನೇ ಹಾಕ್‌ನ ದನಿ ಕೇನುನ! ಅಪಗ ಗೋಚರೊಗು ಬತ್ತಿನ ಈ ಒಂಜಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾತ್ ಅರ್ತ ಆಯಿನ ರಂಗಬೂಮಿಟ್ ಬೆಂದ್ಯರ ಸುರು ಮಲ್ತಿ ಬುಕ್ಕನೇಂದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪನ್ನೆರ್.

ತುಂಡು ಬೀಡಿ ಬುಕ್ಕ ತುಳುತ ನೆರಡೆ

ಕುಕ್ಕಾಜೆ ಸಾಲೆಟ್ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಮಯ್ಯೆರ್ ಬೋಯಣ್ಣನ ದೋಸ್ತಿ. ಬೀಡಿ ಒಯ್‌ಪ್ಪರ ಬುಕ್ಕ ಬೊಡ್ಚಂದಿ ನೆರಡೆ ಪನ್ನರ ಕಲ್ಪಾಯಿನನೇ ಮೇರ್‌ಗೆ. ಏರೋ ಒಯ್‌ದ್ ಅಡಕ್ಕನ ತುಂಡು ಬೀಡಿನ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಜನೊ ಸುದಾರಿಸೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಮಯ್ಯೆರ್‌ಗೆ ತುಳುತ ನೆರಡೆ ಪೂರಾ ಗೊತ್ತಿತ್ತಂಡ್‌ಗೆ. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಆರೇ ಕಲ್ಪಾಯಿನಗೆ.

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಕಾಳಿದಾಸ ಸಮ್ಮಾನ ತಿಹನ ಪೂರ್ತುಟು ಉಂದುವೇ ಸಾಲೆಗ್ ಲೆತ್ತದ್ ಸಮ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಲ್ಲ ಬಾಸಣೊಟು ಈ ಸಂಕರ ಮಯ್ಯೆರೆನ ಬಗೆಟ್‌ಲಾ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ.

ಒಲ್ತ ಕುಕ್ಕಾಜೆ, ಒಲ್ತ ಬನಾರಸ್?

ಕುಕ್ಕಾಜೆ ಸಾಲೆಟ್ ಪ್ರತೀ ತಿಂಗೊಲು 'ತಿಂಗೊಲ್ದ ಪರ್ಬ'ಂದ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚ ಒಂಜಿ 'ತಿಂಗೊಲ್ದ ಪರ್ಬ' ನಡತಿನ 'ಸುಕ್ರುಂಡೆ ಐತಾಳರು ಮತ್ತು ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಭಾಗವತರು' ನಾಟಕೊಡು ಕಾರಂತೆರ್‌ಲಾ ಪುರೋಯಿತೆರ್‌ನ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ತದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ನಾಟಕೊ ತೂಯಿನ ಮಾತೆರೆಗ್ ಬಾರೀ ಕುಸಿ. ಇಂಚ ರಾಮಚಂದ್ರ ಭಟ್, ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಸುರುತ ರಂಗ ಪ್ರವೇಸೊನು ಆರೆಗೇ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂತೆ, ಕಾರಂತೆರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕ ಮಲ್ತ ಬುಡ್ಯೆರ್. ಅಲ್ವಡ್ ಬುಕ್ಕತವು ಒಂಜಿ ಚರಿತ್ರೆ. ಏತೋ ವರ್ಸ ಕರಿ ಬುಕ್ಕ ಈ ನಾಟಕೊನು ಕಾರಂತೆರ್ ಬನಾರಸ್‌ಟ್ ಹಿಂದಿಟ್ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. 'ಪಂಡಿತ ದೋರ್ದಂಡ್ ಸಂಗೀತ ಮಾರ್ತಾಂಡ್' ಅಂಚ ಆರ್ ದೀನ ಪುದರ್. ಸರೀ ಇರ್ವ ವರ್ಸೊತ ಅಂತರೊ. ಒಲ್ತ ಕುಕ್ಕಾಜೆ? ಒಲ್ತ ಬನಾರಸ್?

ಕುಕ್ಕಾಜೆ ಸಾಲೆಟ್ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಬಾರಿ ಮೋಕೆತ ಮಾಸ್ತ್ರಿ ಪಂಡ ಪಿ.ಕೆ.

ನಾರಾಯಣರ್. ಆರ್ ಒರೂ ಕುವೆಂಪುರೆನ 'ನನ್ನ ಗೋಪಾಲ ನಾಟಕೊ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್ಗೆ. ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಒರಿ ಆಕ್ಟರ್ ಆದ್ ರೂಪಿಸಾಯಿನ ನಾಟಕ ಅವ್ವುಗೆ.

5ನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟು ಕುಕ್ಕಾಚೆ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಯಿನ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಐಡ್ ಬುಕ್ಕ ಪಾಣೇರ್ ಸಾಲೆಗ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. 1939-42ನೇ ಇಸ್ವಿ ಮುಟ್ಟು ಆ ಸಾಲೆಟೆತ್ತೆರ್. ಆಜಿನೆಡ್ಡ್ ಎಣ್ಣೆನೇ ಮುಟ್ಟು ಅಲ್ಲಲಾ ಸಾಲೆಟ್ ನಾಟಕೊಟು ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ತೆರ್, ಇನಾಮು ಪಡೆಯೆರ್. ಮಾಸ್ಟ್ರು ಊರುತಕ್ಕೆ ಬಾಯಿಟ್ ಎಡ್ಡೆಂದಿನೆನ್ ಕೇಂಡೊಂಡೆರ್.

ಪುತ್ತೂರು ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಅಂಜಣೊಟು..

ಕಾರಂತೆರ್ ಪುತ್ತೂರುಗು, ಅಲ್ಪತ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನೊ, ಅಲ್ಪ ಉಚ್ಚಯೊ ಆಯನೊ ಇಂದೆತ ಬಗೆಟ್ ಬಾರಿ ಕುಸಿಟ್ ಪನ್ನೆರ್. ಆರೆನ ನೆಂಪು ಸಂಕೋಲೆತ ಮಲ್ಲ ಕೊಂಡಿ ಪುತ್ತೂರು ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗೆ. ಆ ಕಾಲೊಟು ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವರೆ ಅಂಜಣೊಟು ಆಯನ, ನಾಟಕೊ, ಭಜನೆ, ಹಿಂದಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಕ್ಲಾಸ್- ಇಂಚ ಸುಮಾರ್ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡತೊಂದಿತ್ತೆಂಡ್.

'ಏಪಲಾ ಅಂಕ ಆಯನೊ ನಡತೊಂದು ಸುತ್ತ ನಾಲ್ ಊರುತ ಜನ ಮಂದೆತ ಉಡಲ್ಟ್ ಮಿನದನೊತ ಬೊಲ್ಪು ಬೊಲ್ಪಾಯಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರನವು. ದೇವರೆ ಉಚ್ಚಯೊ ಮೂರ್ತಿನ್ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್ ತುಂಬೊಂತು ಪಾರ್ ನಡಕೆತ ಅಡಿಗುಳು ಎಂಕ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಒಂಜಿ ಇಸೇಸ. ಸುರು ಸುರುಟು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ನಡತೊಂದು, ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆತ ಮೂಜಿ ಗಂಟೆ ಆವೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕನೇ ದೇವರೆನ್ ತುಂಬಿನಾರ್ ಪಾರೊಂದೇ ಪೋಪೆರ್. ಉಂದು ಬಾಡಬಲಿ. ಅಪಗ ಪಿರವಿತ್ತಾನಕ್ಲಾ ಪಾರುನನೇ. ಒಂಜೊಂಜಿ ಸುತ್ತಗ್ಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ವಾದ್ಯ, ವಾಲಗೊತ ಹಿಮ್ಮೇಳೊ.

ಪುತ್ತೂರು ದೇವಸ್ಥಾನತ ಕಿರೆ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲವುಂದ್ ಎನ್ನ ಮಂಡೆಟಿತ್ತೆಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಪೋತ್ ತೊಂಡ ಅವ್ವೇತ್ ಎಲ್ಯ? ಆ ಕಾಲೊಟು ಕಿರೆಕ್ ಕಟ್ಟೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಸೀದಾ ಜತ್ತೊಂದಿತ್ತ. ವರ್ಸೊಟು ಕೆಲವು ಮರಣ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಿರೆ ಅವು.'

ದೇವಸ್ಥಾನತ ಪೌಳಿಟ್ ಮೂಜಿ ಮೂಜಿ ಗುಂಪು ಮಲ್ತ್ ಬಯ್ಯ ಐನೆಡ್ಡ್ ಏಳೆಗ್ ಮುಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತ ಬುಕ್ಕ ಹಿಂದಿ ಕ್ಲಾಸ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತೆಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಅಲ್ಪ ಹಿಂದಿ - ಸಂಸ್ಕೃತ ರಡ್ಡೆನ್ನಾ ಕಲ್ತೆರ್.

ಪುತ್ತೂರುಟು ಕಾರಂತೆರ್ ಬಾರೀ ಮೋಕೆಟ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನ್ನ 'ಶಂಕರೀ ದೀದಿ'ನ್. ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮುಟ್ಟಡೇ ಆರ್ನ ಮುಳಿ ಮಾಡ್ತ ಇಲ್ಲ ಇತ್ತೆಂಡ್ಗೆ. ಅಪಗ ಆರ್ನ ಇಲ್ಲಗ್ ಏತ್ ಸರ್ತಿ ಪೋತೆನೋ ಎಂಕೇ ನೆಂಪಿಜ್ಜಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಬನಾರಸ್‌ಟ್ ಕಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಈ ಶಂಕರಿ ದೀದಿ ತಿಂಗೊಳು ತಿಂಗೊಳು ತಪ್ಪಂತೆ ಪತ್ತ್ ರೂಪಾಯಿ ಮನಿಯಾರ್ಡರ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಆಂಡ ಆ ದುಡ್ಡುನ್ ಎಂಕ್

ಕಡಪುಡಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಶಂಕರಿ ಭಟ್ಟಿನ ಮೆಗ್‌ದಿ ಲೀಲಾ ಬಟ್ಕೆ. ಈ ಇಸಯೊನು ಕೇಂಡ್‌ತ್ ಒರ ಅಲ್ಕತ್ ಬೂರ್ಯೆ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಲೀಲಕ್ಕೆನ್ ಉಡುಪಿಟ್ ಸುಮಾರ್ ಸರ್ತಿ ತೂದಿತ್ತೆ. ಆಂಡ ಆರ್ ಶಂಕರಿ ಅಕ್ಕನ ತಂಗಡಿಂದ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಆರಾಂಡಲಾ ಪನ್‌ತೆರಾ 'ಏನ್ ಶಂಕರಿ ಬಟ್ಟೆ ಮೆಗ್‌ದೀಂದ್'.. ಇಜ್ಜಿ ಸುಮಾರ್ ವರ್ಸ ಆರ್ ಕಾಸ್ ಕಡಪುಡಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಕ ತಂಗಡಿನ ಜತೆ ಇಂಚೆ.'

ಶಂಕರಿ ಅಕ್ಕನ ಇಲ್ಲೆದುರುತ ತಿರ್ಗಾಸ್‌ಟ್ ಶ್ರೀಧರ ಭಟ್ಟಿನ ಅಂಗಡಿ. ನಮನ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ ದಿನೊಲಾ ಕಾಂಡೆ ಪತ್ತ ಗಂಟೆಗ್ ಆಡೆಗ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆಗಾತ್ರನೇ ಅಲ್ಲೊಂಜಿ ಕುರ್ಚಿ ದೀಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಾರ್ಗೊಟೆ ಪೋಪುನಕ್ಕೆನ್ ಬಪುನಕ್ಕೆನ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಅಲ್ಲ ಕುಲ್ಲ್‌ತ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಚ್ಚೆ ಪಾಡ್ತಿನ ಪಂಚಿತ ಕೊಡೆನ್ ದೆರ್ತ್ ಪತೊಂದು ಆರ್ ಬಾಲವನತಂಚಿ ನಡತ್‌ದ್ ಪೋಪುನವೇ ಒಂಜಿ ಪೂರ್ಲು. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಜನೊ ಒಟ್ಟಾತ್ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಪಿರವುಟೇ ಅಂಚೆ ಬಾಲವನ ಮುಟ್ಟ ನಡತೊಂದು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಒಂಜಿ ತುಳು ಪದೊಕು ನಲಿಕೆ...

ಕಾರಂತೆರ್ ಪುತ್ತೂರುಡಿಪ್ಪುನಗ ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನತ ತೇರ್ ದೀಪುನ ಜಾಗ್‌ಟ್ ಜಾತ್ರತ ಪೂರ್ತುತ ಮಲ್ಲ ಲೇಸ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತಾಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಅಲ್ಲ ಒಂಜಿ ತುಳು ಪದೊಕು ನಲಿಕೆ ನಲಿತೆದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಊರುತಕ್ಕೆ ಎದರ್ ಒರಿ ಕಲಾವಿದೆ ಆದ್ ತೋಜಾಯಿ ಲೇಸ್ ಅವು. ಕಿನ್ಯ ಇಪ್ಪುನಗ ಪನೊಂದಿತ್ತಿನ ತುಳು ಪದೊನು ಆರೇ ಅಲ್ಲ ಪಂಡೆರ್.

ಕಲ್ಲದಿ ಮಾಸ- ಬೆಲ್ಲದಿ ಪೋಳೆ
 ಅಮಿಲೆದಿ ಪೋಣ್ಣೆಗ್- ಜಕೇಲ್ಡ್ ಬಾಲೆ
 ದಿಕೇಲ್ಡ್ ಪೋಳೆ- ಬೋಳಾರ್ಡ್ ಪೋಣ್ಣೆಗ್
 ಆಹ ಬೋಳಾರ್ಡ್ ಪೋಣ್ಣೆಗ್
 ಊದ್ ಮುಂಡ್- ತಿಗಲೆಡ್ ಗುಂಡು
 ತೆಣ್ಣಾಯಿದ ಆಣ್ಣೆಗ್- ಆಹ ಡಬ್ಬಲ್ ಕಚ್ಚೆ
 ಬಾಯಿಡ್ ಚುಟ್ಟಾ- ಕುಡ್ಲದ ಆಣ್ಣೆಗ್
 ತರೇಕ್ ಹ್ಯಾಟ್- ಕಾರ್‌ಗ್ ಬೂಟ್
 ಬೊಂಬಾಯ್ಡ ಆಣ್ಣೆಗ್-

ಇಂಚೆ ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಲೇಸ್- 'ಢೋಂಗಿ ಗಜೆಟ್'- ಐಟ್ ಒರಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸ್ಟೇಜಿಗ್ ಬತ್ತತ್ ಕೆಲವು ಜಾಗೆಲೆನ್ ತಿರ್ಗಾಪುನ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆ ಮಲ್ಪುನೆ. ನೇತ್ರಾವತಿನ

ನರಹರಿ ಗುಡ್ಡೆಗ್, ನರಹರಿ ಗುಡ್ಡೆನ್ ಕಾರಿಂಜೆಗ್, ಅಂಚನೆ ಕಾರಿಂಜೆನ್ ಬೇತೆ ಓಡೆಗೋ ತುಂಬೊಂತು ಪಾಡ್ತ್ ದೀಪುನೆ ಬೇಲೆತ ಬಗೆಟೊಂಜಿ ಹಾಸ್ಯ ನಟನೆ-

ಐನ್ನೇ ಒಂಜಿ ಪೇಪರ್ ಸುದ್ದಿ ಮಲ್ತ್ತ್ ಓದುನಾಯನ ಪಾರ್ತ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಾಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಬುಕೊಂಜಿ ಯಕ್ಷಗಾನೊಟು ಬರ್ಪಿ ಉಪಕತೆನ್ ದೆತೊಂತು ಗೊಬ್ಬುನ ಕಿನ್ಯ ನಾಟಕೊ. ಇಂದೆನ್ ಪೂರಾ ತೂಯಿನ ಆ ಊರುತ ಮಾತಾ ಜನೊಕ್ಲೆ ಬಾಯಿಟ್ಲಾ ಕಾರಂತೆರ್ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯೆರ್. ರಾತ್ರೆ ಬೊಳ್ಳು ಆವೊಡಾಂಟ ಪುತ್ತೂರುಟು 'ವೆಂಕಟಮಣ ಕಾರಂತೆ' ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಪಡೆವೊಂಡೆ.

ಇಂಚ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಸುರೂಕು ಊರುತ ಜನೊಮಂದೆ ಗುರ್ತಿಸಾಯಿನ ಪುಗರ್ತೆ ಪುತ್ತೂರುಗು ಸಂದೊಡು. ಐಕಾತ್ರನೇ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಪುತ್ತೂರು ಪಂಡ ಬಾರೀ ಮೋಕೆತ ಊರು. ಓಡೆಗ್ ಪೋಂಟಲಾ ಪುತ್ತೂರುತ ಆ ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರನ್ ಆರ್ ಮರತ್‌ಜೆರ್. ಬದ್‌ಕೆತ ಬಂತ ಪೂರ್ತುಟು ಏತೋ ಸರ್ತಿ ಮಸ್ತ ದೇವೆರೆನ್ ನೆನೆತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚಿ ದೇವೆರೆನಕ್ಲೆ ಸಾಲ್‌ಟ್ ಪುತ್ತೂರ್ಡ್ ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವೆರ್ ದುಂಬೊತ್ತ ಇತ್ತೆರ್. ಆರ್‌ನ ಕಡೇತ ಕಾಲೊಟ್ಟಾ ಆ ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರನೇ ನೆನೆತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಕುಕ್ಕರಬೆಟ್ಟುತ ಕೃಷ್ಣ ಬಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಮಾಪ್ಪೆ ಆದ್...

ಎಣ್ಣನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ಲಾ ಮುಗಿ ಬುಕ್ಕ ದುಂಬು ಎಂಚಿನ? ಕಲ್ತಿನ ಯಾವು, ನನಲಾ ಕಲ್ತವೆರ ಎನರ್ತ್ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚ ಪುತ್ತೂರುಗು ಎರ್ಕತ ಕುಕ್ಕರಬೆಟ್ಟು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟಿನ ಇಲ್ಲಲ್ ಮನೆಪಾಠ ಪಂಡ್‌ತ್ ಕೊರೈರ ಪೋಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಅಪಗ 13- 14 ವರ್ಸ ಪ್ರಾಯೊ.

'ಕುಡ್ಲರ್ತ್ 26ನೇ ಮೈಲ್‌ಕಲ್ಟ್ ಕುಕ್ಕರಬೆಟ್ಟು ಪನ್ನಿ ಊರು. ಅಲ್ಲಡ್ ಪುತ್ತೂರುಗು ಆಜೇ ಮೈಲ್. ಅಪಗ ಅವ್ವೇ ಏತೊಂಜಿ ದೂರೊ? ಪುತ್ತೂರುತ ಸುತ್ತಲಾ ಏತೇತೋ ಊರುಲು. ಮಾಣಿ, ಪತ್ತೊಳಿ, ಗುದ್ದೊಳಿ, ಬುಡೋಳಿ- ಇಂಚ ನಮೂನೆ ನಮೂನೆತ ಪುದರುಪ್ಪಿ ಊರುಲು. ಅವು ಪೂರ ತುಳುತ ಪುದರ್. ಅರ್ತ ಜೋಡಿಸಾಂಟ ಮಾಣಿನ್ ಪತ್ತಾಲೆ, ಗುದ್ದಾಲೆ, ಬುಡ್ಲೆ - ಇಂಚ. ತುಳುನಾಡ್‌ತ ಪುದರ್‌ಲ್ ಬೇತೆ ಓಲ್ಲಾ ಇಪ್ಪಂದ್. ಕೈಂತಜೆ, ಅಡ್ಡ, ಕೂಟ್ಟು, ಅಳಿಯೊಳಿ, ಆವರ, ಕೋಟೆ, ಸೂರಿಕುಮೇರಿ, ಬ್ರಹ್ಮರಕೂಟ್ಟು ಇಂಚ. ಆನಿ ಪುತ್ತೂರು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಪೂರಾ ಕಾಡೇ. ಕೇಪುಳತ ಪೂವೊಂಜಿ ಬುಡುಂಟ ಬೇತೆ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಾಂಡ್.

ಆ ಪೂರ್ತುಟು ಕಾರಂತೆರ್ ತಿರ್‌ಗನ ಸುರತ್ಕಲ್, ಕುಡ್ಲ ಪಾಣೇರ್, ಬಂಟ್ವಾಳ, ಉಬಾರ್, ಪುತ್ತೂರು- ಈ ಸುತ್ತಲೆ ಉಳ ಊರುಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ. ಇಂಚಿ ಪುತ್ತೂರು ಅಂಚಿ ಸುರತ್ಕಲ್- ಉಂದುವೇ ಆರ್‌ನ ತಿರ್ಗಾಟತ ಗಡಿ.

ಕುಕ್ಕರಬೆಟ್ಟು ಕಳುವೆ ಆಯಿನ ಕತೆ..

ಕುಕ್ಕರಬೆಟ್ಟು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ ಇಲ್ಲಲ್ ಆರೆಗ್ ಸಂಬಳ ಏತಿತ್ತಾಂಡಂದೇ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಾಂಡಗೆ. ಸಂಬಳ ಪೂರಾ ಅಪ್ಪಯ್ಯನೇ ದೆತೊಂದಿಪ್ಪೆರೆಗೆ. ಅಂಚ ಕಾರಂತೆರ್ನ ಕೈಟ್ ದುಡ್ಡಿಜ್ಜಿ ಆಂಡ ಆರೆಗ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ಬೂಕು ದೆತೊನ್ನ ಓದುನ ಬಯಕೆ. ಈ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ ದೀನ ದುಡ್ಡುತ ಲೆಕ್ಕೊ ಇಪ್ಪುಜಿಂದ್ ಪನ್ನುನವು ಆ ಪೂರ್ತುಟು ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಅವ್ವೆಂಚನೋ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಸರಿ, ಈ ಕಾರಂತೆರ್ 'ಎಡ್ಡೆ ಪೂರ್ತು' ತೂದು ಚೂರು ಚೂರೇ ಲಕ್ಕಾವರ ತೂಯೆರ್. ಉಪ್ಪರಿಗೆತ ಮಿತ್ತ ಮರತ ಪೆಟ್ಟೆಲು. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಏಪೊಲಾ 'ಪರಡ್ಡುನ' ಅಬ್ಬೆಸೊ. ಒರೊ ಒಂಜಿ ಪೆಟ್ಟೆಡ್ ಪದಿನೆಣ್ಣಾಣೆ ತೂಯೆರ್! ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ದಿನೊ ಏಪೊಲಾ ಆ ಪೆಟ್ಟೆ ದೆತ್ತತ್ ತೂಪುನ- ಬುಕ್ಕ ದೀಪುನ ಆತೇ ಮಲ್ತೆರ್. ನಾಲನೇ ದಿನೊ ಆರೆಗ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋವೊಡಿತ್ತಾಂಡ್. ಮನಸ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತತ್ ಲಕ್ಕಯರೇ. ಸೀದಾ ಪಾಣೇರ್ತ ನೇಲ್ಯಮ್ಮನ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಯೆರ್. ನೇಲ್ಯಮ್ಮನ ಬಾಯಿಟ್ 'ಬೋಯಣ್ಣ ಅಡಿಲ್ಲಯ, ದುಡ್ಡು ಮಾಡಿದ, ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ ಆಯಿದ'ಂದ್ ಕೇಂಡೊನ್ನ ಆಸೆ.

ಇಂಚ ಕಾರಂತೆರ್ ಕಂಡ್ ಕಂಡ್ತ್ 500 ರೂಪಾಯಿ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತೆರ್. ಒರೊ ದೇವರೆ ಕೋಣೆತ ಪಿದಯಿ ನಾಗಂದಿಗೇಟ್ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟಿನ ಸಂಚಿ ತೋಜಿಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಐನ್ ಬಿಚ್ಚತ್ ತೂಂಡ ನೂದೆತವೇ ಕಟ್ಟ್ ಐಟೊಂಜಿ ನೋಟು ಲಕ್ಕತ್ ಬೂಕು ಕನವರಂದ್ ಪುತ್ತೂರುಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟಿನ ಕಣ್ಣಗ್ ಕಂಡ್ನವು ಗೊತ್ತೇ ಆಯಿಜಿ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ನ ಬಾಲಪ್ರಪಂಚ ಸಂಪುಟೊಲು, ಬೇತೆಲಾ ಸುಮಾರ್ ಬೂಕು ದೆತೊಂತು, ಪರತ್ ಸಾಲೊನ್ನಾ ತೀರ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಬೂಕು ಓದುನ ಮಾತ್ರ ಆತ್, ಐನ್ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟಿನ ಬುಡೆದಿಗ್ಲಾ ಓದುತ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರೇಬಿಯನ್ ನೈಟ್ಸ್ ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಳೆನ್ ಪೂರಾ ಕಾರಂತೆರ್ ಓದ್ತ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಊರು ಬುಡುಪುನ ದಿನೊ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತಾಂಡ್. ಉಂದು ಪೂರ ನಡತಿನ 1944 ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗೊಲುಟು. ಅಂಚ ಇಪ್ಪುನಗ ಒಂಜಿ ದಿನ ಭಟ್, ಏರೆಗೋ ಕೊರೆಂದ್ ದೆತ್ತ ದೀನ ಪತ್ತ ಪತ್ತೆನ ಐನ್ ನೋಟುಲೆನ್ ನಮನ ಕಾರಂತೆರ್ ತೂಯೆರ್. ಅವ್ವೇ ಪೂರ್ತುಗು ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ದುಡ್ಡುತ ಗರ್ಜಿಲಾ ಇತ್ತಾಂಡ್. ಪತ್ತೆನ ಮೂಜಿ ನೋಟುಲೆನ್ ಮೆಲ್ಲ ದೆತ್ತತ್ ಶ್ರೀಧರ ಭಟ್ಟಿನ ಅಂಗಡಿತ ಸಾಲ ತೀರಿಸಾಯೆರ್. ಮನತನಿ ಬಾರೀ ರಂಪಾಟ ಆಂಡ್. ಈ ಸರ್ತಿ ಬಚಾವಾಯರಗ್ ಆಯಿಜಿ. ಕಾರಂತೆರ್ಲಾ ಸತ್ಯೊ ಒತ್ತೊಂಡೆರ್. ಇಲ್ಲಡೆಡ್ ಅಪ್ಪಯ್ಯನ್ ಲೆಪ್ಪಾಯೆರ್. ಅಪ್ಪಯ್ಯ 'ಓ ದೇವರೇ ಈ ಪಾಪೊತ ದುಡ್ಡುಡ್ ಎನನ್ ಕಾಪಾಡ್ಕೆ'ಂದ್ ಪಂಡೆರ್ಗೆ.

ಪನಾಂದೆ ಪದ್ದಾಡ್

ಕಾರಂತೆರ್ ಅಂಚ ಕುಕ್ಕರಬೆಟ್ಟು ಬುಡೊಡಾಂಡ್. ಸೀದಾ ಇಲ್ಲಗ್ ಬಾಬು

ಕೋಡಿಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಬತ್ತೆತ್ ಮೂಜಿ ಕಾಕಜಿ ಬರೆಯೆರ್. ಒಂಜಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗ್, ಕುಡೊಂಜಿ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟಿಗ್, ನನೊಂಜಿ ಆರ್‌ನ ದೋಸ್ತಿ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಮಯ್ಯೆರೆಗ್. ಅಪ್ಪಯ್ಯಗ್ ಬರೆಯಿನ ಕಾಕಜಿಟ್ 'ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ನನಗಿನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ನಾನು ತುಂಬಾ ನೋವು ಕೊಟ್ಟೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ದೂರ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಯುತ್ತೇನೆ.' ಇಂಚೆ. ಮೂಜಿ ಕಾಕಜಿನ್ನಾ ಇಲ್ಲ ಗೋಡೆತ ಗೂಡುಟು ದೀತ್ ಅಪ್ಪೆಟ್ಟಾ ಪನಂದೆ ಕುಕ್ರಬೆಟ್ವೆಗ್ ನಡತೊಂದೇ ಬತ್ತೆರ್. ಒಂಬ್ ಮೈಲ್. ಕರಿಂಗಾಣ ಇಂಗ್ರೋಜಿಡ್ತ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ, ಕಲ್ಲಡ್ಕಡ್ತ್ ಮಾಣಿ, ಮಾಣಿಡ್ತ್ ನೇರಲಕಟ್ಟೆ ಅಲ್ತ್ ಬುಕ್ಕ ಕುಕ್ರಬೆಟ್ವೆ. ಬುಕ್ಕ ಕಬಕಗ್ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಮೈಲ್ ಆತೇ. ನಾಲ್ಕೆನ್ ದಿನೊ ಮೂಲಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆತಾನಗ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗ್ ಕಾಕಜಿ ತಿಕ್ತ್ ಪಾರ್ ಬತ್ತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಕಡಪುಡ್ಡ ಮನಸ್ಸೆಣೆ ಇತ್ತೆರ್. ಆನಿ ಸುಕ್ರಾರ. ಆನಿ ಬಯ್ಯಗ್ ಪುತ್ತೂರುಗಾತ್ ಮೈಸೂರುಗು ಪೋವರ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್. ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟಿನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ನಗ 25 ರೂ. ಕೊರೈರ್. ಪಾತೆರನೇ ಇಜ್ಜಂತೆ ಕಳೆಯಿನ ಗಳಿಗೆಲ್ ಅವು ಪೂರ. ಅಪ್ಪಯ್ಯನ ಕಣ್ಣೆಟ್ ನೀರ ಪನಿ. ಆನಿ ರಾತ್ರೆ ಪುತ್ತೂರು ನಾರಾಯಣ ಮಯ್ಯೆರೆ ಇಲ್ಲಲ್ ತಡೇತ್ ಪುಲ್ಕಾಂಡೆ ಮೈಸೂರು ಬಸ್‌ಗ್ ಬಡ್‌ತ್ಯೆರ್. ಐಡ್ತ್ ಬುಕ್ಕ ಪಿರಾ ತೂಯಿನನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪನಾಂದೆ ಪಾರ್ ಪೋಯೆರ್. ಅವು ಆರ್‌ನ ತಿರ್ಗಾಟೊಗು ದೀನ ಸುರುತ ಪಜ್ಜೆ. ಬುಕ್ಕತವು ಪೂರಾ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ದೇಸೊತ ರಂಗ ಚರಿತ್ರನೇ ಬದಲ್ ಮಲ್ತಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಜ್ಜ.

ಆರಸುಲೆ ಕಾರ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರೊಡು...

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಆಸೆ ಇತ್ತಾನ ಸಂಗೀತ ಕಲೊಡೊಂದು. ದಸರಾ ಮುಗಿನ ಪೂರ್ತು ಅವು. ಏರ್‌ನಾಂಡಲಾ ಇಲ್ಲಲೋ, ಅತ್ತಾ ಭತ್ತೊಗ್ ಪೋದಿಪ್ಪನ, ಇಜ್ಜಂಡಾ ಹೊಟೇಲ್‌ಟ್ ಸರ್ವರ್ ಆತ್ ಸೇರೊನ್ನ ಆರಸುಲು ಏಪೊಲಾ ಕಾಂಡೆ ಆರಮನೆಡ್ತ್ ಪಿದಯಿಗ್ ವಾಕಿಂಗ್ ಪೋಪೆರತ್ತಾ? ಕಾಂಡೆ ಬೇಗೊ ಲಕ್ಕತ್ ಒಂಜಿ ಮರತ ಮುದೆಲ್‌ಟ್ ದೆಂಗ್‌ತ್ ಕುಲ್ಲ್‌ತ್ ಆರ್ ಬರ್ಪಿನ್ನೇ ಪೋದ್ ಕಾರ್‌ಗ್ ಬೂರ್‌ತ್ ಸಂಗೀತ ಕಲೆರ ಅವಕಾಶ ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಕೇಂಡೊನ್ನ ಪಂಡ್‌ತ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಎನ್ನದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಟ ಆನಿ ರಾತ್ರೆ ಬೇತೆನೇ ಆದ್ ಪೋಂಡ್.

ನವೆಂಬರ್ ಐನ್, 1944. ಮಾಡರ್ನ್ ಬಸ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಪನ್ನಿ ಪೈವೆಟ್ ಬಸ್ಸೆಟ್ ಒಂಜಿ ಬೊಲ್ವುಗು ಪುತ್ತೂರು ಬುಡಿನ ಬಸ್ ಬಯ್ಯ ಏಳ್ ಗಂಟೆಗ್ ಮೈಸೂರುಗ್ ಎತ್ತಂಡ್. ಬಸ್‌ಸ್ವಾಂಡ್‌ತ ಮುಟ್ಟಡೇ ಒಂಜಿ ಕೊಂಕಣೈರೆನ ಹೊಟೇಲ್‌ಡ್ ವನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಅಲ್ವನೇ ಜೆತ್ತೆರ್. ಬೇತೆ ಬೇಲೆತಕ್ಲ ಅಕ್‌ಲ್‌ನಾತೆಗೇ ಪಾತೆರೊನ್ನ ಕಾರಂತೆರೆ ಕೆಬಿಕ್

ಬೂರ್ಂಡ್. ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿ ನಾಟಕೊ, ಕೃಷ್ಣ ಲೀಲೆತ ಬಗೆಟ್. ಅಲ್ಲೇ ಗೋಡೆತ ಮಿತ್ತ್ ಅಕ್ಕ
ಮಹಾದೇವಿನ ನಾಟಕತ ಪೋಸ್ಪರ್ಲಾ ತೋಜಿಂಡ್. ಕಾಂಡೆ ಸೀದಾ ಕಂಪೆನಿತಂಚಿ
ಪೋವೊಡೂಂದೇ ನೆನ್‌ತ್‌ದ್ ಜೆತೊಂಡೆರ್.

ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿತಂಚಿ ಸುರುತ ಪಜೆ

ನವೆಂಬರ್ ಆಜಿ ಕಣ್ಣ ಬುಲಾಂಡ್.

ಟೌನ್‌ಹಾಲ್‌ತ ಎರ್ಕ ಜಿಂಕ್‌ಶೀಟ್ ಪಾಡ್‌ತ್ ಪೂರ್ಲುಟೆ ಕಟ್ಟಿನ ಗುಬ್ಬಿ
ಥಿಯೇಟರ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆತ ನಂಜುಂಡಯ್ಯೆರ್ ಐನ್ ನಡಪಾ
ವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಅಡೆಗ್ ಎತ್ತುನಲಾ ಆರ್ ಮೈಯಿಡೀಕ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜೊಂತು
ಮೀಯರ ಪಿದಾಡುನಲಾ ಸರಿ ಆಂಡ್. ಅಪಶಕುನ ಅತ್ತಾ ಅವು? ಕಾರಂತೆರೆ ಮನಸ್ಸುಟ್ಟು
ಪುಕುಪುಕು.

ಕಂಪೆನಿತ ಮೆನೇಜರ್ ಮಹದೇವಸ್ವಾಮಿ ಪಿಚ್ಚೆರ್‌ತ ಪದೊ ಪನ್ನೆರ ಪಂಡೆರ್.
ಸೊರೊ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಇಸ್ಪ ಆಂಡ್. ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿಗ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಆಯೆರ್. ಜೋಡಿ ಜೋಡಿತ್‌ದ್
ಪಾತೆರುನ ಮೈಸೂರು ಬಾಸೆ, ಅಲ್ತ ಜನ, ಊರು ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಪೊಸತ್. ಕುಡ್ಲೆತಾರ್
ಉದೊ ಕೂಜಲ್‌ತ ಉಪೇಂದ್ರ ಆಚಾರ್ರೆನ ರೂಮ್‌ಮೇಟ್ ಆಯೆರ್. ಆರ್ ಗುರುಕುಲ
ಮಾದರಿಟ್ ಶಿಲ್ಪಶಾಸ ಕಲ್ತಿನಾರ್. ಕುಡ್ಲೆ ಕಡೆತ ತುಳುಗನ್ನಡ ಪಾತೆರುನಾರ್. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ
ಆಚಾರ್ರೆನ ಶಿಷ್ಯೆ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಆಚಾರ್ರ್ ಮಲ್ಲ ಶಿಲ್ಪಿ. ರಾಜೆರೆಗ್ಲಾ ಗುರು ಆದಿತ್ತೆನಾರ್.

ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿತ ಟೆಂಟ್ ಜಿಂಕ್‌ಶೀಟ್‌ತವು. ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಅಡಿ ಅಗೆಲ, ನಲ್ಪತ್ತಡ್
ಅಡಿ ಉದೊ ಪತ್ತ ಪತ್ತೆರೆಕ್ ನಾಟಕ ಸುರು. ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿಗ್ ಕುದ್ರೆಗಾಡಿ. ಸ್ವಂತಗ್ ಒಂಜಿ
ಬ್ಯಾಂಡ್ ಸೆಟ್. ರಾಜೆರ್ ರಡ್ಡ್ ಕುದ್ರೆ, ಒಂಜಿ ಆನೆ ಕೊರ್ತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಚೌಕಿಟ್ ಮೇಕಪ್‌ಗ್
ಸಾಲಾತ್ ಉದೊಗು ಕುಲ್ಲೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಕತ ಪರದೆ, ಅತ್ತಂದೆ ಸ್ಟೀಟ್, ಕಾಡ್, ಅರಮನೆ,
ಉದ್ಯಾನ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಚಿತ್ರೊಲೆನ ನಾಲ್ ಪರದೆಲ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಈ ಪರದೆ ಇಸ್ಪ
ಆಂವೊಂದಿಜ್ಜಂಡ್. ಆರ್‌ನ ಸಂಸ್ಕಾರೊಟಿಪ್ಪುನ ಬೈಲ್. ಓಪನ್ ಏರ್. ಯಕ್ಕಗಾನ. ಆಂಡ
ಕಂಪೆನಿತ ಗ್ಲಾಮರ್‌ಲಾ ಆರೆನ್ ಒಯ್ತ ದೀತಿತ್ತಂಡತ್ತೇ?

ಆಪೊರ್ತುಟು ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯೆರ್ ಬೆಳ್ಳಾವೆ ನರಹರಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ
ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾ ಕಂಪೆನಿಟೆತ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆ ಪ್ರಾಯೊತಕ್ಲ ಸುಮಾರು ಪತ್ತ ಪದ್ರಾಡ್ ಜನೊ
ಇತ್ತೆರ್. ಮಾತೆರೆರ್ತಲಾ ಎಚ್ಚ ಕಲ್ತಿನಾರ್ ಕಾರಂತೆರೆ. ಮುನಿಯಪ್ಪರೆಟ ಲೆಗ್ ಹಾರ್ಮೊನಿ
ಬಾರ್ಸಾಯರ ಕಲ್ತೆರ್. ಜಿ.ವಿ. ಅಯ್ಯರ್, ಬಾಲಕೃಷ್ಣೆರ್, ವಾಸುದೇವ ರಾಯೆರ್,
ಬೇಬಿಯಣ್ಣೆ ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ರೆನ ಕುಟುಂಬೊನೇ ಅಲ್ಲಿತ್ತಂಡ್.

ಕಂಪೆನಿಟ್ ವಾಸುದೇವರಾಯೆರ್‌ನ ಪರಿಚಯ ಆಂಡ್. 'ಚೋಮನ ದುಡಿ'
ಪಿಚ್ಚೆರ್‌ಟ್ ಚೋಮನ್ ಮಲ್ತನ ವಾಸುದೇವ ರಾಯೆರ್. ಕಂಪೆನಿ ಸೇರ್‌ನ ಒಂಜಿ

ವಾರೊಟೇ ಏನ್ ಬಟ್ಲೆಂದ್ ಗೊತ್ತಾದ್ ಆರ್ ಸುಕ್ರಾರ, ಸನಿವಾರತ ಪೂಜೆತ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ಕಾರಂತೆರೆಗೇ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಎಲ್ಲೆಲ್ಯ ಪಾರ್ಟಲಾ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಕೃಷ್ಣಲೀಲೆತ ಕೃಷ್ಣನ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಮಲ್ತಂಡ, ಬಲರಾಮನ್ ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸುರುಕು ಆರೆಗ್ ತಿಂಗೊಲುಗ್ ನಾಲ್ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ. ಕೃಷ್ಣನ್ ಮಲ್ತೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತಿ ಬುಕ್ಕ ಪದ್ಮಾಡ್ ರೂಪಾಯಿ ಆಂಡ್. ಅಪಗಲಾ ಆರೆಗ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ದೆತೊನ್ನ ಓದುನ ಮರ್ಲ್.

ಹಿಂದಿ ಕಲ್ಯಾಣಕೆತ ಮರ್ಲ್

ದಿನೊ ಕರಿ ಲೆಕನೇ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಕಂಪೆನಿ ಬುಡೊಡು, ರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾಸೆ ಹಿಂದಿ ಕಲ್ಪುನ ಆಸೆ ಗಟ್ಟಿ ಆವೊಂತು ಪೋಂಡ್. ಪುತ್ತೂರುಟೇ ಹಿಂದಿ ಸಂಪರ್ಕ ಇತ್ತಂಡತ್ತಾ?

ಕಾರಂತೆರೆನ್ 'ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾಯಿ' ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿನ ಪನೊಡು. ರಾಷ್ಟ್ರ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಡು, ಈ ಮಣ್ಣಾಗಾತ್ರ ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಪುಣೆವೊಡು- ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಆ ಪೂರ್ತುಡು 'ಕರ್ಮವೀರ' ಪತ್ರಿಕೆತ ನಡುತ ಪುಟೊಟು 'ರಾಷ್ಟ್ರ ಸೇವೆ ಎಂಚ ಮಲ್ತೊಲಿ' ಪನ್ನಿ ಬರವು ಒಂಜಿ ತೋಜಿಂಡ್. ಚರಕೊಟು ನೂಲುನ, ಜೈಲ್‌ಗ್ ಪೋಪಿನ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾಸೆ ಹಿಂದಿ ಕಲ್ಪುನ ಬುಕ್ಕ ಪ್ರಭಾತಪೇರಿತೊಟುಗು ಸೇರುನ- ಇಂದೆಟ್ ಮಾತೆರ್ತಲಾ ಹಿಂದಿ ಕಲ್ಪುನವೇ ಸುಲಬೊಂದು ತೋಜಿಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಈ ಆಸೆನ್ ಮುನಿಯಪ್ಪೆರೆಡ ಪಂಡೆರ್. 'ಸಾಯ ಕೊರ್ಲೆಂದ್' ವೀರಣ್ಣೆರೆಗ್ ಕಾಕಜಿ ಬರೆವರ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ವೀರಣ್ಣೆರೆಗ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಬಾರೀ ಮೋಕೆ.

ಕಂಪೆನಿಟ್ ಕಾರಂತೆರನ ಉಳ ಮನಸ್ಸ್ ಗಟ್ಟಿ ಆವೊಂತು ಪೋಂಡ್ ಪೂರ ಕಲ್ತೆರ್. ಪೊಣ್ಣ ಯೇಸೊಗು ಎಂಚ ಜಡೆ ನೆಯ್ಪುನ, ಎಂಚ ಸೀರೆ ತುತ್ತುನ, ಪರದೆ ರೋಲಿಂಗ್ ತಂತ್ರೊ, ಬ್ಯಾಕ್ ಸ್ಟೇಜಿ ತಂತ್ರೊ, ಪೂರ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಮ್ಯೂಸಿಕ್‌ತ ಮಾತಾ ಲೆವೆಲ್‌ತ ಪರಿಚಯ ಆವೊಂತು ಬತ್ತಂಡ್. ಪೂರಾ ಮತ ದರ್ಮೊತ ಸಂಗೀತೊನ್ನಾ ಕಂಪೆನಿಟ್ ತೂವೊಲಿ. ಕವಾಲಿ, ಗಝಲ್, ಭಜನೆ, ಕರ್ನಾಟಕಿ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನೀ, ವೆಸ್ಟರ್ನ್ ಇಂಚ. ಸಂಗೀತತ ಬಗ್ಗೆ ಪೊಸತ್ ದೇಕಿ ತಿಕ್ಕಂಡ್. 'ಆಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ' ನಾಟಕೊತ ಸಂಗೀತ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕಾರಂತೆರೆಗೇ ಆಂಡ್.

ಕಾರಂತೆರೆ ಬದ್‌ಕ್ ಮುಕ್ಕಾಲ್‌ವಾಸಿ ಬಡಪತ್ತಾಟೇ ಕರಿತ್ ಪೋಂಡ್. ಪ್ರಾಯ ಎರೊಂತು ಪೋಂಡಲಾ ಅಪ್ಪೆ- ಅಮ್ಮನ ಕರ್ಚಿಗ್ ದಾಲ ಕೊರ್ಯೆರ ಆಯಿಜಿ. ಪ್ರತಿ ಸರ್ತಿ ಇಲ್ಲಗ್ ಕಾಕಜಿ ಬರೆನಗಲಾ ಅವೊಂಜಿ ಬೇನೆ ಆರ್‌ನ ಉಡಾಲ್ ಕುರೆವೊಂದಿತ್ತಂಡ್‌ಗೆ. ಕಂಪೆನಿಟ್ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳಾನಗ ಸಂಬಳ ಪದಿನೈನ್ ರೂಪಾಯಿಗ್ ಎರಿಸಾಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರನ ಮನಸ್ ಅಪಗಲಾ ಸೀದಾ ಸಾದಾ ಇಪ್ಪೊಡುಂದೇ ಇತ್ತಂಡ್. ತುತ್ಚೆತಲಾ ಒಂಜೇ ಸೆಟ್. ತಿರ್ಗಾಟ ಪೋನಗ ಸುದೆನೋ, ತೋಡೋ ತಿಕ್ಂಡ ಅಲ್ಪನೇ ಕೋಮನೊ ತುತ್ಚೊಂದು ಕುಂಟು ಪೂರ ಅರ್ಡ್‌ದ್ ಉಳ್‌ಂಗ್ಯೆರ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಒಂಜಿ ವರ್ಸ ಆವೊಂತು ಬನ್ನಗ ಒರ ಬಾಬುಕೋಡಿಗ್ ಪೋದಿತ್ತೆರ್. ಊರುಟು
 ಎರೆಗ್ಲಾ ಮೇರ್‌ನ ಗುರ್ತನೇ ತಿಕ್ಕಜೆಗೆ. ಉದ್ದೊ ಕೂಜಲ್, ಗಡ್ಡೊ ಅಪ್ಪಯ್ಯೆ, ಅಮ್ಮ
 ಮೆಗ್ಗು ಬಾರೀ ಸಂತೆಸೊ. ಆಂಡ ಆನಿಯೇ ಕುಡ್ಲೆಗ್ ಪಿದಾಡ್‌ತ್ ಪೋವೊಡಾಂಡ್.
 ಬುಕ್ ಬುಕ್‌ತ್ ಬರ್ಪುನ ದುಕ್ಕೊ, ಕುಡೊಂಜಿ ವರ್ಸೊಟು ಪಿರ ಬರ್ಪೆಂದ್ ಇಲ್ಲ
 ಮೊಟ್ಟುಕ್ಲೆ ಜತ್ತೆರ್.

ಕಂಪೆನಿ ಬುಡ್ಡೆರ್

ಬೆಂಗಳೂರುತ ಪ್ರಚಾರಕ ವಿದ್ಯಾಲಯ ಸೇರೈರ್. ತಿಗಲೆಟ್ ಹಿಂದಿ ಕಲ್ಪುನ ಮರ್ಲ್.
 ಜಿ.ವಿ. ಅಯ್ಯರ್ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಇಪ್ಪೆತ್‌ನ ಬಳೇಪೇಂಟೆತ ಬಾಡಯಿತ ಇಲ್ಲ
 ಸೇರೊಂಡೆರ್. ಒಂಜಿ ಕಿನ್ಯ ರೂಮು. ರೂಮುತ ನಡುಟೊಂಜಿ ಪರದೆ. ಅಂಚಿ ಆಕ್‌ಲ್,
 ಇಂಚಿ ಮೇರ್. ಬಾರೀ ಬಂತ ದಿನೊಕ್ಕು ಅವು. ಅತ್ತ ಕಾರಂತೆರೆ ಬದ್‌ಕೇ ಇಂಚನೋ
 ದಾನೋ?

ಹಿಂದೀ ವಿಶಾರದ ಮುಗಿ ಬುಕ್ ಬಾಲಕಬಸ್ತಿ ಪನ್ನಿ ಸಾಲೆಟ್ ಮಾಸ್ತ್ರಿತ್ ಬೆಂದೆರ್.
 58 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳೊ. ಈ ನಡುಟು ಇಲ್ಲ ಮುಟ್ಟುತ ಜೋಕ್‌ಗ್ ಟ್ಯೂಶನ್ ಕೊರೊಂತು
 ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಎಣ್ಣನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟು ಓದುನ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಎಸ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಮಲ್ಪುನ ಆಸೆ ಆಂಡ್.
 ಆಂಡ ಆ ಕಾಲೊಟು ಮಡ್ರಾಸ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಟ್ ಎಸ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್
 ಗೊತ್ತಿಪ್ಪೊಡಿತ್ತೆಂಡ್. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ದುಂಬುಡ್ತೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಒಂತೆ ದೂರೊ. ಮಾಸ್ತರಿಕೆ
 ಮಲ್ತೊಂದು, ಸಂಗೀತೊ ಕಲ್ತೊಂದು ಹಿಂದೀ ಪರಿಕೆಲೆಗ್ ಅಪಗಪಗ ಬನಾರಸ್‌ಗ್
 ಪೋವೊಂತು ಎಂಚನೋ ಬೀವ ಮುಗಿತೆರ್. ಈ ಪೂರ್ತುಟು ನಾಟಕ ರಂಗಸ್ಥಳತಂಚಿ ಆರ್
 ಕಾರ್ ದೀನ ಕಮ್ಮಿ. ಸಾಲೆತ ಜೋಕ್‌ಗ್ ರಂಗಭೂಮಿತ ಬಗ್ಗೆ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಆತೆ.

ಇಂಚ ಇಪ್ಪುನಗ, ಹಿಂದಿನ್ ನನಲಾತ್ ಗಟ್ಟಿಡೆ ಒಲಿಸೊಡಾಂಡ ಹಿಂದಿ ಪಾತೆರುನ
 ರಾಜ್ಯೊಟೇ ಇಪ್ಪೊಡುಂದು ಮನಸ್ಸಗಾಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಎಂಎಗ್ ಬನಾರಸ್‌ಹಿಂದೂ
 ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸೇರೈರ್. ದೆತ್ತ ನಡುಟು ಆರ್ ಪಂಡಿತ ಓಂಕಾರನಾಥ ರಾಕೂರೆರ್‌ನ
 ಒತ್ತ ನಾಲ್ ವರ್ಸ ಸಂಗೀತ ಅಭ್ಯಸೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಎಂಎಗ್ ಆರ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿ ಪ್ರಬಂದ
 ಬರವು 'ಲಯತತ್ವ ಬುಕ್ ಹಿಂದೀ ಕಾವ್ಯೊ'.

ಎಲ್ಯ ಕ್ರಾಂತಿ ಇಜ್ಜಂತೆ ಮದಿಮೆನಾ?

ಪ್ರಾಯ 29 ಆಂಡ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ 'ಮದ್ಲೆ ಎಪೊಂದ್' ಕೇನುನಕ್ಲೆ. ಕೇನ್ಯರ ಸುಲಬೊ.
 ಇಂಚನೇ ಮದಿಮೆ ಆಪುನನಾ? ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಕ್ರಾಂತಿ, ಇಸೇಸ ಇಜ್ಜಂತೆ? ಎರಾಂಟಲಾ
 ಕಂಡನಿ ಕಳೆವೊನ್ನ ದಿಕ್ಕದಾಂತಿ, ಕುರೂಪಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮದ್ಲೆ ಆವೊಡುಂದು ಕಾರಂತೆರೆ ಉಳ

ಮನಸ್ಸು ಪನೊಂದಿತ್ತಾಂಡ್.

ಎಂಎ ಮುಗಿತ್ ಕಾಶಿಟಿಪ್ಪುನಗ ಗುರುಕ್ಲಾಯಿನ ಎನ್‌ಡಿಕೆ ಆರ್‌ನ ಇಲ್ಲಗ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಆಡೆಗ್ ಪ್ರೇಮಲೀಲಾಂದ್ ಒರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣನ್ ಬರ್ಯರ ಪಂಡತ್ ತೋಜಾಯೆರ್. ಆಲೆನ ಎದರ್ ಒಂಜಿ ಪದೊ ಪನ್ನರಲಾ ಪಂಡೆರ್. 'ಪ್ರೇಮ್‌ಸೆ ಪ್ರೇಮ್ ಲಗಾಯರೇ ಪಕೀರ್‌ವಾ'. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಆಳ್ ಆವೊಂದಾಂಡ್. ಬುಕ್ಕ ಸೀದಾ ಬಳ್ಳಾರಿಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಯೋಗಾಯೋಗ ಅಲ್ಲ ಪುಟ್ಟಬಸಪ್ಪೆರ್ ಒರ್ತಿ ಕಂಡನಿ ದಾಂತಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕಾಕಜಿ ತೋಜಾಯೆರ್‌ಗೆ. ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಖಾಸಾ ಮೆಗ್ಗಿಗ್‌ಲಾ ಇಂಚಿನವೇ ಅವಸ್ಥೆ ಬತ್ತಿತ್ತಾಂಡ್. ಕಣ್ಣೆದರ್ ಮೆಗ್ಗಿ ಆಂಜಿಯೆರ್. ಈ ಪೊಣ್ಣೇ ಆವೊಂದಾಂಡ್ ಕಾರಂತೆರೆಗ್. ಉಂದು ಪೂರಾ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ದುಂಬುತೇರ್ ಸಾಯ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಭಾಭಿಗ್ ಗೊತ್ತಾತ್ ಆರೊಂಜಿ ಪೊಣ್ಣನ ಪೊಟೊ ತೋಜಾಯೆರ್. ಆರೇ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ.

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಎಂ.ಎ. ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆನ್ ಮದಿಮೆ ಆಯೆರ್. ಮದಿಮೆ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆನ ಟೀಚರ್ ಬೇಲೆ ಪೋಂಡು. ಆ ಹೆಡ್ವಾಸ್ತ್ಯಾ ಪೊಸ ಮದ್ದಯ - ಮದ್ದಲೆಗ್ ಕೊರಿನ ಈ ಉಡುಗೊರೆರ್ತಾವರ ಅಕ್‌ಲ್ ಬತ್ತಿ ಬಂಜ ಆತೀತತ್ತ.

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ರಂಗಯಾತ್ರೆಟ್ 'ಗುಬ್ಬಿಕಂಪೆನಿ' ಸುರೂತ ಆಟ್ಟೆ ಆಂಡ, ಆರ್ ಡೆಲ್ಲಿತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಶಾಲೆ (ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿ) ಸೇರಿನ ರಡ್ಡನೇ ಅಟ್ಟೆ 1960ಟ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆತ್ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿ ಸೇರ್‌ನಗ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಮುಪ್ಪತ್ತಡ್ ವರ್ಸ. ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸತ ಕೋರ್ಸ್.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆದಿಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ಪೂರ್ತುಟು 'ಮಾಸ್ತ್ರ್' ಆತ್, ಮಾಸ್ತ್ರ್ ದಿಪ್ಪೊಡಿತ್ತನ ಪೂರ್ತುಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆದಿತ್ತನ ಕಾರಂತೆರೆ ಬದ್‌ಕೇ ಒಂಜಿ ವಿಸ್ಮಯೊ. ಡೆಲ್ಲಿತ ಲೋದಿ ಕೊಲೊನಿಟ್ ಇಲ್ಲ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ದುಡ್ಡು ಬುಕ್ಕ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆನ ಸಂಬಳ ಇರ್ವೆರೆ ಸಂಸಾರೊತ ಕರ್ಚಿಗ್‌ಲಾ ಯಾವೆದಿಜ್ಜಂಡ್. ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಪೋಯಿ ಬುಕ್ಕ ತಿಂಗೊಲು ತಿಂಗೊಲು ದುಡ್ಡು ಕಡ್‌ಪುಡಾವೆಂದ್ ಅಪ್ಪಯ್ಯಗ್ ಕಾಕಜಿ ಬರೆದಿತ್ತೆರೆತ್ತಾ? ಪಾತೆರ ಒರಿಪಾಯೆರ ಆಯಿಜಿ. ಆ ಪೂರ್ತುಟು ಮೋನೆಟ್ ತೆಲಿಕೆನೇ ಮಾಜಿದ್ ಪೋಂಡೆಗೆ.

ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿತ ಸುರುತ ದಿನೊಕ್‌ಲ್ ಅವು. ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್, ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಅಲ್ಕಾಜಿಯೆರ್ ಅಪಗ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿತ ಗುರ್ಕಾರ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸ ಆಯಿ ಬುಕ್ಕ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಡಿಪ್ಲೊಮ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಈ ದೇಸೊತ ರಾಜ್ಯೊಲೆಟ್ ಪೊಸ ರಂಗಭೂಮಿ ನಿಲೆ ಊರ್‌ತಿಜ್ಜಂದಿ ಪೂರ್ತು. ಬೇಲೆ ಬುಡಿ, ವಾ ರಾಜ್ಯೊತಕ್‌ಲ್‌ಲಾ, 'ಈಯಿ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿ ಕಲ್ತತ, ಒಂಜಿ ನಾಟಕೊ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ಪು'ಂದ್ ಪನ್ನುನಕ್‌ಲ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಡೆಲ್ಲಿ ಬುಡುಂಟ ಬೇತೆ ಓಲುಲಾ ನಿರ್ದೇಶಕಗ್ ಒಂಜಿ ಎಡೆನೇ ಇಜ್ಜಿ ಐರ್ತಾವರನೇ 35 ವರ್ಸತ ಕಾರಂತೆರ್ ಬದ್‌ಕ್‌ತ ನುಗ ಒಯ್‌ಪ್ಪರ ಪೇಚಾಡೊಡಾಂಡ್, ಆರ್ ಸೀದಾ 1963ಟ್ ಡೆಲ್ಲಿತ ಸರ್ದಾರ್ ಪಟೇಲ್ ಸಾಲೆಗ್ ಮಾಸ್ತ್ರ್‌ತ್ ಸೇರೈರ್, ಅವ್ವಲಾ ಹಿಂದಿ

ಡಿಗ್ರಿ ತ ಮಿತ್ತ್.

‘ದಿಶಾಂತರ್’ ತಂಡೋಟು ‘ದೇಸಾಂತರಿ’ ಯಾತ್

ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿ ಬುಡ್‌ತ್ ಪಟೇಲ್ ಸಾಲೆಟಿಪ್ಪುನಗ ಒರೊ ಅಲ್ಕಾಜಿಯರ್ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ತೂದು, ‘ದಾನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ ಇತ್ತೆ?’ಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್‌ಗೆ. ‘ಸರ್ದಾರ್ ಪಟೇಲ್ ಸಾಲೆಟ್ ಮಾಸ್ತಾತುಲ್ಲೆಂದ್’ ಪಂಡೆರ್. ‘ಓಹೋ, ಮೂಜಿ ವರ್ಸ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿ ಡಿಗ್ರಿ ಕಲ್ತನ ಪಲೊ ಈತೆನಾ’ಂದ್ ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಪಟೇಲ್ ಸಾಲೆಟಿಪ್ಪುನಗಲಾ ಕಾರಂತೆರ್‌ಗ್ ನಾಟಕತ ಮಲ್ತ್ ಬುಡಿಜಿ. ‘ದಿಶಾಂತರ್’ ಪುದರ್‌ಟೆ ಒಂಜಿ ರಂಗ ಸಂಸ್ಥೆನ್ ಕಟ್ಟೆರ್. ‘ಖಾಮೋಶ್, ಅದಾಲತ್ ಜಾರಿ’ ಪನ್ನಿ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಹಿಂದಿಟ್ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ನಮನ ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡೆರೆನ ‘ಹಯವದನ’ ನಾಟಕೊನು ಹಿಂದಿಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಕಟ್ಟಿನ ‘ದಿಶಾಂತರ್’ ತಂಡೊ ಉಂಡತ್ತೇ? ಆಕ್ಲ ಡೆಲ್ಲಿಟ್ ಏರೇ ನಾಟಕೊ ಗೊಬ್ಬಾವಡ್. ಆಕ್ಲ್ ಲೆಪ್ಪಡ್, ಲೆಪ್ಪಂತಿಪ್ಪಡ್ ಅಡೆಗ್ ಪೋತು ದರ್ಮೊಗು ಚೌಕಿತ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರೆಗ್- ದೇಸಾಂತರಿಲೆಕ. ದೇಸಾಂತರ ತಿರ್ಗೊಂತು, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಏತೋ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಈ ದೇಸೊತ ಮಾಮಲ್ಲ ರಂಗಸ್ತಳೊಟು ಬೆಂದ್‌ತೆರ್. ಆರೆಗ್ ನಾಲ್ ಕಂಬತ ನಡುತ ಜಾಗೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ, ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಸೊನೇ ಒಂಜಿ ರಂಗಸ್ತಳೊ. ಆರ್ ಹಿಂದಿಡ್ ಏತೋ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಕನ್ನಡೊಗು, ಕನ್ನಡೊಡ್ತು ಏತೋ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಹಿಂದಿಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚಿತೆನ್ ಇಂಚಿಗ್, ಇಂಚಿತೆನ್ ಅಂಚಿಗ್- ತುಳುವ ಮಣ್ಣಾತ ಮಂಚಿತ ಆಣ್ ಮಂಚಿತಲೆಕೊ ಇಡೀ ದೇಸೊತ ರಂಗಕರ್ಮಿಲೆನ ಉಡಲ್‌ಟ್ ಮಿಣ್ಣೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕೈ ದಿಂಜ ಕಾಸ್

ಕಾರಂತೆರೆಗಿತ್ತೆ ಪಟೇಲ್ ಸಾಲೆಟ್ ಸಂಬಳ 350. ಭಾರತೀಯ ನಾಟ್ಯ ಸಂಗೊಗ್ ಬಯ್ಯಗ್ ಥಿಯೇಟರ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗ್ ಪಾಠ ಮಲ್ತೆರ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಲ್ 250 ರೂ. ನಡುಟು ಡೆಲ್ಲಿ ಚಿಲ್ಟ್ರನ್ಸ್ ಥಿಯೇಟರ್‌ಗ್ ಪ್ರತೀ ಸನಿವಾರ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಲ್ 350 ರೂ. ತಿಕೊಂದಿತ್ತಂಡ್. ಪ್ರೇಮಕೆನ ಸಂಬಳ 200. ಇಂಚ ಕೈದಿಂಜ ಸಂಪಾದನೆ. ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿನಾತ್ ಕೂಡ್ ದೀಡ್‌ತ್, ಕಾರಂತೆರೆ ಮದ್ದೆತ ಪೂರ್ತುಗು ಏರೆಗ್ಲಾ ಜವುಳಿ ದೆತ್ತ್ ಕೊರ್ತಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಅಂಚ ಆ ನೆಂಪುಟು ಒರ ಬಾಬುಕೋಡಿಗ್ ಪೋತು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಉಡಿಗಿರೆ ಕೊರ್ತ್ ಬತ್ತೆರ್. ಈ ಕಾಸ್ ದಿಂಜ ದಿನೊ ಉಂತೆತ್‌ಜಿ.

ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಶನಲ್ ಮದರ್ಸ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಟಿತ್ತಿನ ಟೀಚರ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಪ್ರೇಮಕೆನ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ವರ್ಸ ಆಯಿ ಬುಕ್ಕ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಗ್ ಸೇರ್ಸಾಯೆರ್. ಅಂಚ ಕಂಡನಿ ಕಾರಂತೆರೆ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್‌ತ್ ಪ್ರೇಮಕೆಗ್‌ಲಾ ನಾಟಕೊ ರಂಗಸ್ತಳೊತ ಪೂರ ಮರ್ಗಿಲ್‌ತ ಪರಿಚಯೊ

ಆವೊಂತು ಪೋಂಡು.

ಅಕ್ಷರ ನರಿತ್‌ದ್ ಕಟ್ಟಿ ಸಂಗೀತೋ

ಕಾರಂತೆರೆ ಮಾತ ಸಬ್ಬೊಟ್‌ಲಾ ಸಂಗೀತೋನು ನಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕ್ಲಾಸ್‌ಟ್ ಜೋಕುಲು ಬೆಂಚಿಗ್ ಪೆನ್ನ್, ಪೆನ್ಸಿಲ್, ಅಡಿಕೊಲು, ಕಂಪಾಸ್‌ಟ್ ಬೊಟ್ಟುನ ಸಬ್ಬೊ ಮಗ್ಗಿ ಪನ್ನುನ ದಾಟಿ, ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಟಿತ್ತಿ ಪುರು ಬಾಲೆನ್ ಮಾನಾಪುನ ಪದೊ... ಇಂಚ ಮಾತೆಟ್ಟಾ ಒಂಜಿ ಸಂಗೀತೋ. ಆರ್ ಸಂಗೀತೋಟ್ ಮಲ್ತಿ ಪೊಸ ಪೊಸ ಬೇಲೆ ವಾ ಕಾಲೊಗ್ಲಾ ನೆಂಪು ದೀವೊಡಾಯಿನವು. ಹಯವದನ ನಾಟಕೊತ ಸುರೂತ ಸ್ತುತಿ ಪದೊ ಇಂದೆಕ್ ಸರೀತ ಉದಾರ್ಮ. ಈ ಪದೊ ನಾಟಕ ಬರೆಯಿನ ಕಾರ್ನಾಡೆರೆನವತ್ತ. ಕಾರಂತೆರೇ ಬರೆತ್ ಐಕ್ ರಾಗ ಕಟ್ವನಾರ್. ಅಚ್ಚರ, ಸಬ್ಬೊಲೆನ್ ನರಿತ್ ನರಿತ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ನಮೂನೆಟ್ ಸಂಗೀತೋ ಬುಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯತ ಅರ್ಥತ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮಜಲ್‌ನ್ ತೋಜಿಪಾತೆರ್.

ಆರ್ ಸಬ್ಬೊಲೆನ್ ಪುಡಪುಡಾತ್ ಕಟ್ಟಿನ ಗಣಪತಿ ದೇವರೆ ಸುಗಿಪು ಪದೊ ತೂಲೆ-
ವಂದಿಪೆವು ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾ, ಗಣೇಶ ಣೇಶ, ಶ.. ಶ.. ಶ..

ಓ ಆದಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕನೇ... ಸ್ವೀಕರಿಸೈ ನಾಟಕ ಮೋದಕ

ನಾಟಕ ಮೋದಕ, ನಾಟಕ ಮೋದಕ

ದಕ.. ದಕ... ದಕ... ದಕ...

ದಕ ಬನ್ನಗ ಲಂಕೇಸೆರ್ ಕಾರಂತೆರೆಟ 'ದಾನೆ ದ.ಕ.ಂದ್ (ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ)
ಪಂಡೊಂತುಲ್ಲರತ್ತಾ'ಂದ್ ತೆಲಿಕೆಡ್ ಕೇಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಲೋದಿ ಕೊಲೊನಿತ ಬಾಡಯಿತ ಇಲ್ಲ

ಈ ಪೊರ್ತುಟು ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡೆರೆನ ತುಘಲಕ್, ಹಯವದನ, ಆಟಾ ಕುಕ್ಕುಟ್.. ಮೂಜೆನ್ನಾ ಹಿಂದಿಗ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತಾದ್ ಗೊಬ್ಬೆರ್. 'ಸತ್ತವರ ನೆರಳು', ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್, ಕದಡಿದ ನೀರು, ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ವಿಜಯನಾರಸಿಂಹ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್.

ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಬತ್ತಿಪ್ಪುನಗ ಲೋದಿ ಕೊಲೊನಿಟ್ ಇಲ್ಲ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರ್. ಸುರೂತ ಅಟ್ಟೊಳಿಗೇಟ್ 40 ರೂ. ಬಾಡಯಿತ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ರೂಮುತ ಇಲ್ಲವು. ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ಅಂಟೆತಿಪ್ಪುನ ಸರಕಾರಿ ಇಲ್ಲಲ್. ಅರೆಗ್ಗಲಡ್ ಏರ್ಲಾ ಉಳಯಿ ಜೆಪ್ಪೆತ್‌ಜೆರ್. ಟೆರೇಸಾತ ಮಿತ್, ಇಜ್ಜಾಂಡ ಇಲ್ಲೆದ್‌ರಾತ ಬಯಲ್‌ಟ್ ಜೆಪ್ಪೆತೆರ್. ಕಾರಂತೆರಲಾ, ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಲಾ ಬಲ್ಲಟ್ ಮುಡೆಯಿ ಪಜೆ ಪಾಡೊಂತು ಟೆರೇಸಾಟ್ ಜೆಪ್ಪೆತೆರ್‌ಗೆ. ಒಂಜೇ ಪಜೆ. ಕುಡೊಂಜಿ ದೆತೊನೆರೆ ಕಾಸಿಜ್ಜಿ ಇಲ್ಲತ ದನಿ, ಅಕ್ಲೆ ಜೋಕುಲುಲಾ ಸುತ್ತಲಾ ಜೆತ್ತಿಪ್ಪುನೆಡ್ಡಾವರ ಮುಕ್ಕು ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಮೋನೆ ಪಾಡ್ ಜೆಪ್ಪುನಗೆ- ನಾಚಿಕೆಟ್.

ಕನಕದಾಸ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಗ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬತ್ತಿಪ್ಪುನಗ ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಬತ್ತಿತನ ಡಾ| ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಉಂದುವೇ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತತ್ತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆ ಇಲ್ಲಲ್ ಜೆಪ್ಪುನ ಮಂಚೊಗು ತಾಗ್‌ತ್ ಗೋಡೆತ ಮಿತ್ತ್ ಶಂಕರಾಚಾರ್ರೆನ ಒಂಜಿ ಪೊಟೊ ತೂಕುಡೊಂದಿತ್ತಾಂಡ್‌ಗೆ. ಆ ಪೊಟೊತ ಪಿರವು ಮೈಟ್ ಗುಬ್ಬಿ ಒಂಜಿ ಗೂಡು ಕಟ್ವತ್ತಿತ್ತಾಂಡ್. ರಾತ್ರೆ ಟ್ಯೂಬ್‌ಲೈಟ್ ಪೊತ್ತಾಯಿ ಪೆಟ್‌ಗ್ 'ದಾನೆ ಈತ್ ಪಕ್ಕ ಪುಲೈ ಆಂಡಾಂ'ದ್ ಪೊಟೊತ ಸೆರೆಟೆ ನಿಲಿಕೊಂದಿತ್ತಾಂಡ್. ರಾಜ್‌ಕುಮಾರೆರ್ ಜೆತ್ತಿನಲ್ತಾ, ಐನ್ ತೂದು, ಅಮ್ಮಾ ಇನ್ನೂ ಬೆಳಗಾಗಿಲ್ಲ. ಒಳ ಹೋಗು ಮಲಕೋಟು ಪನ್ನಿನ. ಆರೆಗ್ ಮುರ್ಗೊ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಆತ್‌ಲಾ ಮೋಕೆ. ಕಾರಂತೆರ್ಲಾ ಆ ಗುಬ್ಬಿ ಸಂಸಾರೊಲಾ ಕೂಡು ಕುಟುಮೊತಂಚನೇ ಇತ್ತೆರ್.

ಉಂದುವೇ ಪೊರ್ತುಟು ಕರ್ನಾಟಕೊಗು ಬರ್ಯರ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಲೆಪ್ಪು ಬತ್ತಾಂಡ್. ಶಂಕರೇಗೌಡೆರ್ ರಾಜ್ಯತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿ. ಪ್ರತೀ ವರ್ಸ ಪೂರಾ ಸಾಲೆತ ಮಾಸ್ತ್ರಿನಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಶಿಬಿರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಶ್ರೀರಂಗೇರ್ ಈ ವರ್ಕ್‌ಶಾಪ್‌ನ್ ಏಳ್ ವರ್ಸ ನಡಪಾಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಐಕಾತ್ರೆ ಪ್ರತೀ ವರ್ಸ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂದೆತ ನಡುಟು 1973ಟ್ ಬೆಂಗಳೂರುಟು ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ತಂಡೊ ಕಟ್ಟೆರ್. ಬೆನಕ ತಂಡಂದ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್. ಹಯದವನ, ಜೋಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, ಸತ್ತವರ ನೆರಳು, ಬೂರ್ಜ್ವಾ ದಿ ಜಂಟಲ್‌ಮನ್ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಈ ಪೊರ್ತುಟು ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ಅಪಗ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ನಾಟಕೊ ರಂಗೊಟು ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಇತ್ತಿ ಪೊರ್ತು. ಇಂಚ ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರೊಟು ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಪೊರ್ತುಟು ತಿರ್ಗೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಕೈ ಪತ್ತಿನಾರ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪೆರ್.

ಲಂಕೇಸೆರ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಬೆರಿ ಬೊಟ್ಟೆರ್

70ನೇ ಇಸ್ವಿ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಟು ನವೋದಯತ ಕಾವು ಏರ್‌ತ್, ನವ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಲಕ್ಕತ್ತಿತ್ತಾಂಡ್. ಈ ಚಳುವಳಿಟ್ ಲಂಕೇಸೆರ್, ಕಂಬಾರೆರ್, ಪುದರ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಪ್ರೊಸೆತ್‌ನ್ ನಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವ್ವೇ ಪೊರ್ತುಟು ಕಾರಂತೆರ್ ಬಾದಲ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಬರೆತಿನ 'ಏವಂ ಇಂದ್ರಜಿತು' ನಾಟಕೊನು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್ ಪೊಸ ಬಗೆಟ್ ಗೊಬ್ಬುತ್ ಈ 'ನವ್ಯ'ತಕ್ಲೆನ ಕಣ್ಣ ಕೆಬಿ ಅರ್ಲಾದಿತ್ತೆರ್. ಲಂಕೇಸೆರ್ ಕಾರಂತೆರೆನ ಬೆರಿ ಬೊಟ್ಟೆರ್. ರಂಗೋತ್ಸವಗ್ ಲಂಕೇಸೆರೆ ಪೊಸ ನಾಟಕೊ 'ಸಂಕ್ರಾಂತಿ', ಆರೇ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತಿ 'ಈಡಿಪಸ್' ಬುಕ್ಕ ಕಂಬಾರೆರೆನ ಜೋಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ತಯಾರಾಂಡ್. ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡೆರ್‌ಲಾ ಸೇರ್‌ತ್ ನೂದೆರ್‌ಲಾ ಮಿತ್ತ್ ಕಲಾವಿದೆರೆ ತಂಡೊ ರೆಡಿಯಾಂಡ್. ಖರ್ಚಿತ ದುನ್ನೊನು ಲಂಕೇಸೆರೇ ತುಂಬೊಂಡೆರ್.

ಆ ಸಮಯೊಡು ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರ ರಿಪೇರಿಗಾತ್ರ ಮುಚ್ಚಿತ್ತಿತ್ತಾಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಬೇತೆ ಜಾಗ್ ನಾಡ್ಯೆರ್. ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರತ ಬೆತ್ತಡಿ ಬುಕ್ಕ ಕೈತಲ್ದ ಜಾಗೆಲೆಟ್ ಮೂಜಿ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ಲಾ ರಂಗಸ್ಥಳೊ ಕಟ್ಟೆರ್. ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಜಾಗೆ ನಾಡುನಿ ಬುಕ್ಕ ಏತೇ ಮಲ್ಲ ಅಡ್ಡ, ಬೈಲ್

ಆಂಟಲಾ ಐಟ್ ಚೂರ್ಲಾ ಬುಡಂತೆ ರಂಗಸ್ತಳೊ ಕಟ್ಟುನ ಬುದ್ಯಂತಿಕೆ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ತಾಕತ್.

ಆರೆಗ್ ಬೈಲ್ ರಂಗಭೂಮಿ ಪಂಡ ಬಾರೀ ಇಸ್ಪ್ ದಾಯೆ ಪಂಡ ತುಳುನಾಡ ಕಂಡ, ಅಡ್ಕಳೆಟ್ ನಮನ ಯಕ್ಷಗಾನೊನು ತೂದು ಬುಳೆತಿನಾರ್ ಆರ್. ಆಟೊತ ರಂಗಸ್ತಳೊತ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯತೆಲ್ ಆರೆಗ್ ತೆರಿದಿತ್ತಾಂಡ್. ಐರ್ತಾವರ ಹಾಲ್‌ತುಳಯಿತ, ರಂಗಮಂದಿರತ ಕಿನ್ಯ, ರಂಗಸ್ತಳೊರ್ತುಲಾ ಬೈಲ್‌ಟ್ ಗೊಬ್ಬುನ ರಂಗಭೂಮಿಗ್ಲಾ ಮಸ್ತ್ ಎತ್ಯೆಸ ಉಂಡು. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಅವು ಸರೀ ಗೊತ್ತಿತ್ತಾಂಡ್.

ಬೈಲ್ ರಂಗ ಎತೇ ಮಲ್ಲೆ ಇತ್ತಾಂಡಲಾ, ಐನ್ ನನಲಾತ್ ಉದ್ದಗಲ ಮಲ್ಪುನ ಗುಣೊ ಕಾರಂತೆರೆಡ ಇತ್ತಾಂಡ್. ಕುವೆಂಪುಯೆರ್‌ನ 'ಕಿಂದರಿಚೋಗಿ' ಗೊಬ್ಬಾಯೆರಗ್ ಮೈಸೂರುತ 'ವನರಂಗ'ಟ್ ಒಂಜಿ ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿನೇ ಕಟ್ಟಾದಿತ್ತೆರ್. ವನರಂಗತ ಬೆತ್ತಡಿ ಇತ್ತಿ ಬೇಲಿನ್ ಪೊರಿತ್ತಾದ್, ರಂಗೊನು ಒಂಜಾತ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರ್. ಐಕಾತ್ರನೇ ಕೆ.ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಪಂಡಿನ - 'ಕಾರಂತರಿಗೆ ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡದಾದ ರಂಗಸ್ತಳವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಿ. ಆಮೇಲೂ ಅವರು ರಂಗಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅದರಾಚೆ- ಈಚೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಚೆಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ.'

ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಜನ ನೂದಿನೂದು ಮಾರ್ಪು ದೂರ ಸಾಲ್ ಉಂತ್‌ದ್ ಟಿಕೆಟ್ ದೆತೊಂತು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ರಂಗೋತ್ಸವ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಕನತ್‌ಂಡ್. ಈ ಪ್ರಯತ್ನಾರ್ತಾವರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯತ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಡೆಟ್‌ಲಾ ಪೊಸ ತಂಡೊಳೆನ್ ಪುಟ್ಟಾತ್ ನಾಟಕೊ ಗೊಬ್ಬೆರ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಅವೊಂಜಿ ಚಳವಳಿಯೇ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಐಕಾತ್ರ ಕಾರಂತೆರೆನ್ 'ಹವ್ಯಾಸಿ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಹರಿಕಾರ'ಂದ್ ಪುದರ್‌ಟ್ ಲೆತ್ತೆರ್.

ಅಡ್ಕರ್ತ್ ಅಕ್ಕಸೊಗು?

ಡೆಲ್ಲಿತ ಪಟೇಲ್ ಸಾಲೆಟಿತ್ತಾನ ಆ ಆಜೇಳ್ ವರ್ಸೊಟು ಬಾನೊಮುಟ್ಟ ಪುದರ್ ಪೊಂಡ್. ನೆನ್‌ಪಂತೆ ಪಿದಯಿ ದೇಸೊಗು ಪೋಪುನ ಅವಕಾಸೊ ಬತ್ತಾಂಡ್. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಂತ್ರಾಲಯತ ಲೆಪ್ಪು ಬತ್ತಾಂಡ್. ಮೂಡಾಯಿ ಐರೋಪ್ಯ ದೇಸೊಲೆಗ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನಿಮಯ ಯೋಜನೆತಂಚ.

ಅಂಚ ಸರ್ಕಾರಿ ಟಿಕೆಟ್‌ಟೆ ಚೆಕೋಸ್ಲೋವೇಕಿಯಾ, ಮೂಡಾಯಿ ಜರ್ಮನಿ, ಹಂಗೇರಿ, ಯುಗೋಸ್ಲೋವೇಕಿಯಾ, ರುಮೇನಿಯಾ ಬುಕ್ಕ ಬಲ್ಗೇರಿಯಾ. ಜರ್ಮನಿಟ್ ಬ್ರೆಕ್ಸ್‌ನ ಮೂಜಿ ನಾಟಕೊ ತೂಯಿನ, ಪತ್ತೆತ ಮಾಸೊತ ಕಜಿಪು ತಿಂದಿನ, ಪಂಜಿತ ಮಾಸೊನ್ ಪೊರ್ಲು ಬೆರ್ಯಾಪಾತ್ ಲುಂಗಾತ್ ಬ್ರೆಡ್‌ತೊಟ್ಟುಗು ತಿಂದ್‌ನ, ಯುಗೋಸ್ಲಾವಿಯಾಡ್ 'ಬ್ಲಾಕ್ ಕಾಮೆಡಿ' ನಾಟಕ ತೂಯಿನ, ಬಲ್ಗೇರಿಯಾಟ್ ನರಮಾನ್ಯನ ನಿಜ ಪುನನ್ ದೀವೊಂತು ಗೊಬ್ಬುನ ರಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ನಾಟಕ ತೂಯಿನ...

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಸಾಲೆಗ್ ತುಳುವೆ ಗುರಿಕಾರೆ

ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ಆರ್ ಬೆಂದಿ ಬೆನ್ನಿ ಪಡೆಯಿ ಪುದರ್ ದೇಸೊಮೆಲಾ ಪದಾರ್ಂಡ್. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಸಾಲೆತ ನಿರ್ದೇಶಕೆರೆ ಪುದೆಲಾ ತಿಕ್ಕಂಡ್. ಪಿರಾ ಆರ್ ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಗಾಡಿ ಕಟ್ಟೆರ್. ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಅಲ್ಕಾಜಿಯೆರ್ ತುಂಬಿನ ಪುದೆ ಅವು. ಅಲ್ಕಾಜಿಯೆರ್ನಾತ್ ದಕ್ಷತೆನ್ ಮೀರ್ಯೆರ ಆಯಿಜಿಂಟಲಾ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಸಾಲೆಗೊಂಜಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆತ ತಿರ್ಲ್ಯನ್ ಕನಪಯೆರ್. ಅಲ್ ಕಲ್ಪಿ ಜೋಕುಲು ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ ಆವಂದೆ ಪೂರ ರಾಜ್ಯೊಲೆಗ್ಲಾ ತಿರ್ಗೊಂತು, ಅಲ್ಪತ ನೆಲತ್ತ ರಂಗ ರೂಪಕೊಳೆನ್ ತೆರಿಯೊಂದು ಪೋಪಿನಂಚಿ ಕಲ್ಪಾಟಕೆತ ಮಾದರಿನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್ ಕಾರಂತೆರ್.

ಒಂಜೇ ಕಡೆಟ್ ಅಂಟ್ತ್ ಕುಲ್ಲುನ ಜಾಯಮಾನೊತಾರತ್ತ್ ಕಾರಂತೆರ್. ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಸತ ಭೂಪಾಲ್ಟ್ ಭಾರತ ಭವನ ಆನಗ ಆಡೆಗ್ಲಾ ಪೋತ್ ರಂಗಮಂಡಲ ರೆಪರ್ಟರಿನ್ ಕಟ್ಟೆರ್. ಅಲ್ಪಿತ್ತಿ ನಾಲ್ ವರ್ಸಲಾ ಆರ್ ಏತೋ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ಫಾಸೀರಾಮ್ ಕೊತ್ವಾಲ್, ಮಾಲವಿಕಾಗ್ನಿ ಮಿತ್ರ, ಹಯವದನ- ಈತೇ ಆತ್ತ್. ಸಂಸ್ಕೃತತ ಮಾಲವಿಕಾಗ್ನಿ ಮಿತ್ರೊನು ಹಿಂದೀ ಉಪಭಾಸೆ 'ಬುಂದೇಲಿ'ಟ್ ಗೊಬ್ಬಾನಗ, ಉಪಭಾಸೆತ ನುಡಿಕಟ್ಟ್ ಪೋಸತೊಂಜಿ ದೇಕಿಟ್ ಲಕ್ಶತ್ ತೋಜಿಂಡ್.

ಬೋಪಾಲ್ಟ್ ರಂಗಮಂಡಲ

ಭಾರತ ಭವನತ ಕಾರ್ಯಂತೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಅಶೋಕ್ ವಾಜಪೇಯಿಯೆರ್ನ ಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರೊಟು, ಕಾರಂತೆರ್ ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ಪುಣೆತ್ ಬಾರೀ ಸೋಕುತ ರಂಗಮಂದಿರ ಬುಕ್ಕ ಪೂರ್ಣಕಂಟ ಕಿರೆತ್ತ ಎದರ್‌ಟ್ ಬೈಲ್ ರಂಗಮಂದಿರ ತಯಾರಾಂಡ್. ಆಂಡ ಆತ್‌ನೇಟ ರಂಗಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬುಳೆತಿಜ್ಜಾಂತಿ ಭೋಪಾಲ್ಟ್ 'ರಂಗಮಂಡಲ' ಆತೊಂಜಿ ಗೆಲ್ಕಯಿ ಪಡೆಯಿಜಿ. ಇಂದೆಕ್ ರಾಜಕೀಯತೆಕ್ಲೆನ ಅಪಪ್ರಚಾರಲಾ ಕಾರಣ ಆಂಡ್. ಭೋಪಾಲ್ಟ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಟ್ರಾಜಿಡೀ ಆನಗ, ಗ್ಯಾಸ್ ಟ್ರಾಜಿಡೀ ಆಂಡೆಂದ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಲೆನ್ ಉಂತಾಪುಜ, ಆ ದುರೊಂತೊತ ಬಗೆಟೇ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಾತ್ ಎಂಕಳೆ ಕಾಳಜಿನ್ ತೋಜಿಪಾವೊ. ಸಂಬಳ ಗೆತೊಂದು ಪೊಕ್ಕಡೆ ಕುಲ್ಲುನವು ದ್ರೋಹಂದ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಿರ ಬೆನ್ನೆರ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಗ ಆರೇ ದುಷ್ಟನ್ ಆಯೆರ್. ಆ ಊರುತಕ್ಲ ಪನ್ನೆನ್ ಕೇನಂದಿ 'ಪಿದಯಿ ಊರುತಾಯೆ' ಆದ್ ಪೋಯೆರ್.

ಇಂದೆಕ್ ಸರಿಯಾತ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಪಗೆ ಸಾದಿಸಾಯೆರ ಬೋಪಾಲ್ಟ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರಕರಣ ನಡತ್‌ಂಡ್.

ಭೋಪಾಲತ ಬೂತೊ

ಕಾರಂತೆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ದುರಂತ ಬೋಪಾಲ್‌ಟ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. 1982ಡ್ 1986 ಮುಟ್ಟು ಭೋಪಾಲತ ರಂಗಮಂಡಲಟ್ಟೆರ್. ಐಕ್ ದುಂಬು ಒರ ಊರುಗು ಪೋತು ತುಳುನಾಡ ಬೂತೊಲೆ ಬಗೆಟ್ ಒಂಜಿ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟರಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿತ್ತೆರಾತೆ. ಬೆಂಗ್ಲೂರುಟ್ಟಿತ್ತಿನ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಲಾ ಭೋಪಾಲಗ್ ಬತ್ತಿತ್ತೆರಾತೆ. ದುಂಬುನಾನಿ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಮೊಟ್ಟ್‌ಕ್ಲ ಜಪ್ಪುನಗ ಕಾರ್ ಜಾರ್‌ತ್ ಬೂರೈಯರ್‌ಗೆ. ಆನಿ ಆರೆಗ್ ಉಂದುವೇ ಬೂತೊಲು ಕನಟ್ ಬತ್ತಿತ್ತೊಗೆ. ಮನತನಿ ಕಾರಂತೆರ್ ತರೆ ದೆರ್ಪ್ಯರಾವಂದಿ ಘಟನೆ ಒಂಜಿ ನಡತ್‌ಂಡ್.

ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಟ್ ಶಿಷ್ಯ ಆದಿತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ವಿಭಾ ಭೂಪಾಳತ ರಂಗಮಂಡಲಟೇ ಇತ್ತೆಳ್. ಆಳೆಗ್ಲಾ ಕಾರಂತೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಒಂತೆ ಎಚ್ಚ ಗೌರವ. ಬಾರೀ ಹಟತ ಪೊಣ್ಣು ಕಿನ್ಯ ಕಿನ್ಯ ಇಸಯೊಗ್ಲಾ ರಟ್ಟುನಾಳ್. ಕಾರಂತೆರೆ ಇಲ್ಲ ಕೈತಲ್ಲೇ ಆಳೆನ ಇಲ್ಲ ಒವ್ವೋ ಒಂಜಿ ಬೂಕುಗಾತ್ರ ಆನಿ ಕಾರಂತೆರ್ ಆಲೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಯೆರ್‌ಗೆ. ಅಪಗಲಾ ಆಲ್ ಒಂಜಿ ನಾಟಕೊಟು ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ಪಿ ಇಸಯೊಟು ಒಂತೆ ಪಾತೆರ ಆತ್ ಪಿಸ್‌ರಾಟ್ ಆಳ್ ಅಟ್ಟಿಲ್‌ತ ಕೋಣೆಗ್ ಪೋಯೆಳ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಪಿದಯಿ ಬೂಕು ಓದೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒಂತೆ ಪೂರ್ತುಟೇ ಉಳಯಿರ್ತ್ ವಿಭಾನ ಅರೆಬ್ಬಾಯಿ - 'ಸರ್‌ಜೀ, ಆಗ್ ಬುಝಾಯಿಯೇ ಆಗ್ ಬುಝಾಯಿಯೇ'. ಮೈಯಿಡೀಕ ತೂ. ಆನಿ ಆಳ್ ನಾಟಕೊಟು ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ಪರಾವಂದಿಲೆಕ ದಾದನೊ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಪೋದು ಇಂಚಾದಿಪ್ಪೊಡುಂದು ಕಾರಂತೆರ್ ಎಣೈರ್. ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಿನಾಳೆ- 'ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್‌ಲೆ'ಂದ್ ಬುಲಿತೊಂದು ಪಂಡೆಳ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಆಳ್ ಪಂಡಿಲೆಕನೆ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡೈರ್. ಅವ್ವೇ ಮಲ್ಲ ತಪ್ಪಾಂಡ್.

ಪೊತ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಆಳೆನ ತುತ್ಚೆತ ಬಿಚ್ಚಾನಗ ಕಾರಂತೆರೆ ಬೆರೆಳ್‌ಲಾ ಪೊತ್ತಂಡ್. ಮುಟ್ಟುತ ಇಲ್ಲತಕ್ಲ ಬತ್ತಾದ್ ಬಾಕಿಲ್ ಬೊಟ್ಟೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತೆರ್.

ಪೂರ ರೆಡಿ ಮಲ್ಪಲೆ, ಯಾನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪೆಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಸೀದಾ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತತ್ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಟ ಪೂರಾ ಪಂಡೆರ್. ಉಂದು ಪೂರ ನಡತಿನ ಒಂಜಿ ರಾತ್ರೆ.

ಮನತನಿ ಮಾತಾ ಪೇಪರ್‌ಟ್ಲಾ ಒಂಜೆಕ್ ಒಂಜಿ ಸೇರ್ಸಾತ್ ಬರೆತ್ತೆರ್, ಕಾರಂತೆರೇ ಕೊಲೆಗಾರೆಂದ್ ಎನ್ನುಲೆಕ. ಈ ಘಟನೆ ನಡತ್‌ದ್ ಮುಪ್ಪತ್ತಾಜಿ ಗಂಟೆ ಮುಟ್ಟು ಫ್ರೀಯಾತೇ ತಿರ್ಗೊಂತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಐರ್ತ್ ಬುಕ್ಕ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿನ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಒರಿ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಅರೆಸ್ತ್ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆ. ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆನ ತರೆಕ್ ಬಾನೊ ಬೂರಿಲೆಕಾಂಡ್. ಸ್ಟೇಷನ್‌ಟ್ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಎಂಚಿನ ಪೂರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಂಡೆರ್. ಸತ್ಯ ಪಂಡ ನಂಬುನ ಸ್ಥಿತಿಟಿಜ್ಜೆರ್. 'ಡ್ರಾಮಾ ಕರ್‌ರಹೇ ಹೈಂ ಫಿರ್!' 'ಇನ್‌ಕೋ ಎರೋಪ್ಲೇನ್ ಕರ್ ದೇಂ?'

ಸರಿ, ಇಂಚನೇ ಬುಡ್ಡಿ ಜನೊ ಆತ್ತಂದ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್ ಕಾರಂತೆರೆಗ್. ಎಲೈಡ್ತೇ

ಲೊಟ್ಟೆ ಪನ್ನಿ ಕಲೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತಂಡತ್ತೆ? ಪಂಡೆರ್. ಯಾನೇ ಕೆರೈಂದ್ ಸುಳುತ್ತ ಕಂತೆ ಕಟ್ತ್, ಒಂತೆ ರಂಗ್ ಏರ್ಸಾತ್ ಪಂಡೆರ್. ಪೊಲೀಸೆರೆ ಮೋರೆ ಅರ್ಲ್ಂಡ್. ಜೈಲ್ ಗ್ ಪಾಡೈರ್.

ರಾತ್ರೆ ಜೈಲ್ ತ ಸ್ಟೆಲ್ ವಾರ್ಡ್ ಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಸೊಳ್ಳೆ ಪರದೆ ಪಾಡ್ ದೀನ ಮಂಚ ತೋಜಾಯೆರ್. ಜೈಲ್ ಟ್ ಬಯ್ಯ ಆಜಿ ಗಂಟೆಗೇ ವನಸ್ ಕೈದಾಪುಂಡು. ಕಾರಂತೆರ್ ಮದ್ಯಾನಗ್ಲಾ ಉಂಡ್ ದಿಚೆರ್. ನನ ರಾತ್ರೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಆಂಡ ಬಂಜಿಟ್ ಬಡವೇ ಇಜ್ಜಿ ಆನಿ ಎಂಚನೋ ರಾತ್ರೆ ಕರಿಂಡ್, ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕಾತ್ ಜೈಲ್ ಇಡೀ ತಿರ್ಗೈರ್. ಬಾರೀ ಬುರ್ನಾಸ್ ಅವಸ್ತೆಟ್ತಿನ ಅರ್ದ್ ಗೋಡೆತ ಟಾಯ್ಲಟ್. ಅಲ್ಲೊರಿ ಹುಡುಗನ ಪೊಲಬು ಆಯೆ. ಆಯೆ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಟೆ ತೂವೊಂಡೆ.

ಬೂತೊಲೆ ಉಪದ್ರೊ

ಮನತನಿ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಬತ್ತೆರ್. ಆರೆನ್ ತೂಯಿನ್ನೆ ಕಾರಂತೆರ್ ಜೋರು ಬುಲಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಬೋಡಾಯಿನೆನ್ ಪೂರಾ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ದೆತೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒರಿ ವಕೀಲೆರೆನ್ನಾ ಪಾತೆರಾದ್ ದೀಯೆರ್. ಊರುಡ್ತು ಮೆಗ್ಯನಕ್ಲ ಬತ್ತೆರ್. ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್, ಸುಂದರ್ ರಾಜ್, ಅನಂತನಾಗ್ ಪೂರ ಬತ್ತೆರ್. ಕೋರ್ಟ್ ಕರ್ಚಿಗ್ ಕಾಸ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತೆರ್. ಬೂತೊಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್ರಿ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರತ್ತಾ? ಉಂದು ಪೂರಾ ಆ ಬೂತೊಲೆ ಉಪದ್ರಂದ್ ಊರುಟು ಪ್ರಚಾರ ಆಂಡ್. ಪೇಪರ್ ತಕ್ಲ ಈ ಸುದ್ದಿನ್ ಬೊರ್ಚಾಂದಿಲೆಕ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕೋರ್ಟ್ ಟ್ ವಿಚಾರಣೆ ಆವೊಂದೆ ಇತ್ತಂಡ್. ವಿಭಾ ಸತ್ಯೋನೇ ಪಂಡಲ್. ವಿಭಾ ಸುಳ್ಳು ಪನೊಂದುಲ್ಲಲ್ಂದ್ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆತಕ್ಲ ಐನ್ ನಂಬುಜೆರ್. ಜೈಲ್ ಟ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಬೂಕು, ಪೇಪರ್ ಓದೊಂತು ದಿನೊ ಕಳೆಯೆರ್. ನಾಟಕೊಲಾ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ಮರ್ಡರ್, ರೇಪ್, ಕಳವು ಮಲ್ತಾತ್ ಜೈಲ್ ಸೇರಿ ಎಂಚೆಂಚಿನವೋ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಸುಬಾವುತ ಗುರ್ತ ಆಂಡ್.

ನಾಲ್ ತಿಂಗೊಲು ಜೈಲ್ ಟಿತ್ತೆರ್ ಕಾರಂತೆರ್. ಕೋರ್ಟ್ ಟ್ ವಿಭಾ ಪ್ರತೀ ಸರ್ತಿಲಾ ಪನ್ನೆನೇ ಪಂಡಲ್. ಕಡೆಕ್ಲಾ ಕಾರಂತೆರ್ ನಿರಪರಾದಿಂದ್ ಪ್ರೊವ್ ಆಂಡ್. ಬುಡುಗಡೆ ಆಯೆರ್. ಬುಕ್ಕಲಾ ಆರ್ ಪದಿನೈನ್ ದಿನಕ್ಕೊರೊ ಕೋರ್ಟ್ ಗ್ ಪೋವೊಡಿತ್ತಂಡ್. ಕೇಸ್ ಪೂರಾ ಮುಗಿತ್ ವರ್ಸ ಕರಿವೊಡಾಂಡ ಅಲ್ಲೇ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಲೆತ್ತಾತ್ 'ಕಾಳಿದಾಸ್ ಸಮ್ಮಾನ್' ಕೊರ್ತ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತಂಡ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ಆತ್ಮಕತೆಟ್ ಬರೆಪೆರ್ -

“ರಡ್ಡನೇ ಸರ್ತಿ ಬೇಲೆ ತಿಕ್ತ್ ಬೆಂಗ್ಲೂರುಗ್ ಬತ್ತಿತ್ತೆ. ನಡ್ಗತ್ ಪೋದಿತ್ತೆ ಯಾನ್. ಪದೊ ಪನ್ನುನವೇ ಮರತ್ ದ್ ಪೋತಿತ್ತಂಡ್. ಆಂಡ ಓದೊಂತಿತ್ತೆ. ಎನ್.ಆರ್.

ಕಾಲೊನಿತ ಇಲ್ಲಲ್ ಒಂಟಿಯಾತ್ ದಿನೊ ನೂಕೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಪಗ ಮಾತೆನ್ನಾ ಪ್ರೇಮನೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆ. ಇತ್ತಿಲೆಕನೇ ಮನಸ್ ಪೂರಾ ದುಕ್ಕೊಟು ಮುರ್ಕ್ತ್.. ಒರೊರೊ ಬಾಟ್ಲಿ ಕನತ್ ದ್ ಬಾತ್ ರೂಂ ಕೋಣೆ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡೊಂತು ಪರೊಂದಿತ್ತೆ. ರಾತ್ರೆ ತಲೆಂಬುತ ತಿರ್ತ್ ದೀಡೊಂತು ಪರೊಂದಿತ್ತೆ. ಕಟಕ್ ಸಬುದೊ ಆತ್ ಪ್ರೇಮಗ್ ಅವು ಗೊತ್ತಾಪುನ, ನನಲಾತ್ ಬೇಜಾರಾಪುನ.. ಪರ್ಪಾಟ ದಿಂಜ ದಿಂಜ ಆತ್ ಡಿಪ್ರೆಶನ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆವೊಂದಿತ್ತೆಂಡ್. ಈ ಪರ್ಪಾಟ ಎನನ್ ಒಂಜತ್ತೊಂಜಿ ರೀತಿಟ್ ಆಳೊಂದೇ ಇತ್ತೆಂಡ್.”

ಕಾರಂತೆರೆ ಕನ ನಿಜ ಆಯಿ ಪೂರ್ತು

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ‘ಭೋಪಾಲ್ ಬುಡೊಡಾತ್ ಬತ್ತೆಂಡ್ಂದ್’ ಕೆಲವೆರ್ ಎನ್ನೆತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಅವು ಅಂಚತ್ತೆ. ಕಾರಂತೆರೇ ಬಯಕ್ಂಡ ಅಲ್ಲೇ ಇತ್ತೆತೊಲಿಯಾಂಡ್. ಕೇಸ್ ಮುಗಿ ಬುಕ್ಕ ಅಲ್ತ ಸರ್ಕಾರೊನೇ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ಂಡತ್ತೆ? ಕಾರಂತೆರ್ ಒಂಜೇ ಕಡೆಟ್ ಅಂಚ್ತ್ ಕುಲ್ಲುನಾರತ್ತೆ. ಅವ್ವೇ ಪೂರ್ತುಟು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆರ್ ಕರ್ನಾಟಕೊಗು ಲೆತ್ತೆರ್. ಮುಲ್ಬಲಾ ‘ರಂಗಮಂಡಲ’ ಕಟ್ಟುನ ಬಯಕೆ ಆರ್ನ. ಅಂಚೆ 1987ಟ್ ಪಿರ ಕನ್ನಡತ ಮಣ್ಣಾಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಕಣ್ಣದಿಂಜ ಕನ್ನಡಚೊಂಜಿ ರೆಪರ್ಟರಿ ಕಟ್ಟುನ ಮಲ್ಲ ಕನ.

ಮೈಸೂರು ರಂಗಾಯಣ ಕಟ್ಟುನೆಕ್ ದುಂಬು, ಇಡೀ ದೇಸೊಟಿತ್ತಿನ ರಡ್ಡೇ ರೆಪರ್ಟರಿಳ್. ಡೆಲ್ಲಿತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ನವೊಂಜಿ. ಕುಡೊಂಜಿ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಸತ ಬೋಪಾಲ್ಟ್ ಕಾರಂತೆರೇ ಕಟ್ಟುನ ರಂಗಮಂಡಲ. ಪಿದಯಿ ದೇಸೊಟು ಎಲೈಲ್ಯ ಪೇಂಟೆಟ್ಲಾ ರೆಪರ್ಟರಿ ಇಪ್ಪುಂಡುಗೆ.

ಕರ್ನಾಟಕಟ್ ಕನ್ನಡ ಒಂಜೇ ಬಾಸೆ ಅತ್ತೆ. ನಾಡೊಂತು ಪೋಂಡ ಕನ್ನಡತುಳಯಿಟೇ ಮಸ್ತಾ ಬಾಸೆಳ್. ಬಡಕಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ತುಳುನಾಡ್, ಮಲೆನಾಡ್, ಬುಕ್ಕ ಪರತ್ ಮೈಸೂರು- ಬಾಗೊಲು. ಇಂಚೆ ಕರ್ನಾಟಕೊಟು ಐನ್ ರೆಪರ್ಟರಿಳೆನ್ ಕಟ್ಟೊಡುಂದು ಕಾರಂತೆರ್ ಪನೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾಂಡ ಮಾತ್ರ ನಟನೆ ಕಲಿಕೆಗ್ ಸರಿಕಟ್ಟಾಯಿನ ಗುರುಕ್ಲ ತಿಕ್ವೆರ್ಂದ್ ಆರ್ನ ಆಲೋಚನೆ ಆದಿತ್ತೆಂಡ್.

ರೆಪರ್ಟರಿ ಕಟ್ಟರ ಜಾಗೆ ನಾಡೊಂತು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ತಿರ್ಗೈರ್. ನಮನ ಪುತ್ತೂರು ಬಾಲವನಕ್ಲಾ ಬತ್ತೆದ್ ಒರ ತೂದು ಪೋದಿತ್ತೆರ್.

ಕಡೇಕ್ ಮೈಸೂರು ಕಲಾಮಂದಿರತ ಪಡಿಲ್ ಬೂರಿ ಜಾಗೆ ಆವೊಂದಾಂಡ್. ರೆಪರ್ಟರಿಗ್ಂದ್ ದೆತೊನ್ನ ಕಲಾವಿದೆರೇ ಈ ಜಾಗೆಟಿತ್ತಿ ಕಾಡ್ ಕಡ್ಡತ್ ಮಟ್ಟಸ ಮಲ್ಪೊಡಿತ್ತೆಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಅಪಗಪಗ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ‘ಸರ್ಕಾರತ ಎದ್ ರಾಟಾವಡ್, ಜನೊಕ್ಲೆ ಎದ್ ರಾವಡ್ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಲೆನ್ ದೀವೊಡಾಂಡ, ಐಕ್ ದುಂಬು ನಮ ಬೆಂದ್ತ್ ತೋಜಾವೊಡೊ. ಆ ಬೇಡಿಕೆಲು ಬೋಡಿತ್ತಿನಂದೆ ಅರ್ಹಂದ್ ಆವೊಡು’.

ತರಬೇತಿ ಕಾಂಡೆ ಆಜಿ ಗಂಟೆಗ್ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸರ್ತ್ ಸುರು ಆಂಡ, ರಾತ್ರೆ ಪತ್ತೆ

ಪತ್ತೊಂಜಿ ಗಂಟೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ನಡತೊಂದಿತ್ತಾಂಡ್. ಕಲಿಕೆ, ನಟನೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಸಂಗೀತ, ಸಮರ ಕಲೆ, ಕಂಸಾಳೆ, ಧ್ವನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬೊಲ್ವು ಬಣ್ಣೊ ಪಾಡುನಿ, ಮುಖವಾಡ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪುನಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪೂರಾ ಇತ್ತಾಂಡ್. ಕಲಾವಿದೆರ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ 'ಅಬ್ಸರ್ವೇಶನ್' ಮುಖ್ಯ ಆಯಿನೆರ್ತಾವರ ಆಕ್ಲೆನ್ ಬಸ್‌ಸ್ವಾಂಡ್, ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್, ಸಂತೆ ಪೇಂಟೆ, ಕೊಳೆಗೆರಿ ಕಡೆಕ್ ಪೋದು ಬರ್ಯರಿತ್ತಾಂಡ್. ಐತಾರ ಮಾಸ್ತ್ರಿನಕ್ಲೆಲಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್‌ತ್ ಊರಿಡೀಕ ಮೆರವಣಿಗೆತಂಚ ಸುತ್ತಾತ್ ಕೆಲವು ರಂಗಾಸ್ತಕೆರೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದ್ ಅಲ್ಲೇ ಚಾ ತಿಂಡಿ ಆತ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ರಂಗಸ್ತಳೊಟು ನಟನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಂಟ ಜನೊಕ್ಲೆ ನಿಜ ಬದಾಕ್‌ತ ಸುಬಾವುಳೆ ಎಡ್ಡೆ ಪರಿಚಯ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪೊಡ್‌ಂದು ಇಂಚ ಮಲ್ತೆರ್. ಕುಸಿಟ್, ಬೇಜಾರ್‌ಟ್, ಪಿಸ್‌ರ್‌ಟ್ ಪೂರಾ ಜನೊಕ್ಲೆ ಮೋನೆ, ಜುವೊ ಎಂಚ ರಿಯಾಕ್ಟ್ ಮಲ್ಪುಡುಂದು ನಿಜವಾತ್ ತೂವೊಡು. ಉಂದು ಪೂರಾ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಐಡಿಯಾ.

ಸೋಪಾವೊರ್ಚಿ, ಗೆಂದಾಲ

ಒಲ್ಪಲಾ ಜಾಸ್ತಿ ಸಮಯ ಉಂತ್ಯರಾವಂದಿ ಸುಬಾವುತ ಕಾರಂತೆರ್ ರಂಗಾಯಣೊಟು ಎಣ್ಣಿ ವರ್ಸ ಇತ್ತೆರ್. ಸುಮಾರ್ ಐನ್ ವರ್ಸತ ಉಳಯಿ ಆರ್ ಕಾರ್ ದೀನ ಪಡಿಲ್ ಬೂರಿ ಜಾಗೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪೂರ್ಣತ ರಂಗ ಸುಪೊರ್ನು ಕೂಂಡೆತ್ತೆರ್. ಕಾಡ ನಡುತ ರಂಗಭೂಮಿ ಎನ್ನಿಲೆಕಂತಿ 'ವನರಂಗ', ರಂಗಾಯಣತ ಉಳಯಿತ 'ಭೂಮಿಗೀತ'ನ್ ಕಟ್ಟೆರ್. ಬುಕ್ಕತವು ಪೂರಾ ಕರಿನ ಒಂಜಿ ಚರಿತ್ರೆ. ರಂಗಾಯಣ ಮೈಸೂರ್ ಪೇಂಟಿತ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರ ಆದ್ ಬುಲೆಂಡ್.

ರಂಗಾಯಣತ ಉದಿಪನ ಲೇಸ್‌ಟ್ ಕಾರಂತೆರ್ 'ಸೋಲಿಸಬೇಡ, ಗೆಲಿಸಯ್ಯಾ' ಪದೊ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಸೋಪಾವೊರ್ಚಿ, ಗೆಂದಾಲ. ಅವು ಆರೆ ಉಡಲ್‌ತ ಪದೊ. ರಂಗಾಯಣ ಕಟ್ಟುನ ಕಜೊಟು ಆರ್ ಪೂರ್ತಿ ಗೆಲ್ತಾಜೆರ್‌ಂಟಲಾ ಸೋತ್‌ಜೆರ್.

ಇಸ್ಪತ ನಾಟಕ ಬರ್ನಂವನ

ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಇಸ್ಪ ಆಯಿನ ಆರ್‌ನವೇ ನಾಟಕ ಪಂಡ 'ಬರ್ನಂವನ' ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕೊನು ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ರೀತಿಟ್ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಆರೆಗ್ ದುಂಬೇ ಆಸೆ ಇತ್ತಾಂಡ್‌ಗೆ. ನಮನ ಯಕ್ಷಗಾನತ ಚೆಂಡೆ, ಮದ್ದೆ ಪರದೆ, ದಿಗಿಣ, ಉಡುಪಿತ ಜಾಗಂಟೆ- ಇಂದೆನ್ ಪೂರಾ ದೆತೊಂತು ಗೊಬ್ಬಾಯಿ ಪೂರ್ಣಕಂಟ ನಾಟಕ ಅವು. ಅಂಚ ತೂಂಡ ಕಾರಂತೆರೆ ಮಾತಾ ನಾಟಕೊಟ್ಟಾ ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣಾತ್ 'ಆಟೊ'ತ ಪ್ರಭಾವ ಮಸ್ತ್ ಇತ್ತಾಂಡ್. ಆರ್ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಮಲ್ತಿ ನಾಟಕೊಟು ಕಲಾವಿದನ ಪ್ರತೀ ನಡಕೆಟ್ಟಾ 'ಆಟೊ'ತ ಪಜ್ಜೆತ ಒರುನು ತೂವೊಲಿಯೇ.

ಕಿಂಗ್‌ಲಿಯರ್ ನಾಟಕೊಟು ಆರ್ ಆಟೊತ ಪರದೆನೇ ಮಲ್ಟೆಟ್ ದೆತೊಂತು

ಗೊಬ್ಬತ್ತೆರ್. ಆರ್ 'ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್ ಗೊಬ್ಬಾನಗ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರ ಇಂಚ - 'ಮೂಲ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ನನಗೆ ಹತ್ತಿರವೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಉತ್ಕಟವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಪಾತ್ರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಉತ್ಕಟ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಪಾತ್ರಗಳೂ ಕ್ಷಣಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆಯಾಗಿ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಚಲನೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ರಾಜನ ಗತ್ತಿಗೆ ಭಾರ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಚಲನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕೆಲವು ಚಲನೆಗಳನ್ನು ಮ್ಯಾಕ್‌ಬೆತ್‌ನ ಟೆಂಪೋಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡೆ.'

ಮಂಚಿತ ಭಾಷಣ

ಭೋಪಾಲತ ದುರಂತ ನಡತಿ ಬುಕ್ಕ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಅಲ್ಪತ ಸರ್ಕಾರೋನೇ ಕಾಳಿದಾಸ ಸಮ್ಮಾನ ಮಲ್ತಾಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆತ್ತ. ಅಂಚ ಆ ಮಲ್ಲ ಇನಾಮು ತಿಕ್ಕನ ಖುಷಿಟ್ ಊರುತಕ್ಲ ಪೂರಾ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಲೆತ್ತಾತ್ ಮಂಚಿ ಶಾಲೆಟೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಲೇಸ್ ಮಲ್ತಾತ್ತೆರ್. ಆ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಐ.ಕೆ. ಬೊಳುವಾರ್ರೆರ್ ಪೋದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಲ್ಪ ಕಾರಂತೆರ್ ಮಲ್ತಿ ಭಾಷಣ ಆರೆಗ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಸರೀ ನೆಂಪುಂಡು.

“ಮಂಚಿ ಶಾಲೆಯ ಸಭಾಂಗಣ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಮೊದಲಿಗೆ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟು, ಗುಲ್ವಾಡಿಯವರು ಮತ್ತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಕೆಲವು ಹಿರಿಯರು ಮಾತಾಡಿದ್ರು. ಆಮೇಲೆ ಕಾರಂತರು, ಅವರು 55 ನಿಮಿಷ ಮಾತಾಡಿದ್ರು. ನಾನದನ್ನು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಕಾರಂತರ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ತುಂಬ ಸಹಕಾರಿ ಅಂತ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರಂತರು ಹೇಳ್ತಾರೆ - ನಾನು ಇದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ತದ್ದು ನನಗೆ ಪಿ.ಕೆ. ನಾರಾಯಣ ಮಾಸ್ತು ನಾಟಕ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು. -- ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾ ಒಂದು ನಾಟಕದ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ರು. ಹಳೆಯ ಕಂಪೆನಿ ಶೈಲಿಯ ನಾಟಕ. ಒಂದು ಘರ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಾಟಕ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ರು. 'ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮುಸ್ಲಿಂ ಹುಡುಗ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ಇದ್ದ. ನನಗೆ ತುಳುವಿನಲ್ಲಿರುವಂಥ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಬೈಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟದ್ದು ಅವರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಮಂಚಿಯ ಗುಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬೈಗಳೂ ಒಂದು ಭಾಷೆಯೇ. ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಲಯ ಬೇರೆ ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಸಿಗಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಬೀಡಿ ಸೇದಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟದ್ದು ಇವರು. ಮನೆಯ ಕತ್ತಲೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತಾಗದ ಹಾಗೆ ಬೀಡಿ ಎಳೀತಾ ಅದರ ಹೊಗೆ ಸುರುಳಿ ಸುರುಳಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನು ಆ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.'

'ಪತ್ತುಮುಡಿ ಭಟ್ಟ ಮನೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಯಜಮಾನರು, ಅವರ ಕೂಲಿಯಾಳುಗಳು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಕಂಡವ ನಾನು. ಅದನ್ನು

ಜೋಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ನಾಟಕದ ಗೌಡ ಮತ್ತು ಬಸ್ಯರ ನಡುವಿನ ಮಾತುಕತೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಎಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಆದರೂ ನಾವು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆ ಮದುವೆ ಮಂಟಪದ ದೃಶ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗಿದೆ. ಅದಾದ ನಂತರವೇ ನಮಗೆ ಊಟ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಊಟ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವುದು ಮದುವೆ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯ ನಡುವಿನ ಬಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಹಯವದನದಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಲಾಯಿತು.

‘ಪ್ರತೀ ದಿವಸ ನಾನು ಊರಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಭಜನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಯಾಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವಲಕ್ಕಿ ಹಾಕಿದ ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಭಜನೆ ಹೇಳಬೇಕಿತ್ತು. ಒಂದೇ ಭಜನೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಲ ಹೇಳುವುದೂಂತ ನಾನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಭಜನೆಗಳನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ಅನುಭವವನ್ನು ಸತ್ತವರ ನೆರಳು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡೆ.’

ಕಾರಂತರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಅವರ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೆ ಕಾರಣ ಇದು ಸತ್ಯ ಅಂತ ಕಂಡಿತು. ಎದುರು ಕೂತಿದ್ದ ಕೆಲವರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಗಲಗಲ ನೀರು ಬರ್ತಿತ್ತು.”

ಪಿಚ್ಚರ್‌ನ ಲೋಕೋಗು ಲಾಗೈರ್

ನಾಟಕೋ ರಂಗಸ್ಥಳೋಟು ಎಂಚೆಂಚಿನವೊ ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬುನ ಕಾರಂತರ್ ಬೊಳ್ಳು ಪರದತ ಚಿತ್ರೋಲೋಕೋಗು ಲಾಯ್ತಾನವು ಒಂಜಿ ಅಕಸ್ಮಿಕ. ಆರ್ ಕೈಯಾಡಯಿನಲ್ಲ ಪೂರಾ ಬಂಗಾರೇ. ವಂಶವೃಕ್ಷ ತುಳುವ ಮಣ್ಣಾತವೇ ಕತೆ ಇತ್ತಿ ‘ಚೋಮನ ದುಡಿ’ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಿಚ್ಚರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ‘ಚೋಮನ ದುಡಿ’ ರೈಸ್ಯರ ಒಂಜಿ ಕಾರಣ ಈ ಮಣ್ಣಾತ ಬೇನೆ, ಕುಸಿನ್ ಸರಿಯಾತ್ ಅರ್ತ ಮಲ್ತಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ತಿಕ್‌ನವು. ಅಂಚಿನ ಕಾರಂತರೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ಗ್ ಬಂಗಾರ್‌ತ ಪದಕೊ ತಿಕ್‌ಂಡ್.

ಎಲೈಡೇ ಪಿಚ್ಚರ್ ತೂಪಿನ ಮರ್ಲ್ ಕಾರಂತರೆಗಿತ್ತಂಡ್. ಬಂಟ್ವಾಳತ ಟೆಂಟ್‌ಡ್ ‘ಭಕ್ತ ಧ್ರುವ’ ಪಿಚ್ಚರ್ ತೂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ, ಧ್ರುವನಲೆಕೆ ಆವೊಡುಂದು. ಕಾರಂತರ್‌ನ ಟೇಸ್ಟೇ ಡಿಪ್ರೆಂಟ್. ಆ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಟ್ ಆರೆಗ್ ನೆಂಪಿಪ್ಪುನ ಒರಿ ಹಾಸ್ಯಗಾರೆಗ. ಆಯನ ಕಯಿಟ್ ಸುರುಚಿ ಧ್ರುವಕ್ ಇಸೊತ್ತ ಮಿಠಾಯಿ ಕೂರ್ತ್ ಕಡಪುಡ್‌ವಳ್. ಆಂಡ ಹಾಸ್ಯಗಾರೆ ಸ್ವತಃ ಆಯೆನೇ ತಿಂದ್‌ತ್ ಸೈಪೆ.

ಬಂಟ್ವಾಳತ ಟೆಂಟ್‌ಟ್ ಇಂಚಿನ ಸುಮಾರ್ ಪಿಚ್ಚರ್‌ನ್ ತೂದಿತ್ತೆರ್. ಕಾರಂತರ್ ಪನ್‌ಪೆರ್- ‘ತುಂಬಾ ಒರಟು ಕಾಮೆಡಿಯ ಸಿನೆಮಾಗಳವು. ಕಾಮೆಡಿಯನ್ ವಿಚಿತ್ರ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಅದೇ ಹಾಸ್ಯ ಆಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು ನಮಗೆ. ನಮ್ಮ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲೂ ಇರೋದು ಒರಟು ಹಾಸ್ಯವೇ ಹೊರತು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಎಲ್ಲಿದೆ? ವಿದೂಷಕ, ಹಾಸ್ಯಗಾರ ಇವರೆಲ್ಲ ಬೇರೆಯೇ ಒಂದು ವರ್ಗವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೋ ದೇಶವಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮದು?’

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ ಅನ್ನೋದನ್ನೇ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಅದು ಇದ್ದರೂ ಬೇರೆಯವರು ತಂದು ಕೊಟ್ಟು ನಾವು ಅನುಭವಿಸುವವರು ಎಂಬಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯವರು. ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ನಗಲಿಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳೂ ಹುಟ್ಟುವಾಗಲೇ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆಯೇನೋ ಅಂತನಿಸುತ್ತ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ.'

ಕಾರಂತೆರೆ ಈ ಪಿಸ್‌ರಾತ ಉಳಯಿಟ್ ಯಕ್ಷಗಾನತ ಒಂಜಿ ಮೋಕೆಲಾ ಉಂಡು. ಪಾತೆರೊಂದು ಇತ್ತಿಲೆಕನೇ ಆರ್‌ನ ಪಾತೆರ ಅರ್ತತ ಬೇತೊಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಗ್ ಕಡಪುಂಡು. ತುಳು, ಕನ್ನಡೊತ ಯಕ್ಷಗಾನ, ನಾಟಕೊಲೆನ್ ತೂವೊಂದಿಪ್ಪುನ ನಮಕ್‌ಲಾ ಈ ಚಿಂತನೆ ಅಂದ್‌ಂದ್ ತೋಜುಜಾ?

ಇಂಚ ಏಪಾಂಟಲಾ ಒರೊರೊ ಪಿಚ್ಚರ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್ ದುಂಬಗೊಂಜಿ ದಿನ ಸ್ವತಃ ಪಿಚ್ಚರ್ ಮಲ್ಪುವೆಂದ್ ಎನ್ನಾದಿಪ್ಪಯೆರ್. ಕಂಪೆನಿಟ್ ದೋಸ್ತಿ ಆದಿತ್ತಿನ ಜಿ.ವಿ. ಅಯ್ಯರ್ ಪಿಚ್ಚರ್‌ತ ಲೋಕೊಗುಲಾ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಕೈ ಪತೊಂದು ತಡೈ ಕಡಪ್ಪಯೆರ್. 'ನಾಟಕ'ತಂಚ 'ಪಿಚ್ಚರ್' ಅತ್ತ. ನಾಟಕ ತೂದು ಜನ ಇನಿ ಮೆಚ್ಚ್ಚೆರ್‌ಂಡ ಎಲ್ಲೆ ಐನ್ ಒಂತೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಆಂಡ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಟ್ ಒರತವು ಮುಗಿಂಟ ಬುಕ್ಕ ಮುಗಿಂಡೇ.

ಅಯ್ಯರ್ ಬರೆಯಿ ಕತೆಕ್ ಕತೆಗಾರೆ ಆಯೆರ್

ಮದ್ರಾಸ್‌ಟಿಪ್ಪುನಗ ಜಿ.ವಿ. ಅಯ್ಯರ್ ಸುಮಾರ್ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಲೆಗ್ ಚಿತ್ರಕತೆ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆರೆಗ್ ಸರೀ ಸಂಭಾವನೆ ಕೊರೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್‌ಗೆ. ಐಕ್ ಆರ್ ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ 'ಚಿನ್ನಾರಿ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ' ಕತೆ ಬರೆತ್ ಐನ್ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಬರೆಯಿನ ಕತೆಂದ್ ಪಂಡತ್ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸರ್‌ಗ್ ಕೊರೈರ್‌ಗೆ. ಆ ಕತೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆತ್ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಲಾ ಮಲ್ತೆರ್. ಐನ್ ಸೇಜಿಪಾಲ್‌ತ ಕಾಸ್ ರಡ್ಡ್ ಸಾರ ಕೊರೈಟ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಮುನ್ನೂದು ದೀವೊಂತು ಬಾಕಿತೆನ್ ಅಂಚನೇ ಅಯ್ಯರ್‌ಗೇ ಮುಟ್ಟಯೆರ್. ಅಂಚ ಕಾರಂತೆರೆಗೇ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂತೆ ಆರ್ ಒಂಜಿ ಪಿಚ್ಚರ್‌ತ ಕತೆಗಾರೆ ಆಯೆರ್.

ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುಗೆಲ್‌ಗಾಂಡ್

ಕಾರಂತೆರ್ ಡೆಲ್ಲಿಟ್ ಒವ್ವೋ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ರಿಹರ್ಸಲ್ ಮಲ್ಪೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಜಿ.ವಿ. ಅಯ್ಯರ್ ಪಿಚ್ಚರ್ ಮಲ್ತಾ ಸೋತು ಕಂಗಾಲಾತ್ ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಆರ್‌ನ ಮಂಡೆಟ್ ಅಪಗಾತೇ ಓದ್‌ತ್ ಮುಗಿನ ಬೈರಪ್ಪೆರೆನ 'ವಂಶವೃಕ್ಷ' ಕುರೆವೊಂದಿತ್ತಾಂಡ್. ಐನ್ ಪಿಚ್ಚರ್ ಮಲ್ತಾಂಡ ಎಂಚ? ಅಯ್ಯರ್‌ನ ಆಸೆನ್ ಅಂಚನೇ ಬೈರಪ್ಪೆರೆದ್ ಪಂಡೆರ್ ಕಾರಂತೆರ್. 'ನೋಡಿ ಕಾರಂತೆರೇ, ನಾನು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಆಗಿ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲ ನೀವು ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡೋದಾದ್ರೆ ರೈಟ್ ಕೊಡ್ತೀನಿ' - ಪಂಡೆರ್.

‘ದಾಲ ಅನುಭವ ಇಜ್ಜಾಂತಿ ಯಾನೆಂಚ ಮಲ್ಪುನಿ?’

‘ಔ ದಾಯೆ ಅಂಚ ಪನ್‌ಪರ್? ಈರ್‌ನ ತಪ್ಪುಲಾ ಒರಿಜಿನಲ್ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು, ಈರೇ ಮಲ್ಪುಲೆ, ಬೋಡಾಂಟ ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡೆರೆನ ಸಾಯ ದೆತೊನ್ನೆ’ ಬೈರಪ್ಪೆರ್ ಪಂಡೆರ್. 70ನೇ ದಶಕತ ಸುರು. ಇಂಚ ಪಿಚ್ಚರ್ ಮಲ್‌ಪೆರ ಪಿದಾಡ್‌ತೆರ್. ಕೈಟ್ ಕಾಸಿಜ್ಜಿ ಬೆಂಗ್ಲೂರು ಬತ್ತಿನ ಕಾರಂತೆರ್ ಕಾಸ್‌ಗಾತ್ರ ಕೆಲವು ನಾಟಕ ಮಲ್ಪೆರ ಪಿದಾಡ್‌ತೆರ್. ಉಂದುವೇ ಪೂರ್ತುಟು ಆರೆಗ್ ನಮನ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್, ಕೆ.ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್‌ನ ಪೂಲಬಾಂಡ್. ಅಂಚ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ‘ಪಂಜರಶಾಲೆ’ ಮಲ್ಪೆರಾಂದ್ ಹೆಗ್ಗೋಡುಗು ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್.

‘ಪಂಜರಶಾಲೆ’ಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಬತ್ತಂಡ್. ಪತ್ರಿಕೆಲ್ ಪೂರ ‘ಪವಾಡ’ ‘ಅದ್ಬುತ’ಂದ್ ಬರೆಯೊ. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಬತ್ತಂಡ್‌ಗೆ ಈ ನಾಟಕೊಗು. ‘ಈ ನಾಟಕದ ಕುರಿತು ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆನವರು ವಿವರವಾದ ಒಂದು ಲೇಖನ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆಯೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು - ಓ! ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆನ! ಅಂತ. ರಾಕ್ಷಸನ ಜೀವ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹಕ್ಕಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಅಂತಿರುತ್ತದೆಯಲ್ಲ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ? ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಜೀವ ಇರೋದು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆನವರಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ಗುರುತಿಸಿದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.’

ಅಂಚಾತ್ ಕಾರಂತೆರ್‌ಗ್ ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣೆರೆನ್ ಬುಡುಂಟ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್‌ಲಾ, ಉಡುಪಿತ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್‌ಲಾ ಗಾಡ್ ಫಾದರ್‌ಗೆ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್, ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಉಡುಪಿಗ್ ಲೆಪುಡಾತ್ ಅಲ್ತ ಕಾಲೇಜ್ ಜೋಕುಲೆಗ್, ಲೆಚ್ಚರ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ‘ತುಘಲಕ್’, ‘ಅಂಧಯುಗ’, ಮಲ್ಪಾಯೆರ್. ‘ಏವಂ ಇಂದ್ರಜಿತ್’ ನಾಟಕೊನು ಉಡುಪಿಟ್ ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ಈ ನಾಟಕೊ ಕಾರಂತೆರ್‌ಗ್ ಬಾರೀ ಇಸ್ಪ ಆಯಿ ನಾಟಕೊ, ಬಾರಿ ಮೋಕೆಟ್ ಐನ್ ಹಿಂದಿತ್ ಆರೆ ಕನ್ನಡೊಗು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ಪಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಏವಂ ಇಂದ್ರಜಿತು ನಾಟಕೊ ತೂಯೆರ ಕಾರಂತೆರೆ ಊರುಡ್ತು ಅಪ್ಪ - ಅಮ್ಮ ಮೆಗ್ಗಿಯಲ್ಲೆನ್ ಹರಿದಾಸ ಬಟ್ಟೇ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಕಾರಂತೆರ್ ಸುಮಾರ್ ವರ್ಸ ಕರಿ ಬುಕ್ಕ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನ ಮೋನೆ ತೂಪುನ. ಮಗನ ನಾಟಕತ ಈ ಮರ್ಲ್ ತೂದು ಅಕ್ಲೆನ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿತ್ ಬತ್ತಿಪ್ಪು.

ದಾಲ ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ ಮಾತಾ ತುಳುವೆರೆಲೆಕ ಹೊಟೇಲ್ ದೀವೆ

‘ವಂಶವೃಕ್ಷ’ ಪಿಚ್ಚರ್‌ತ ಬೇಲೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಐಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್‌ನ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ಪೆರ್. ಪಿಚ್ಚರ್‌ಗ್ ಪೂರಾ ಕಡೆರ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಪುಗರ್ತೆ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಐಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬೇತೆ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ತೂವೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕನೆ ಕಾರಂತೆರ್ ಸಿನಿಮಾ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಆದ್ ಬುಳಿಯೆರ್.

ಈತ್ ಪೂರಾ ಬೆಂದಾಂಟಲಾ ಆರೆಗ್ ಆರ್‌ನ ಬೇಲೆತ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್.

'ವಂಶವೃಕ್ಷ'ತ ಪುಗರ್ತೆ ಪೂರಾ ಆರೆಗ್ ಪೋಡಿಗ್ಗೆ ಪುಟ್ಟಾವೆತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಪಿಚ್ಚರ್‌ತ್‌ಲಾ ನಾಟಕೋನೇ ಇಸ್ಪ ಆವೊಂದಿತ್ತಂಡ್. ಒರೊ ಡೆಲ್ಲಿಟ್ ಏರೋ ಕಾರಂತೆರ್ಟ ಕೇಂಡೆರಗೆ. ಇಂಚನೇ ವರ್ಸ ಕರಿ ಬುಕ್ಕ ದಾದ ಮಲ್ಪುಪರಂದ್‌ಲ್ಲರ್ ಕಾರಂತೆ?' - ಐಕ್ ಕಾರಂತೆರ ಉತ್ತರೊ- 'ಆಯುಷ್ಯ ಇತ್ತಂಡ ಮಾತಾ ತುಳುವೆರೆಲೆಕ ಯಾನ್ಲಾ ಹೊಟೇಲ್ ದೀಪೆನೋ ದಾನ್ನೊ?' ಕಾರಂತೆರ್ಟ ಒಂತೆ ಕುಸೆಲ್ ಜಾಸ್ತಿ. ಆಂಡ ಈ ಪಾತೆರೊನು ಆರ್ ಕುಸಾಲ್‌ಟ್ ಪನ್ನತ್ತ. 'ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಟ್ ಆಕಸ್ಮಿಕನೇ ಎಚ್ಚ ವಾ ಪೂರ್ತುಟು ವೊಲ್ಪ ಎಂಚಂದ್ ತೆರಿಯಂದಿ ಜೀವನ ಕ್ರಮೊ ಎನ್ನವು. ಐಕೇ ಆರೆಗ್ ಪಂಡೆ- ಎನ್ನ ಪಾತೆರೊನು ಈರ್ ಪೂರಾ ತಮಾಸೆಂದ್ ಎನ್ನಡೆ. ಕಣ್ಣೆದ್‌ರ್ಟ್ ವಾವೊಂಜಿ ಯೋಜನೆಲಾ ಇಜ್ಜಂದಿನಾಯೆ ಯಾನ್. ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಹೊಟೇಲ್ ದೀಂಟಲಾ ಆಂಡ್.'

ತುಳುವ ಮಣ್ಣಾತ ಅಚ್ಚರೊ ಉಂದು. ಏತೇ ಸೋತ್‌ಂಟಲಾ ನಮನ ಈ ಮಣ್ಣಾ ಕೈ ಬುಡ್‌ಪುಜಿ. ಅಂಚಿನ ನಂಬುಗೆ ಕಾರಂತೆರ್ಟ ಇತ್ತಂಡ್. ಊರು ಬುಡುಂಟಲಾ ಊರುತ ಮಣ್ಣಾತ ಮೌಲ್ಯೊಳೇ ಆರೆನ್ ಬೆರಿ ಬೆರಿಕ್ ಕಾತೊಂದು ಬತ್ತಂಡ್.

ಕುಡೊಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಆಲನಹಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣರೆನ ಕಾಡು ಕಾದಂಬರಿನ್ ಪಿಚ್ಚರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅವು ಆರ್‌ನ ಸುರುತ ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶನತ ಪಿಚ್ಚರ್.

ಊರುತ ನೆಂಪು ಮಲ್ತಿ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ'

ಹರಿದಾಸ ಬಟ್, ಅಲಕಾಜಿ ಬುಕ್ಕೊ ನೇಮಿಚಂದ್ರ ಜೈನೆರೆನ್ ಒರೊ ಉಡುಪಿಗ್ ಲೆತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ಟ್ ಅಲಕಾಜಿಲಾ ಭೇಟಿ ಆಯಿನ ಅಲ್ಪನೇ. ಅಂಚ ಅಲಕಾಜಿ ಅಲ್ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ಟ ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಗ್ ಬತ್ತತ್ ಯಕ್ಲಗಾನ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊಂಡೆರ್. ಸಾಯೊಗು ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಬುಡ್ಯೆರ್. ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಲ್ದ ತರಬೇತಿಟ್ 'ಭೀಷ್ಮ ವಿಜಯ' ಪ್ರಸಂಗ ರೆಡಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಪರಿಚಯರ್ತಾವರ ನಮನ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ಪಿಚ್ಚರ್ ಮಲ್ತೆರ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಕತೆಲಾ ಕಾರಂತೆರೆನ ಊರುತವೇ. ಈ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಗ್ ಬೋಡಾತ್ ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ನಾಡ್ಯರ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಬಂಜೊಟು ಬದ್‌ಕ್‌ನ, ಬೇಜಾರ್ ಮೋನೆತ ಆಚೋಮಲಿಗ್ ತಕ್ಕ ಜನ ತಿಕುನ ಕಸ್ಸ ಆಂಡ್. ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿಟ್ ಒಟ್ಟುಗೇ ಇತ್ತಿನ ವಾಸುದೇವರಾಯೆರ್‌ನ ನೆನಪಾತ್ ಪೋತು ಕೇಂಡೆರ್. ಕುಸಿಟ್ ಒತ್ತೊಂಡೆರ್.

'ಒಂಜಿ ಬಗೆಟ್ ಈ ಸಿನೆಮಾ ಎನ್ನ ಪರತ್ ಸಂಸ್ಕಾರೊಳೆನ್ ಪಿರ ಒರ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನ್ನರ ಸಾಯ ಆಂಡ್. ಪತ್ತುಮುಡಿಕ್ ಕಾಬೂಲ್ ಕಂದಾರಿ ವೇಷ್, ಪಿಲಿ ಯೇಸ, ಆಟಿಕಳೆಂಜಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೂರಾ ಯೇಸೊಲು ಬರೊಂದಿತ್ತ. ಆತೇ ಆತ್, ಶಕುನತಕ್ಲ, ಹಾಲಕ್ಕಿದಾಸೆರ್, ಬಸವನ್ ಗೊಬ್ಬಪುನಕ್ಲಲಾ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒಕ್ಕಲೆತ ಬೇಲೆತಕ್ಲೆಗ್ ಬತ್ತ ಪೋಯರ ಬೇತೆನೇ ಒಂಜಿ ಬಾಕಿಲ್. ಆಕ್ಲೆಗ್ ದಾಯ್ತಾಂಟಲಾ ಕೊರ್‌ಂಟ ಬೆರಿ ಬಗ್ಗಾತ್,

ದೇತೊನ್ನ ನಡು ಬಗ್ಗಾತ್ ಸೊಲೈ ಸಂದಾವುನ, ಎಂಕಲೆ ಇಲ್ಲಲ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೋಲೊ.. ಉಂದು ಪೂರ ಎಲೈ ಇಪ್ಪುನಗ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂಯಿನವು- ಎನ್ನ ಸಾಯೊಗು ಬತ್ತಂಡ್. ಇಂದೆನ್ ಪೂರಾ ಮನಸಾಟ್ ದೀವೊಂತು ಯಾನ್ ಟೈಟಲ್ಟ್ ಡೋಲುನು ದೇತೊಂಡೆ. ಇಡೀ ಪಿಚ್ಚರ್ನ್ ಎಂಕ್ ಎಂಚ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಇತ್ತಂಡೋ ಅಂಚನೇ ಮಲ್ತೆ. ಬವುಸೊ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲಾದಿಪ್ಪೊಡು, ಸರೀ ನೆಂಪಿಜ್ಜಿ ರಾತ್ರ ಏಳೆಣ್ಣು ಮೇರೆರ್ ಎಂಕಲೆ ಅಂಚಿ ಪ್ರತಿ ಇಲ್ಲಗ್ಲಾ ದುಕ್ಕು ದುಕ್ಕು ದುಡಿ ಬೊಟ್ಟೊಂತು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂದೆನ್ ಪೂರಾ ಸೇರ್ಪಾತೆ. ಇಂಚಾತೆ ಆ ಪಿಚ್ಚರ್ತ ಮಟ್ವಾಗ್ ಎಂಕ್ ತೃಪ್ಪಿ ಉಂಡು. 'ಸಂಸ್ಕಾರ' ಪಿಚ್ಚರ್ಟ್ ಔ ಪೂರ ತೋರಿಕೆಂದ್ ಎನ್ನುಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಐನ್ ಮಲ್ತಾನಕ್ಲೆಗ್ ಎನ್ನಂಚನೇ ನೇರ ಅನುಭವ ಇಜ್ಜೆ.'

ಗಟ್ಟಡ್ ಶೂಟಿಂಗ್ ಮುಗಿತದ್ ಪತ್ತುಮುಡಿ ನೂಜಿಬೈಲ್ತಂಚಿ ಬತ್ತೆರ್. ಚೋಮನ ಬೊಟ್ಟೊ ಇತ್ತಿ ಜಾಗೆ ಅವ್ವೇ. ನೂಜಿಬೈಲ್ ಗೋಪಾಲ ಭಟ್ಟಿನ ನಾಯಿ, ಬಾಡು ಶೂಟಿಂಗ್‌ತಕ್ಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಮೋಕೆಡ್ ಬೀಲ ಆಡಾವೊಂದಿತ್ತಂಡ್‌ಗೆ. ಇಂಚ ಆ ಹಳ್ಳಿತ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದುನಿಪುಲೆನೇ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಗ್ ಸಂಗೀತ ಆದ್ ದೇತೊಂಡೆರ್‌ಗೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ತ ಊರುಲೆಟ್ ಕೇಂಡ್‌ತ್ ಬರ್ಪಿ ಪಕ್ಕಿ ಪರಡೆಲೆ ಸೊರೊ ಅವ್ವೇತ್ ಪೂರ್ಲು, ಒಂಟಿ ಎಂಚ ಬುಲಿಪುನ, ಗುಂಪುಟು ಎಂಚ, ತೋಟೊಟೆಂಚ, ಕಂಡೊಡೆಂಚ? ಈ ಶೂಟಿಂಗ್ ಪೂರ್ತುಟೇ ಕಾರಂತೆರ್ ಸಂಗೀತೊನ್ನಾ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಈ ಪಿಚ್ಚರ್‌ಗಲಾ ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆ ಪುಗರ್ತೆ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಸತ್ಯಜಿತ್ ರೇನ ಫಿಲ್ಮ್ ಬುಕ್ಕ 'ಚೋಮನ ದುಡಿ' ರಡ್ಡಲಾ ಜರ್ಮನಿತ ಫಿಲ್ಮ್ ಫೆಸ್ಟಿವಲ್‌ಗ್ ಪೋಂಡ್. 'ಸತ್ಯಜಿತ್ ರೇ ಅವರನ್ನು ಮೀರೋ ನಿರ್ದೇಶಕನೊಬ್ಬ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾನೆ'. ಅಪಗ ಕೆ.ಎ. ಅಬ್ಬಾಸ್ ಪನ್ನಿನಾರ್ ಇಂಚ ಕಾರಂತೆರ್‌ಗೆ ಕಾಕಜಿ ಬರೆತಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಇಂಚ ತುಳುವ ಮಣ್ಣತ ಚೋಮನ ದುಡಿತ ದುನಿಪು ಏತೋ ಸಾರ ಮೈಲ್ ದೂರತ ಜರ್ಮನಿ ಜನೊಕ್ಲೆ ಉಡಲ್‌ಟ್ಲಾ ಕಿಲಿಕಿಲಿ ಪುಟ್ಟಾಂಡ್. 'ತಬ್ಬಲಿಯು ನೀನಾದೆ ಮಗನೆ' ಕಾರಂತೆರ್ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಮಲ್ತಿ ಕಡೀರ್‌ತ ಫಿಲ್ಮ್.

ಈ ನಡುಟು ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆತಕ್ಲೆ 'ಯಕ್ಷಗಾನ'ತ ಬಗೆಟೊಂಜಿ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್ರಿ ಮಲ್ತ ಕೊರೈರ ಕಾರಂತೆರ್‌ಗೆ ಲೆಪ್ಪು ಬತ್ತಂಡ್. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರೆ 'ನಳದಮಯಂತಿ'. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ ಬನಿಯನ್ ಪಾಡ್‌ತ್, ವೇಸ್ಪಿ ತುತ್ಪೊಂದು ನಲಿಪುನ ಹನುಮಂತೆ, ಲಂಕಿಣಿ ಯೇಸ, ಒಡ್ಡೊಲಗ.. ಪೂರ ಇತ್ತಂಡ್. ಕುಂದಾಪುರಟ್ ಶೂಟಿಂಗ್. ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲ್ಪ ಪ್ರಕೃತಿಡ್ಡಾವರನೇ ಕಿರೀಟೊ ಮಲ್ಪೆರ ಎಂಚ ಉಮೇದ್ ಬತ್ತಂಡ್‌ಂದ್ ಐಟ್ ತೋಜಾದೆರ್. ಗೋಪುರಡ್ಡ್ ಉದೊ ಕಿರೀಟೊಗು, ಮಲ್ಲ ಚೇವುತ ಇರೆಡ್ಡಾವರ ರಕ್ಕಸ ಕಿರೀಟೊಗು, ಬಾರೆತ ಇರೆಡ್ಡ್ ಎದರ್ ಕಚ್ಚೆಗ್ - ಇಂಚ ಐಟ್ ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ದೀವೊಂತೇ ತೋಜಾದಿತ್ತೆರ್.

ನಾಟಕೋತ ಕುಟುಂಬೊ

ಕಾರಂತೆರ್ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿ ಕಡೀರ್ತ ರೆಪರ್ಟರಿ ಪಂಡ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶತ ಸುರಭಿ ಕುಟುಂಬ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿ. ಅವೊಂಜಿ ಬಾರೀ ಇಂಟ್ರಿಸ್ಟ್ ಕತೆ. ಎನ್‌ಎಸ್‌ಡಿಟ್ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದಿಪ್ಪನಗನೇ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರತ ಒರಿ ಅಕಾರಿ ಸುರಭಿತ ಬಗಟ್ ಒಂಜಿ ಸಾಕ್ಚಿತ್ರ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಕೇನ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. 1979-80ನೇ ಇಸ್ವಿಟ್. ಅಂಚ ಆರ್ ಬತ್ತದ್ 15 ದಿನ ತಿರ್‌ಗತ್ ಕಂಪೆನಿತ ಬಗಟ್ ತೆರಿಯೊಂಡೆರ್. ಆತಾನಗ ತೆಲುಗೆರ್‌ನ ಗಲಾಟೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಕಾರಣ ಕಾರಂತೆರ್ ಕನ್ನಡೇಂದ್‌ದ್. ಅಂಚ ಅವು ಅರ್ದೊಡೇ ಉಂತ್‌ಂಡ್.

ಕಡಪ ಜಿಲ್ಲೆತ ಒಂಜಿ ಕುಗ್ರಾಮ ಸುರಭಿ. ಅಲ್ಲೊಂಜಿ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬೋನೇ ಶಾರದಾ ವಿನೋದಿನಿ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಸಭಾ ಪುರ್ದರ್‌ಟ್ ನಾಟಕೊ ತಿರ್ಗಾಟ ಮಲ್ಪೊಂದಿತ್ತೆಂಡ್. ಆ ಕುಟುಂಬೊತ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ನಾಟಕೊ ಗೊಬ್ಬನವೇ ಕಸುಬು. ಬೇತೆ ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಿ ಆ ಕುಟುಂಬೋನೇ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಲೆ ಆತ್ ಸುಮಾರ್ ಎಗ್ಗಲ್ ಬುಡ್‌ತ್ ಇಡೀ ಊರೇ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿತ ಊರಾದ್ ಬದಲಾಯಿನ ಕತೆ ಬಾರಿ ಪೂರ್ವತ ಒಂಜಿ ಪುರಾಣ. ಕಂಪೆನಿತುಳಯಿ ಬೇತೆಕ್ಲ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್‌ಪ್ಯರ ಇಜ್ಜಿ ಪೊಣ್ಣುಲು ಪಾತ್ರಲಾ ದೆಕ್ಕೊಡು, ಅಡಿಗಲಾ ಮಲ್ಪೊಡು, ಬಾಲೆನ್ನಾ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್ ಮಾನಾವೊಡು, ಒಟ್ಟುಗೇ ಬಯ್ಯಗ್ ನಾಟಕಟ್ ಪೊಣ್ಣಾತ್‌ಲಾ ನಲಿಪೊಡು. ಚೌಕಿತ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಟ್ ಅಡಿಗಿತ ಕೋಣೆ, ಅಲ್ಲೇ ಜೆಪ್ಪನ, ಯೇಸ ಪಾಡುನ, ಪ್ರಾಯ ಆಯಿನೆಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಅವುಲೇ ಆಸರೆ. ಅಲ್ಲೇ ಸೈಪುನ, ಅಲ್ಲೇ ಪುಟ್ಟುನ- ಪೆದ್ದೊಲ್ಲಿನ ಕೋಣೆಲಾ ಅಲ್ಪನೇ.

ಇಂಚ ಬುಳೆಯಿ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಲೆ ಆತ್ ಕಂಪೆನಿನೇ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಬಾಗೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಬುಕ್ಕೊ ಬುಕ್ಕೊ ನನಲಾತ್ ಎಗ್ಗೆ ಬುಡೊಂತ್ ಪೋಂಡ್. ಇಡೀ ಊರೇ ಪುಗಲ್ ಬೊಟ್ಟೆಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿತಕ್ಲ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಲೆತ್ತದ್ ನಾಟಕೊ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್‌ಪ್ಯರ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಸುರುಕು 'ಭೀಷ್ಮ' ನಾಟಕ ದೆತೊಂಡೆರ್. ಆಂಡ ಪರಾ ಶೈಲಿಗ್ ಒಗ್ಗತ್ ಪೋಯಿನ ಸುರಭಿ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಈ ಪೊಸಾ ರೀತಿಗ್ ಒಗ್ಗರ ಒಂತೆ ಬಂ ಆಂಡ್. ಕುಡೊಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಸುರಬಿತಕ್ಲೆ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಈ ಸರ್ತಿ ಸುಮಾರ್ ದಿನೊ ಅಕ್ಲೆನ ಕಂಪೆನಿ ಇಲ್ಲಲೇ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿಟ್ ಕರಿನ ದಿನೊಕ್ಲ ನೆನಪಾಯಗೆ ಕಾರಂತೆರೆಗ್. ಅಲ್ಪ ಇತ್ತಿನ ಒಟ್ಟು ಐವತ್ತೆನ್ ಜನಟ್ ಮುಪ್ಪತ್ತೆನ್ ಪುಂಜೊವು. ಆ ನಾಟಕತ ನೂದೆರ್‌ತಲಾ ಎಚ್ಚ ಪ್ರಯೋಗೊಳಾಂಡ್.

ತ್ರಿಪುರಾರಿ ಶರ್ಮಾ ಪನ್ನುನಾರ್ ಒರ ಸುರಭಿತ ಮಾತಾ ಪೊಣ್ಣುಳೆನ್ ಪಾತೆರ್‌ಪಾತ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಂಡೆರ್‌ಗೆ. ನಾಟಕಗ್ ಎಂಚ ಬತ್ತೆರ್? ಉಂದು ಇಸ್ಪಾಪುಂಡಾ? ಮದಿಮೆ ಎಂಚಾಂಡ್? ಇಂಚ. ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಮನಸ್ ಬಿಚ್ಚತ್ ಪಾತೆರ್‌ಯೆರ್. ಅಕ್ಲೆನ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಪತ ಮಹಾ ಇಸೇಸ ಪಂಡ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿ ಇಜ್ಜಾಂತಿನವು. ಅಕ್ಲೆನ ಕಸ್ಪ ಸುಕೊತ

ಇಕ್ಕಟ್ಟಾಟಲಾ ಬೇತೊರ್ಯನ ಬಗೆಟ್ 'ಆಯೆ ಅಂಚಗೆ, ಇಂಬಳ್ ಇಂಚಗೆ' ಪನ್ನಿ ಕಟ್ಟ್ಪ ಕತೆಕ್‌ಲ್ ಇಜ್ಜಾಂತಿನ.

ನಮನ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಇಂಚಿನ ಒಂಜಿ ರೆಪರ್ಟರಿಟ್ಲಾ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿ ಅನುಭವ ತಿಕ್‌ಂಡ್.

ಇಂಚ ಗುಬ್ಬಿ ಕಂಪೆನಿಟ್, ನ್ಯಾಶನಲ್ ಡ್ರಾಮಾ ಸ್ಕೂಲ್, ಅಲ್ಪಡ್ತ್ ಭೋಪಾಲ್ ರೆಪರ್ಟರಿ, ರಂಗಾಯಣ, ಸುರಭಿ ಮುಟ್ಟು ನಮನ ಮಂಚಿತ ಬಾಬುಕೋಡಿ ಇಲ್ಲತ ಆಣನ ರಂಗ ಯಾತ್ರತ ಬೇನೆ, ದುನ್ನ ತೆಲಿಕೆ, ನಲಿಕೆ, ಕುಸಿ, ಬೇಜಾರ್‌ತ ಮಾಮಲ್ಲ ಯಾತ್ರತ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆ. ಲೋಕೂತ ಇಡೀ ರಂಗಚರಿತ್ರೆಟ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ತಿಕಂದಿನಂಚಿನ ಐನ್ ರೆಪರ್ಟರಿಟ್ ಬೆಂದಿನ ರಂಗಾನುಬವೊ. ಅಂಚಾತೇ ಆರ್ ಪನ್‌ಪೆರ್ - ರಂಗೋನೇ ಕಸುಬುಂದು ಎನ್ನಿತ್ ರೆಪರ್ಟರಿ ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ವಾ ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆಲಾ ಪೂರ್ಣ ಅತ್ತಂದ್. ಆರ್‌ನ ದೃಷ್ಟಿಟ್ - 'ರಂಗಭೂಮಿ ಬುಕ್ಕ ಬಾಸೆತ ನಡುಟು ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಬಂದೊ ಉಂಡು. ಐಕಾತ್ರನೇ ಬಾರತತ ಪ್ರತಿ ಒಂಜಿ ರಾಜ್ಯೊಟ್ಟಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ನಾಟ್ಯಾಲಯ ಬೋಡುಂದು. ಕನ್ನಡೋಟೇ ಏತೊಂಜಿ ಉಪಬಾಸೆಲುಲ್ಲ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜನೊಕ್ಲೆ ನಾಲಯಿಡುಪ್ಪಿ ಬಾಸೆಲೆನ ಬಳಕೆ ಬುಕ್ಕ ಉಳಿಕೆ ರಡ್ಡಾಲಾ ಸಾದ್ಯ ಆಪುನ ರಂಗಭೂಮಿಟ್ ಮಾತ್ರ'. ಇಂದೆಕ್ ಆರ್ ಪಿರಾ ನಮ ಯಕ್ಷಗಾನೊನು ದುಂಬು ದೀಯರ ಮರಪ್ಪುಜೆರ್.

ದುನಿಪು ಬುಕ್ಕ ಬೊಲ್ಪು

Sounds and lights... ನಾಟಕತವೇ ಕುಡೊಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್. ಬಾರೀ ಕರ್ಚಿತ ಮಾದ್ಯಮ. ಪರಾ ಕಟ್ಟೊಣತ ಒತ್ತುಗು ಕತೆ ಪನ್ನಿ ಚಿತ್ರೊ ಮೂಡುನ ಬೊಳ್ಳು ರಾಪಾತ್, ಬೆತ್ತಡೆಟೇ ಸೊರೊ ಕೊರ್ಪಿ ಪೊಸ ನಮೂನೆತ ಕಲೆ ಅವು. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಎಲ್ಯೆತೇರ್ 'ದನಿ'ತ ಬಗ್ಗೆ ಉಮೇದ್ ಇತ್ತಂಡತ್ತೇ?

ಗುಜರಾತ್‌ತ ಸಾಬರ್ಮತೀ ಧ್ವನಿ ಬೆಳಕ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಲ್ಪೆರ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಲೆಪ್ಪು ಬತ್ತಂಡ್. ಪೊಸ ಕಜ್ಜಗ್ ಕಾರ್ ದೀಯೆರ್. ಗಾಂಧಿಯೆರ್‌ನ ಬದ್‌ಕೆತ ಸುತ್ತ ಮುಡೆಯಿ ಕತೆನ್ ರಾಪಾಯಿ ಬೊಳ್ಳುಗು ಸೊರೊ ಕೊರ್‌ತ್ ಪೊಸ ದೇಕಿಟ್ ತೂಪುನ ಪೊರ್ಲು. ಸಾಬರ್ಮತೀ ಸುದೆ ಬುಕ್ಕ ಆಶ್ರಮತ ಮುಟ್ಟುಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಬೇವುತ ಪರಾ ಮರ ಇಡೀ ಕತೆತ ಮೂಲ ಸೂತ್ರದಾರನಲೆಕೆ. ಸಾಬರ್ಮತಿ ಸುದೆ ಕತೆ ಪನೋಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಕತೆ ದುಂಬು ದುಂಬು ಪೋಯಿಲೆಕನೆ ಪರಿಪಿ ನೀರ್ ಫಳಫಳ ಮೆಣ್ಣುಂಡು, ಸೊರೊ ನಡಪುಂಡು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಟ್.

ರೈಲ್‌ಡ್ತ್ ಕತೆ ಸುರು. ಗಾಂಧಿಯೆರ್ ಆಫ್ರಿಕಾಟ್ ಫೆಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಾಸ್ ರೈಲ್‌ಟ್ ಪೋನಗ ಟಿ.ಸಿ. ಬತ್ತದ್ ಅವಮಾನ ಮಲ್ತಾತ್, ಆರ್‌ನ ಸಾಮಾನ್ ಸಮೇತ ಪಿದಯಿ ನೂಕ್‌ಪೆ- ಗಾಂಧಿಯೆರ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರ್ನಗ ಪಿಚ್ಚೆರ್‌ಟಾಂಟ ಭಯಂಕರ ಬೊಬ್ಬೆ ಕೊರ್ಪೆತೆರೊ ದಾನೊ?

ಕಾರಂತೆರ್ ಅಂಚ ಮಲ್ತಾಜೆರ್. ಆಡೆಗ್ ವಾಸ್ತವ ಧ್ವನಿ ಯಾವಂದ್. ಟಿ.ಸಿ. ಅಂಚ ನೂಕಿ ಬುಕ್ಕ ಗಾಂಧಿಯೆರ್ ಮನಸ್ಸ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆ ಪೂರ್ತುತ ದನಿಕ್ ಒಂಜಿ ಫಿಲಾಸಫಿಕಲ್ ಆಯಿನ ಟಚ್ ಇಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚಾದೇ ಕಾರಂತೆರ್ ಬಜೀ ತಂಬೂರಿ ಮೀಟುನ ದನಿ ಕೊರೈರ್, ಆತೆ. ಇಡೀ ಸನ್ನಿವೇಸೊಗ್ ಬೇತೆನೇ ಒಂಜಿ ಪೂರ್ಲು ತಿಕ್ಂಡ್.

ದಕ್ಷಿಣ ಅಫ್ರಿಕಾಟ್ ಪರ್ಥಾನೊಟ್ಟುಗ್ ಪೆಟ್ ಮಲ್ಪುನಗ ಚೆಂಡೆ, ಸುರೂತ ಸರ್ತಿ ಗಾಂಧಿಯೆರ್ ಬನ್ನಗ ಟಕ ಟಕ ಟಕ ಟಾಂಗಾ ಸೊರೊ.. ಇಂಚ ಕಾರಂತೆರ್ನ ಕೈಟ್ 'ಸಾಬರ್ಮತಿ' ಧ್ವನಿ ಬೆಳಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲಾ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕಲಾಕೃತಿಯೆಚೆ ಬೆಳಗ್ಂಡ್.

ಇಂಚ ಸಾಬರ್ಮತಿ, ಗ್ವಾಲಿಯರ್, ಗೊಲ್ಕೊಂಡ, ಪುರಾನಾಕಿಲಾ, ಆಗ್ರಾ, ಬಿಹಾರ್, ಉದಯಪುರ, ಶನಿವಾರವಾಡಾ - ಒಟ್ಟು ಎಣ್ಣೆ ಧ್ವನಿ ಬೆಳಕ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಪೂರ್ತು ಕೈದಿಂಜ ದುಡ್ಡು ಬತ್ತಂಡ್. ಬಾರಿ ಸುಲಬೊಟು, ಈತೊಂಜಿ ದುಡ್ಡು ಕೈ ಸೇರ್ನವು ಕಾರಂತೆರ್ಗೆ ಪೊಸ ಇಲ್ಲ ದೆತೊನ್ನರ ಅನುಕೂಲ ಆಂಡ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್-

'ಎಲೈಡ್ಲೇ ಎನನ್ ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟಯಿನವು ರಂಗಭೂಮಿ. ಅವ್ಲೇ ಎನನ್ ಕಾಪಾಡ್ಂಡ್ಲಾ. ಎಲೈಡ್ಲೇ ನಾಟಕೊ ಎನ್ನ ಸುಬಾವೊನೇ ಆದಿತ್ತಂಡ್. ಬಜೀ ಒಂಜಿ ಚಟೊ ಆತ್.

ದಂತಗೋಪುರ ಲೆಕಂತಿ ಕನ ಎನ್ನವತ್ತಾ. ಏಪಲಾ ಬಂಜಿತ ಮರ್ಕಟೊಗಾತ್ರ ಬೆಂದಿನಾಯೆ ಯಾನತ್ತಾ. ಒಂಜಿ ಸತ್ಯ ಮಾತ್ರ ತೆರಿದಿತ್ತಂಡ್. ನಮಕ್ ಒವು ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜೋ ಐನ್ ಬುಡೊಡುನ್ಪಿ ಆದರ್ಶ. ಎಂಕ್ ದುಡ್ಡು ತಿಕಂದ್. ಐರ್ತಾವರ ದುಡ್ಡು ಇಜ್ಜಾಂತಿಪ್ಪುನವೇ ಆದರ್ಶ. ಯಾನ್ ಓದ್ಯರ ಬೋಡಾತ್ ತ್ಯಾಗ ಮಲ್ತೆಂದ್ ಪನ್ನಿ ಕೂಡ್ಲೇ ಏನ್ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನ ಸೇವೆ ಮಲ್ತಾಜತ್ತಾಂದ್ ನೆನ್ಪಾಪುಂಡು. ಎಲ್ಯ ಮೆಗೈನೇ ಪೂರ ಮಲ್ತೆ. ಅಪ್ಪಯ್ಯನ ತಿಥಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಅಪ್ಪ ಪನ್ನ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ - ಎನ್ನ ಬೊಜ್ಜದ ಕರ್ಚಿಲಾ ಇಂದೆಟ್ ಮುಗೀಂಡ್ಂದ್ ಎನ್ನಾಲ ಮಗಾ. ಯಾನ್ ಸೈನಗ ಜಾಸ್ತಿ ಕರ್ಚಿ ಮಲ್ಪಡ..ಱ ಕೇನ್ನಗ ಉಡಲ್ ಬೆಯ್ತಲೆಕ ಆಂಡ್. ಸಾಲ ಆಂಟಲಾ ಆವು ಬೊಜ್ಜ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಹರ ಪುಟ್ಪೊಂಡ್. ತಿಥಿ, ಸ್ರಾದ್ಯೊ ಬೊಜ್ಜ ಇಂದೆನ್ ಪೂರಾ ಯಾನ್ ನಂಬೊಡಾ, ಬುಡೊಡಾ ಪನ್ನಿ ಪ್ರಶ್ನೆರ್ತಲಾ ಅವು ರಡ್ಡ್ ಪೀಳಿಗೆನ್ ಜೋಡಿಸಾಪುಂಡು ಅತ್ತೇ?

ಬಾಬುಕೋಡಿತ ಪುದರ್‌ಟ್ ಬೆಂಗಳೂರುಟೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ

ಕಾರಂತೆರ್ ಬದ್‌ಕತ ಉದ್ಯೋಗ್ಲಾ ತಿರ್ಗೊಂತೇ ಇತ್ತಿನಾರ್. ಸ್ವಂತೊಗೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ ಬೋಡೊಂದುಲಾ ಎನ್ನದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಆರ್ ಇಲ್ಲ ಕಟ್ಟ್ಪನ್, ಪ್ರಾಯ ಅಜಿಪತ್ತ್ಯೆನ್ ದಾಂಟಿ ಬುಕ್ಕ! ಅವುಲಾ ಅಪಗತ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ, ಕಾರಂತೆರ್ನ ಎಡ್ಡೆ ಅಭಿಮಾನಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆರೆನ ಉಮೇದ್‌ರ್ತಾವರ.

ಅಂಚ ಬೆಂಗ್ಲೂರ್‌ತ ಗಿರಿನಗರಟ್ ನೆಲಮಾಳಿಗೆ ಇತ್ತಿ ಇಲ್ಲ ದೆತೊಂಡೆರ್. ಐಕ್ 'ಬಾಬುಕೋಡಿ ಮನೆ'ಂದ್ ಪುದರ್‌ಲಾ ದೀಯೆರ್. ಆರ್‌ನ ಸಂಗ್ರಹೊತ ಸುಮಾರ್ 12 ಸಾರ ಬೂಕುಲು, ಸಂಗೀತೋಪಕರಣೊಳು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಾದ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಲು, ಪೊಟೊ, ಪೋಸ್ಟರ್- ಇತ್ತೆ ಅವ್ವೊಂಜಿ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಆತುಂಡು. ಕಾರಂತೆರ್‌ಲಾ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಲಾ ಇಪ್ಪುನಗನೇ ಬಾಬುಕೋಡಿ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಟ್ರಸ್ಟ್ ವರ್ಸೊಟೊರೊ ನಾಟಕೊ, ಮ್ಯೂಸಿಯಂತ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಪೂರ ತೂಪುಂಡು.

ಪರ್ಪಾಟ, ಕಾಯಿಲೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇತ್ಯಾದಿ

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಪರ್ಪಾಟ ಜೋರಾವೊಂತೇ ಪೋಂಡ್. ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಉಂದೆನ್ ಉಂತಾವರ ಸುಮಾರ್ ಬಂ ಬತ್ತೆರ್. ಕೆಲವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಲೆಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಆಂಡ ಪರ್ಪುನೆನ್ ಉಂತಾಯಿನೇ ಇಚ್ಚೆರ್. ಬೋಪಾಲ್‌ತ ಕೇಸ್‌ತ ಪೂರ್ತುಟು ಸುಮಾರ್ ಪರ್ಯೆರ್. ರಂಗಾಯಣಟಿಪ್ಪುನಗಲಾ ಪರೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಸರಿ ವನಸ್ ಮಲ್ತೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಪರ್ ಪರ್‌ತ್ ಆರೋಗ್ಯಲಾ ಹಾಳಾವೊಂತು ಪೋಂಡ್. ರಂಗಾಯಣೊನು ಬುಡಿ ಬುಕ್ಕ ಪರ್ಪುನೆನ್‌ಲಾ ಪೂರಾ ಬುಡ್ಯೆರ್. ಆತಾನಗ ಆರೋಗ್ಯ ಆರ್‌ನ ಕೈ ತತ್ತತ್ ಪೋತಿತ್ತಂಡ್. ಈ ನಡುಟ್ಟಾ ಆರ್ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆನ ಪಿಚ್ಚೆರ್, ಪದ್ಯೊಲೆಗ್ ರಾಗ ಪಾಡುನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಕೊರ್‌ನ ಫಣಿಯಮ್ಮ ಪಿಚ್ಚೆರ್‌ಗ್ ಅವಾರ್ಡ್ ಬತ್ತಂಡ್. ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಲಾ ಈ ಪಿಚ್ಚೆರ್‌ನ್ ದೆತೊಂತು ಪಿದಯಿ ದೇಸೊಲೆಗ್ ಪೋತ್ ಬತ್ತೆರ್. ಈ ನಡುಟ್ಟು ಕಾರಂತೆರೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಬಂಗಾರ್, ಕಾಸ್, ಪದಕೊ ಕಂಡ್‌ತ್ ಪೋಂಡ್. ಚೋಮನದುಡಿ, ವಂಶವೃಕ್ಷ ಫಣಿಯಮ್ಮ ಪಿಚ್ಚೆರ್‌ಗ್ ತಿಕ್‌ತಿನ ಬಂಗಾರ್‌ತ ಮೆಡಲ್, ಇರ್ವತ್ಯೆನ್ ಸಾರ ರೂಪಾಯಿ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ತ 120 ಪೌಂಡ್ ದುಡ್ಡು ಏರೆನವೋ ಮದಿಮೆಗ್‌ಂದ್ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ದೆತ್ತಿ ದೀನ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಮುತ್ತುತ ಮಾಲೆಲು, ರಾಜವರ್ತಿ ಕಲ್ಲ್‌ತ ಸರೊಕ್ಕು ಓಲೆ, ಉಂಗಿಲೊ- ಪೂರ ಕಂಡ್‌ತ್ ಪೋಂಡ್.

ಇಂಚ ಒಂಜಿ ದಿನ ಉಜ್ಜಯಿನಿಟ್ ಟಾಯೆಟ್ಟೆಗ್ ಪೋದಿತ್ತಿನ ಕಾರಂತೆರ್ ಏತ್ ಪೂರ್ತಾಂಟಲಾ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತೆಚೆರ್. ಅಪಗನೇ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಗ್ ದಾದನೋ ಅನುಮಾನ ಬತ್ತಂಡ್‌ಗೆ. ಕಾರಂತೆರ್ ಅಪಗ ಪರ್ಪುನೆನ್ ಉಂತದಿತ್ತೆರ್. ಬೇಲೆ ಸುಮಾರ್ ಬಾಕಿ ಇತ್ತಂಡ್. ಐನ್ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಪೋಪೆಂದ್ ಎನ್ನೊಂಡೆರ್. ಅಂಚ ಆರ್ ಸೀದಾ ಹೆಗ್ಗೋಡುಗು ಪೋಯಿನಾರ್ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರೆನ ಪರಿಚಯತ ಡಾಕ್ಟ್ರಿ ಕೈತಲ್ ಪೋಯೆರ್. ಕಾಲ ಕೈ ಮೀರ್ಡ್ ಪೋದಿತ್ತಂಡ್. ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಗ್ ಪೋನ್ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ. Prostate cancer ಡಾಕ್ಟ್ರಿ ಪನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಬೆಂಗ್ಲೂರ್‌ಗ್ ಪಿರಾ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಕ ಅಲ್ಲ ಪೂರಾ ಚೆಕ್‌ಅಪ್ ಮಲ್ತಾಲೆ'.

ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ !

ಬೆಂಗಳೂರುಟು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಉಂಡುಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಆಂಡ್. ಬೇತೆ ಒಂಜಿ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಪೋದು ಮಾತ್ರ ದೆತೊಂಡೆರ್, ಅವ್ವೇ ತಪ್ಪಾಂಡ್. ರಾತ್ರೆ ಪಿರಾ ಜೋರಾಂಡ್. ರಡ್ಡನೇ ಸರ್ತಿ ಆಪರೇಶನ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ನಿತ್ರಾಣ ಆವೊಂತೇ ಪೋಯೆರ್. ಬಾಂಬೆಗೆ ಲೆತೊಂತು ಪೋಂಡು. ಅಲ್ತ ಡಾಕ್ಟರ್ ಒಂಜರೆ ಲಕ್ಷ ಕರ್ಚಾವುಂದು ಪಂಡೆರ್. ಈ ಪೂರ್ತುಟು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎಸ್.ಎಂ. ಕೃಷ್ಣರ್ ಕಾರಂತೆರೆ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಪೂರ ಖರ್ಚಿನ್ ಸರ್ಕಾರೋನೇ ತೂವೊಂಡುಂದು ಪಂಡೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೂರ್ತುಟಾ ಕಾರಂತೆರ್ Sounds and lights programme ಬೇಲೆನ್ ಬಾಂಬೆಟ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್ನ ಅನಾರೋಗ್ಯತ ಸಂಗತಿ 'ಸುರಭಿ'ತಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಾತ್, ತಿರುಪತಿಗೆ ಪೋಂಡ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ವಾಸಿ ಆಪುಂಡು ಪಂಡಾತ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ತಿರುಪತಿಟ್ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಕಾರ್ ಜಾರ್ತ್ ಬೂರಿನ ಆಪಶಕುನ ಆಂಡ್. ಆ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ತ್ ದಯೆ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ನರ್ವಸ್ ಆಯೆರ್ಗೆ.

ಉಂದುವೇ ಪೂರ್ತುಟು ವೈದೇಹಿ ಕಾರಂತೆರ್ನ ಆತ್ಮಕತೆ ಬರೆವರ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್ ಉಡುಪಿ- ಬೆಂಗಳೂರುಟು ಸುಮಾರ್ ಇರ್ವ ಸಿಟ್ಟಿಂಗ್‌ಟ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಆರ್‌ನ ಬದ್‌ಕ್‌ತ ಬೇನೆ, ಬೇಜಾರ್, ತೆಲಿಕೆ ಪೂರ ಪಂಡೊಂಡೆರ್. ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆತಕ್ಲ ಕಾರಂತೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಸಾಕ್ಚಿತ್ರ ಮಲ್ತೆರೆ ನಾಗಾಭರಣರೆಟ ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚಲಾ ಪಿರ ಊರು, ಹೆಗ್ಗೋಡು, ಮೈಸೂರುಟು ಕಾರಂತೆರ್ ತಿರ್ಗೊಡಾಂಡ್. ಇಂಚಲಾ ಆರೆಗ್ ಆಯಾಸ ಆಂಡ್.

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಒಂಜಿನಾನಿ ತುಳುವ ಮಣ್ಣೆತ ಒಂಜಿ ಬೊಳ್ಳಿ ರಾದ್ ಪೋಂಡ್

ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗ್ ಮರ್ಡ್ ಕೊರೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್. ನನ ಒರಿತಿನ ಟ್ರೀಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಒಂಜೇ. ಕಿಮೋಥೆರಪಿ. ಐನ್ಲಾ ಕೊರ್ಕ, ಬುಕ್ಕ ಕೊರ್ಜೆಂದ್ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡೆವರ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಡಾಕ್ಟರ್ ಪಂಡೆರ್. ಕಿಮೋ ಕೊರಿ ಬುಕ್ಕತ ಬೇನೆ, ಏರೆಗ್ ಬೋಡು? ಐರ್ತ್ ಬುಕ್ಕ ಎಂಚಿನ ಕೊರ್‌ಂಟಲಾ ಕಕ್ಕರ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಪೂರ್ತುಟಾ ಆರ್ ಬೇಲೆ ಉಂಡುಂದು ಪಿರಾ ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್. ಬೆಂಗಳೂರುಗು ಬತ್ತಿ ಬುಕ್ಕ ಪಿಎಸ್‌ಎ ಟೆಸ್ತ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಲಿವರ್‌ಡ್ ಶ್ವಾಸಕೋಶ ಮುಟ್ಟ ಎತ್ತಿತ್ತಾಂಡ್. ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಗ್ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಆಕಾಸೊ ಬೂರಿಲೆಕಾಂಡ್.

ವಿನಾಯಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಅಪಗಪಗ ತೂಯರ ಬರೊಂದಿತ್ತಿನ ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟೆರ್ ಪ್ರತೀ ಸರ್ತಿಲಾ ಒಂಜಿ ಸಾರ ರೂಪಾಯಿನ್ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆನ ಕೈಟ್ ದೀತ್ ಪೋಪೆತೆರ್ಗೆ.

ಇತ್ತೆ ಕಾರಂತೆರ್ ಮಂಚೆಗ್ ಅಂಟಿಲೆಕ ಆತೆರ್. ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್, ಪಾರ್ವತಮ್ಮ

ವರದಪ್ಪ ಅಯ್ಯರ್ ಮಾತೆರಾ ತೂಯರ ಬತ್ತೆರ್. ಕಾರಂತೆರೆ ದೋಸ್ತಿಲು, ಜನೊಕ್ಕು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾತ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ವಿಭಾನ್ಲಾ ತೂವೊಡುಂದು ಬರ್ಯರ ಪಂಡೆರ್. ಆಲ್‌ಲಾ ಬತ್ತಾತ್ ತೂದು ಪೋಯಲ್.

ರಾತ್ರೆ ನಿದ್ರೆ ಸರೀ ಬರೊಂತಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಐಸಿಯುಗ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಅಪಗ ಕಾರಂತೆರ್ ಪ್ರೇಮಕ್ಕನೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಕಣ್ಣಾ ದಿಂಜ ನೀರ್. ಎಂಚಿನ ಪನ್ನೆರ ಇತ್ತಾಂಡೋ? ಆನಿಯೇ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆರ್ ಬತ್ತಾ ಪೋಯೆರ್‌ಗೆ. ಊರುಡ್ತು ಮೆಗ್ಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಕಾರಂತೆರ್ ಬತ್ತೆರ್. ಮನತನಿ ಊರುರ್ತು ಕಾರಂತೆರೆ ಮೆಗ್ಗಿಯಲ್ಲು ಮೆಗ್ಗನಕ್ ಬತ್ತೆರ್.

2002, ಸೆ. 1. ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಒಂಜುಂಜೇ ಅಂಗ ಫೇಲ್ ಆವೊಂದೇ ಬರೊಂದಿತ್ತಾಂಡ್. ಬಯ್ಯ ಐನ್ ಗಂಟೆಗ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಉಸುಲು ಉಂತ್‌ಂಡ್. ಆಡೆಗ್ ತುಳುವ ಮಣ್ಣಾತ ಒಂಜಿ ಬೊಳ್ಳಿ ಮಿತ್ತಾ ಬಾನೊಗು ರಾದ್ ಪೋಂಡ್.

ಕಾರಂತೆರೆ ಬೇಲೆನೇ ಒಂಜಿ 'ಮಿಷನರಿತಂಚ'

ದೇಸೊತ ಮಾಮಲ್ಲ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆರೆಟ್ ಕಾರಂತೆರ್‌ಲಾ ಒರಿ ಪನ್ನುನವು ಮಾತಾ ತುಳುವೆರ್‌ನ ಪೆರ್ಮೆ. ಆರ್ ಮಲ್ತಾನಾತ್ ಪ್ರಯೋಗೊ, ರಂಗ ಕಾರ್ಯಾಗಾರೊ ಲೆನ್ ಬೇತೆ ವಾ ನಿರ್ದೇಶಕೆಲಾ ಮಲ್ತಿಪ್ಪಯೆರ್. ಆರ್ ನೂದರ್ತಲಾ ಎಚ್ಚ ಪ್ರಯೋಗೊ ಲೆನ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಈತ್ ಪೂರ ಬೇಲೆನ್ ಆರ್ ಪುದರ್‌ಗಾತ್ರ ಮಲ್ತಿನಾರತ್ತ. ಆರೆನ ಇಡೀ ಬದ್‌ಕೇ ಒಂಜಿ ಮಿಷನರಿತಂಚ ಪಂಡ್‌ತ್ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ಬೂಕುತ ಲೇಖಕೆರ್ ಪುಗರ್ಪೆರ್.

ನಲ್ಪನೇ ಪ್ರಾಯೋಗೇ ಆರ್ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಆತ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟ ಪುದರ್ ಪಡೆಂಟಲಾ, ಆ ಪುಗರ್ತೆಗ್ ಆರ್ ಅಂಟೊನ್ನಾರತ್ತ. ಪೇಂಟೆ, ಊರುಂದ್ ಎನ್ನಂದೆ, ವೃತ್ತಿಪರ, ಹವ್ಯಾಸಿಂತ್ ಎನ್ನಂದೆ ವಾ ತಂಡೊಕ್ಲಾ ಸರಿ, ಆರ್ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನಾಟಕೊಟು ವೃತ್ತಿಪರತೆ ಬೋಡು, ಕಲಾವಿದೆರ್ ಬುಳೆವೊಡು, ಸಮರ್ತೆರಾಯಿನ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಬೋಡುಂದು ಎಪೊನೇ ಪನೊಂದು ಬತ್ತಿತ್ತಾಂಟಲಾ, ಪೊಸ ನಾಟಕೊನ್ನಾ ಆರ್ ಗೊಬ್ಬತ್ತೆರ್. ಅತ್ತಂತೆ ಆರ್ ಅಂಚಿನ ತಂಡೊಲೆಗ್ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ಪುನಗೆ ಎಡ್ಡೆ ಕಲಾವಿದೆರೆನೇ ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಕೇಂಡಿನಾರತ್ತ. ಸಮರ್ತೆರಾಯಿನ ಕಲಾವಿದೆರಿಜ್ಜಂದೆ ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಳಾವುಂದು ಪೋಡಿತ್‌ನಾರತ್ತ. ಪ್ರಯೋಗ ಗೆಂದ್‌ನಗೆ ಆರ್ ಕುಸಿ ಪಡೆತ್‌ರ್. ಸೋತ್‌ನಗೆ ತಂಡೊಡ್ತ್ ಒಂಜಿ ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆ ಆಂಡತ್ತಂದ್ ಸಮಾದಾನೊ ಪಡೆತ್ತೆರ್. ಈ ದೃಷ್ಟಿತ್ ಆರ್ ಸೋತೆರ್‌ಂದಿಜ್ಜೆ.

ರೆಪರ್ಟರಿಲೆಟ್ ಬೆಂದ್‌ನಾರೆಗ್ ಹವ್ಯಾಸಿಲೆ ಕಂಡೊಟು ಬೆಂದ್‌ನಗೆ ಆರೆಗ್ ಬಂಜ ಆಯಿನವುಂಡು. ಏತೇ ಬಗೆಟ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಕೊರ್‌ಂಟಲಾ ಗ್ರೇಯ್‌ಪಂತ್‌ನಗ್ ಇಪ್ಪುವೆರತ್ತೆ? ಕೆಲವೆರ್ ಅರ್ತಾಂಟಲಾ ಅಬಿನಯೊಕು ಪೊಸಬೆರಾಯಿನೆರ್ತಾವರ ಅರ್ತ ಮಲ್ತೊನ್ನೆನ್

ನಟನೆಗ್ ಕೊಂಡರ್ಯರ ಸಮರ್ತರಿಪ್ಪುಜೆರ್. ಅಪಗ ಕಾರಂತೆರ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಂಡೆಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ಪಂತೆ, ಸಾದ್ಯ ಆಯಿನಾತ್ ಪಂಡ್ತ್ ಕೊರ್ತ್ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುವೆರ್, ಎದ್ ಪಾತೆರಯೆರ್. ಆಂಡ ಪಿಸ್‌ರ್ ಬತ್ತಂಡ ನೆರ್ತ್‌ನಲಾ ಉಂಡು. ಒಟ್ಟು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆನಗ, ನಾನ ಯಾನ್ ತಾಲೀಮು ಮಲ್ಪುಜಿಂದ್ ಪೋಡಿಪಾಯಿನಲಾ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಆರ್‌ನ ಪರಿಚಯ ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಉಂದು ಪೂರ ನಾಟಕತ ಒಂಜಿ ಬಾಗೊನೇಂದ್ ಎನ್ನುವೆರ್.

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಒಂಜಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಪಂಡ ನಿರಂತರ ತಿರ್ಗಾಟ. ಆರ್ ಕುಲ್ಲುನಲ್ಲ್ ಕುಲ್ಲುನಾರತ್ತ, ಉಂತ್‌ನಲ್ಲ ಉಂತುನಾರತ್ತ. ಈ ಓಡಾಟ ಆರ್‌ನ ಏತೋ ಪ್ರಯೋಗತ ಗುಣಮಟ್ಟತ ಮಿತ್ತ್ ಪರಿಣಾಮ ಬೂರ್‌ನವುಂಡುಗೆ. ಅಂಚಾಂದ್ ಆರ್ ಇಂದೆನ್ ಬದಲಾಯಿಸತ್‌ಜೆರ್. ಆರೇ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್- ನನಗೆ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಬೇಕು. ಕೆಯಾಸ್‌ನಲ್ಲೇ ಏನಾದರೂ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ' ಪನ್‌ಪೆರ್. ಅವು ಸರಿ ಇಪ್ಪು ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಯಾಸ್‌ಟೇ ಸೃಜನಶೀಲತೆನ್ ಮೆರೆಪಾತೆರ್. ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನತ ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗ್ ದುಂಬು ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತ್‌ತ್ ಬ್ರೆಕ್‌ನ್ ಶೈಲಿಟ್ ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಸಂಗೀತೊ ಕೊರ್‌ತೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಏತೋ ಉದಾರ್ಮ ಉಂಡು. ಆರ್‌ನ ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಗೊಲೆನ್ ತೂಯಿನ ಡಾ| ಯು.ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ್ 'ರಂಗಭೂಮಿಯ ಜೀನಿಯಸ್'ಂದ್ ಲೆತ್ತೆರ್.

ಹಯವದನ, ಸತ್ತವರ ನೆರಳು, ಜೋಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, ಗೋಕುಲನಿರ್ಗಮನ, ಜೋಕ್ಲೆ ನಾಟಕೊ ಪಂಜರಶಾಲೆ, ಮೂಕನ ಮಕ್ಕಳು ಇಂದೆಕ್ ಉದಾರ್ಮ.

ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಅಧ್ಯಯನತ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್‌ನ ವಿದ್ವತ್‌ತ ಬಗ್ಗೆ ಆವಂಚಿನೆಂದ್ ಏರಾಂಟಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪಾಡುವೆರ್. ಅರಿಸ್ವಾಟಲ್‌ನಂಚ, ಬ್ರೆಕ್‌ನಂಚ, ಭರತನಂಚ ನಮ್ಮ ದೇಶತ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ರಂಗಮೀಮಾಂಸೆ ದಾದ? ಸ್ಪಾನ್ಸಿಲ ವಾಸ್ತಿ, ಮೇಯರಾಲ್ಡ್ - ಮುಕ್ಲೆ ಲೆಕ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಅಭಿನಯ ತತ್ವ ಎಂಚಿನಂದ್ ಏರಾಂಟಲಾ ಕೇನುವೆರ್. ಐಕ್ ಪೂರ ಆರ್‌ಟ ಉತ್ತರಲಾ ಇಪ್ಪಂದ್. ಆರ್‌ಟ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಶಿಸ್ತು ಇಪ್ಪಂದ್. ಆಂಡ ಆರ್ ಪುಟ್ಟಾಯಿ ಏತೋ ರಂಗ ಕೃತಿಲೆಟ ಕೆಲವಾಂಡಲಾ ಅಸಾಧಾರಣವಾಯಿನ ರಂಗಕೃತಿಕ್‌ಲ್ ಇಪ್ಪಂದೇ? ಐಟ್ ಕೆಲವೆನ ಬಗೆಟಾಂಟಲಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತೆನಾ ನಮೋ?

ಕಾರಂತೆರ್, ಆರ್‌ನ ಬಾಸಣ, ಸಂದರ್ಶನಟ್ ಪೂರಾ ರಂಗಭೂಮಿನ್ ಒರಿಪಾಪುನ, ಬುಳೆಪಾಪುನ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರುನವೇ ಎಚ್ಚ ರಂಗ ಸಂಗೀತೊ ಎಂಚ ಇಪ್ಪೊಡುಂದು ಪನ್ನವೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಆಂಡ ರಂಗ ಕಲೆತ ಬಗ್ಗೆ ತಾತ್ವಿಕ ಮಟ್ಟಡ್ ಪಾತೆರುನವು ಕಡಮ್ಮೆ. ಐಟ್ಲಾ ಆರ್‌ನವೇ ರಂಗ ಕೃತಿಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಪನ್ನವು ತೀರಾ ಕಮ್ಮಿ. ಒರೊರೊ ಬಾಸಣಟ್, ಇಂಚನೆ ಪಾತೆರಕತೆಟ್ ರಂಗಕಲೆನ್ 'ಬಾಸ್ಪರ್ಡ್ ಆರ್ಟ್'ಂದ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಬವುಸೊ ರಂಗಕಲೆತ ಬಗೆಟ್ ಆರ್‌ನ ಕಲ್ಪನೆ ಉಂದುವೆನೋ ದಾನೊ? 'ತೂಲೆ ಈ

ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ಪೂರಲಾ ಸ್ವೀಕಾರೋನೇ ಚಿತ್ರಕಲೆ, ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತೋ, ಯೋಗೋ, ಮಾರ್ಷಲ್ ಆರ್ಟ್- ವೊಯ್ ಬೋಡಾಂಟಲಾ ಥಿಯೇಟರ್‌ಗ್ ದೆತೊನೊಲಿ.' ಈ ಅರ್ತೊಟು ಆರ್ ರಂಗಕಲೆನ್ 'ಬಾಸ್ಪರ್ಡ್ ಆರ್ಟ್'ಂದ್ ಲೆತ್ತಿಪ್ಪೊಡು. ಉಂದು ಆರ್‌ನ ಮಾತಾ ನಾಟಕೋಲೆಟ್‌ಲಾ ತೂವೊಲಿ.

ಮಂತ್ರೋಲಾ ಬೋಡು, ನೆರಡ್ಡೆಲಾ ಬೋಡು

ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ಮಂತ್ರೋಲಾ ಬೋಡು, ನೆರಡ್ಡೆಲಾ ಬೋಡುಂದು ಪನ್‌ತೆರ್. ಅಂಚನೇ ಆರ್ ಮಂತ್ರಘೋಷೊನ್ನಾ ನೆರಡ್ಡೆನ್ನಾ ಸುಮಾರ್ ನಾಟಕೋಲೆಟ್ ಮನಸ್‌ಗ್ ಮುಟ್ಟುಲೆಕ ದೀವೊಂತೆರ್. (ಸತ್ತವರ ನೆರಳು, ಪಂಜರಶಾಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ) ಹಿಂದಿತ 'ಹಯವದನ' ನಾಟಕೋಟು ಕಪಿಲಾ, ದೇವದತ್ತರೆನ ಜಗಲೊಗು ಮಾರ್ಷಿಯಲ್ ಆರ್ಟ್‌ನ್ ಪಾಡೊಂತೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನತ ಪಜ್ಜೆನ್ನಾ ದೆತೊನ್‌ತೆರ್. ನಮನ ಪಾತೆರತ ನಡುಟು ಬರ್ಪಿನ ಹು, ಉಹುಂ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಉದ್ಗಾರೊನ್ನಾ ರಂಗಭಾಷೆತಂಚ ಮಲ್ಪೊಲಿಂದು ತೋಜಾತ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಒಟ್ಟಾತ್ ಆರ್ ರಂಗಭೂಮಿನ್ ಅವು ಕನ್ನಡ ಇಪ್ಪಡ್, ಹಿಂದಿ ಇಪ್ಪಡ್ ಏತ್ ರಿಚ್ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೊಡಾಂಟ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸಂಶೋಧನೆನೇ ಆವೊಡುಂದು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಪನ್‌ಪೆರ್.

ಕಾರಂತೆರೆ ನಾಟಕೋಲೆಟ್ ವೈಭವ, ಸೆಲೆಬ್ರೇಷನ್ ಉಂಡುಂದು ರಾಪಾತ್ ಪಾತೆರುನೆರ್ತಲಾ, ಆರ್ ಬೆಂದಿ ಪ್ರತೀ ಬೇಲೆಟ್ಟಾ ರಂಗ ಸಾಧ್ಯತೆಲೆನ್ ಏತ್ ಮಲ್ತೆ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೊಲಿ. ಒಲ್ಪೊಲ್ಪಡ್ತೋ ಪೆಜಿತ್ ಕೊಂಡತ್ತಾನ ರಾಗೊಳೆಡ್, ಸೊರೊಡ್ತು, ಶಬ್ದ ವೈವಿದ್ಯೊಡ್ತಾವರ ಭಾರತೀಯ ರಂಗಭೂಮಿನ್ ಏತೊಂಜಿ ಸಿರಿವಂತ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಅಬ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪುನವು ಇತ್ತೆತ ಒಂಜಿ ತುರ್ತು.

ಕಾರಂತೆರ್ ತುಳುಟ್ಟಾ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಮಲ್ತೆರ್. ಬವುಸೊ ಅವು ತನ ಉಡಲ್‌ನ್ ಸಿರಿವಂತ ಮಲ್ತಿ ಊರುತ ಬಾಸೆಗ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಕೊರಿನ ಒಂಜಿ ಕಾಣಿಕೆ. ಆರ್‌ನ ನಾಟಕೋಲೆಟ್ ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಊರುತ ಜನ ಪಾತೆರುನ - ಐಟ್ಟಾ ತುಳುತ ಕೆಲವು ಉದ್ಗಾರೊಲು ಬರ್ಪ. ಗಟ್ಟಿನಿಲೆ ಊರಿ ಕವಿ, ಸಾಹಿತಿ, ನಾಟಕಕಾರನ ಮನಸ್‌ಟ್ ಬಾಲ್ಯತ ನೆಂಪು, ಊರುತ ನೆಂಪು, ಊರುತ ಬಾಸೆ, ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಖಂಡಿತಾ ಪರಿಣಾಮ ಬೂರುಂಡೇ.

ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿ ಆತೇ ಆತ್ಮ, ಇಡೀ ಭಾರತತ ಏತೋ ರಂಗಭೂಮಿಲೆನ್ ಶ್ರೀಮಂತ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಕಾರಂತೆರ್. ಅಂಚ ಇತ್ತಾಂಟ್ಟಾ ಆರ್‌ನ ಬಗೆಟ್ ಬರೆಯಿನಕ್ಲೆ ಕಮ್ಮಿ ಕಾರಂತೆರೆ ಬಗೆಟ್ ರಡ್ಡ್ ಆತ್ಮಕತೆ ಬತ್ತಂಡ್. ಒಂಜಿ ಉಡುಪಿ ಆರ್‌ಆರ್‌ಸಿ, ವೈದೇಹಿಯೆರೆಟ ಪಂಡತ್ ಬರೆಪ್ಪಾಯಿ 'ಇಲ್ಲಿರಲಾರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಾರೆ' ಆತ್ಮಕತೆ. ಉಂದು ಒಂಜಿ ಸುದೀರ್ಘ ಬುಕ್ಕ ಒಟ್ಟು ಭಾರತತ ರಂಗಭೂಮಿತ ಚರಿತ್ರೆ ಪನ್‌ಪಿ ಬೂಕು. ಕಾರಂತೆರ್ ಬಾಬುಕೋಡಿತ ಮುಳಿ ಇಲ್ಲತ ಪುರುಬಾಕಿಲ್ ಕಡತ್‌ಡೆಲ್ಲಿ ಬೋಪಾಲ,

ರಂಗಾಯಣ, ಸುರಭಿ, ಯುರೋಪ್, ಅಮೆರಿಕ ಇಂಚ ಪೂರ ತಿರ್ಗತ್ ಮಾಮಲ್ಲ 'ನರಮಾನಿ' ಆಯಿ ಬಗನ್ ಪೋರ್ಲುಟು ಮುಡೆತ್ ಕೊರಿನ ಬೂಕು ಅವು. ಇಂದೆಕ್‌ಲಾ ದುಂಬು ಬಿ.ಎಸ್. ಕೇಶವರಾಯೆರ್ 'ಸೂತ್ರಧಾರ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ' ಪನ್ನಿ ಬೂಕು ಬರೆದಿತ್ತೆರ್. ಹಿರಿಯಡಕ ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯೆರ್ 'ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ (ಜೀವನ ಸಾಧನೆ)' ಬೂಕು ಬರೆತೆರ್. 'ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ : ರಂಗಸಂಪನ್ನರ ಕಿರು ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ' ಬೂಕುನು ಹಾ.ಸಾ.ಕೃ ಬರೆತೆರ್, ನಾಟಕ ಆಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಾಂಡ್. ಹಿಂದಿಟ್ಟಾ ಕಾರಂತೆರೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲು ಅಚ್ಚಿ ಆತೊ.

ತುಳುವೆರೆಗೇತ್ ಗೊತ್ತುಂಡು?

ಆತಾಂಟ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕೊಟು ಕಾರಂತೆರೆ ಬಗ್ಗೆ ಆಯಿನ ಬೇಲೆ ಯಾವಂದ್. ತುಳುವೆರ್ ನಮೊ ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನಾರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮಾರ್ಂದ್ ದಾಂದಾಂಟಲಾ ಮಲ್ಪೊಡಿತ್ತಾಂಡ್. ಆತ್‌ಜಿ. ಆರ್‌ನ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಗಾಂತ್ ತೂದು ಅದ್ಯಯನ ಮಲ್ಪೊಡಿತ್ತಾಂಡ್. ತುಳುತಕ್ಲ ಕಾರಂತೆರೆ ನಾಟಕೊಗು ತುಳುವ ಮಣ್ಣ್ ಎಂಚ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಆಂಡ್ಂದ್ ತೆರಿಯೊಡಿತ್ತಾಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅದ್ಯಯನೊಲು ದುಂಬಗ್ ಪ್ರೇಜನೊ ಆಪೆತೊ ಖಂಡಿತ.

ಕಾರಂತೆರೇ ಡೈರೆಕ್ಟ್‌ನ್ ಮಲ್ತಿ 'ಗೋಕುಲ ನಿರ್ಗಮನ' ನಾಟಕಡ್ ಬಲರಾಮನ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ತಿತ್ತಿ ಜೀವನ್‌ರಾಂ ಸುಳ್ಳ ಪನ್‌ಪೆರ್ - ಡೆಲ್ಲಿತಂಚಿ ಎಂಕಲೆ ನಾಟಕೊ ಪೋಂಡ ಅಲ್ತ ರಂಗಮಂದಿರತ ಪಿದಯಿ ಕಾರಂತೆರೆನ ಮಲ್ಲ ಪೋಸ್ಪರ್ ಅಂಟಾಯಿನವು ತೋಜೆತ್‌ಂಡ್. ಎಂಕಲೆಗ್ ಅವು ಅಚ್ಚಿರೊ. ಅಂಚಿತ್ತೆಕ್ಲೆಗ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಅದ್ಬುತೊನೇ.'

ಕಾರಂತೆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊತ ಮಣ್ಣಾಟ್ ಪುಟ್ಟಾತ್, ಯಕ್ಷಗಾನೊನು ತೆರಿದಿತ್ತಿನಾರ್. ಆರ್‌ನ ಆತ್ಮಕತೆತ ಬೂಕು ಓದ್ತ್ ಮುಚ್ಚಿನಗೆ ನೆಂಪಾಯಿನ - ಓಲಾಂಡಲಾ ಆರ್ ಗುಬ್ಬಿ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿಗ್ ಸೇರ್‌ದಿಜ್ಜಾಂಡ ನಮನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮೇಳಗ್ ಸೇರ್‌ತ್ ಯಕ್ಷಗಾನತ ಕಲನ್ ನನಲಾತ್ ಶ್ರೀಮಂತ ಮಲ್ತುವೆರೋ ದಾನೊ? ಬಡಗ್ ತಿಟ್ಟಾಗ್ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್‌ನಂಚಿನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ತಿಕ್‌ತ್ ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿಲೆಕ ಕುಡ್ಲತಂಚಿತ ತೆಂಕಾಯಿ ತಿಟ್ಟ್ ಗಟ್ಟಿ ಆತ್‌ಜಿ. ಓಲಾಂಡಲಾ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ತೆಂಕಾಯಿ ತಿಟ್ಟಾತ್ ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಕಾರ್ ದೀತುವೆರ್‌ಂಟ ಆಟೊಗೊಂಜಿ ಬೇತೆನೇ ದೇಕಿ ಬತ್ತತ್‌ವೋ ದಾನೊ?

ಅಂಚಾತುಂಡ ಇತ್ತೆ ತಿಕ್‌ನ ಪುಗರ್ತೆ, ದೇಸೊರ್ಮೆತ ಕೀರ್ತಿ ಬತ್‌ತುವಂದ್. ಅವ್ವಿಪ್ಪಡ್, ಯಕ್ಷಗಾನಂದ್ ಆತ್, ಈ ದೇಸೊತ ಒವ್ವೇ ಮೂಲೆತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿನ್ ನಾಟಕೊಗು ಬೋಡಾಯಿಲೆಕ ಬಗ್ಗಪುನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇತ್ತಾಂಡ್.

ಕಾರಂತೆರ್ ನಾಟಕ ಕಟ್ಟುನ ರೀತಿ

ಕಾರಂತೆರ್ ನಾಟಕೊ ಒಂಚೆನ್ ಕಟ್ಟುನ ರೀತಿನ್ ಕೆ.ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಇಂಚ ವಿವರಿತ್‌ದೆರ್- 'ಕಾರಂತರು ಮೊದಲು ನಾಟಕವನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವರಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ನಾಟಕದ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುವುದು, 'ಸಂಗೀತ ಸಂಕೇತಗಳಲ್ಲಿ'. ಅವರು ನಾಟಕದ 'ಪ್ರಾಣಗಿಣಿ'ಯನ್ನು ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಭಾವಸ್ಥವಾಗಿಯೋ - ತರ್ಕ ಅನುಮತಿಗಳಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಭಾವಾನುಭವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಮೂಲಕವೋ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರರು. ನಾಟಕದ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯು ಒಂದು, 'ಸಂಗೀತ ಗುಟಿಯಾಗಿ' ಅವರ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಉಂಡೆಗಟ್ಟಿ ಹರಳುಗಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲಿನ ಅವರ ನಾಟಕ ತಯಾರಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದರೆ, ಈ ಸಂಗೀತ ಸಂಕೇತ ಅಥವಾ ಸಂಗೀತ ಗುಟಿಯ ಉಪಭ್ರಮಣವಷ್ಟೇ. ಮೊದಲು ಅವರು ಈ ಸಂಗೀತ ಸಂಕೇತದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಮೈಯಾಗಬಲ್ಲ ಶಾಬ್ದಿಕ ರಚನೆಯನ್ನು- ಗೀತವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಒಮ್ಮೆ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಇಡೀ ನಾಟಕದ ಪಠ್ಯವು ತಾನಾಗಿಯೇ ಎನ್ನುವಂತೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.'

ತುಳುತ ಮೂಲಕನೇ ಲೋಕೊ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್

ಐ.ಕೆ. ಬೋಳುವಾರ್ ನಮ ಪುತ್ತೂರುದಾರ್. ಕನ್ನಡೊ ಅಂಚನೆ ತುಳುತ ನಾಟಕ ಮಲ್ತ್ ಇತ್ತನಾರ್. ಇಂಚಿನ ಐ.ಕೆ.ಯೆರೆಗ್ ಮುಪ್ಪೊ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬೇ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಪರಿಚಯ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. 1984ನೇ ಇಸ್ವಿಟ್ ಒರ ಭೋಪಾಲತ ರಂಗಮಂಡಲಟ್ ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ನಡತಿತ್ತಂಡ್‌ಗೆ. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಕರ್ನಾಟಕತ ಒಂಜಿ ತಂಡೊನು ಆಡೆಗ್ ಲೆತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚ ಆಡೆಗ್ ಪೋಯಿನ ತಂಡೊಟು ಐ.ಕೆ. ಬೋಳುವಾರ್ ಇತ್ತೆರ್. ಪ್ರೊ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ, ಮೋಹನ ಸೋನ, ಜನಾರ್ದನ, ಸುಳ್ಯೊತರಾಮಕೃಷ್ಣೆರ್, ಚಂದ್ರಹಾಸ ಉಳ್ಳಾಲ- ಇಂಚ ತುಳುನಾಡುತಕ್ಕೇ ಇತ್ತಿನ ತಂಡೊ ಅವು. ಭೋಪಾಲ್‌ಟ್ 'ಬೇನೆ' ಬುಕ್ಕ 'ಬಡಪಾಯಿ ನಾಗಪ್ಪ' ಪನ್ನಿ ರಡ್ಡ್ ಕನ್ನಡೊ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬುತಿತ್ತೆರ್. ಅವು ನಮನ ತುಳು ಮಣ್ಣಾತ ಬೂತೊ ಕಟ್ಟುನಾಯನ ಬದ್‌ಕ್‌ತ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತಿ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ತ ನಾಟಕೊ. ಕನ್ನಡೊಟು ಬಂಡಾಯ ಚಳುವಳಿ ಬಾರೀ ಮಿತ್ತ್ ಪೋದಿತ್ತಿ ಪೊರ್ತು ಅವು. ಅಂಚ ಐನ ಒರು ಈ ನಾಟಕೊಟ್ಟಾ ಇತ್ತಂಡ್‌ಗೆ.

ಕಾರಂತೆರ್ ಏತೇತೋ ದೇಸೊ ತಿರ್ಗನಾರ್, ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟಡ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನಾರ್. ಸುಮಾರ್ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬೇ ತುಳುನಾಡ್‌ತ್ ದೂರೊ ಪೋಯಿನೆರ್ತಾವರ ಆರೆಗ್ ತುಳು ಸರಿ ಬರೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಆಂಡ ಈತ್ ಪೂರ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್ ಪಾತೆರೊಗು ಬತ್ತಾಂಟ, ವೊವ್ವೇ ಇಸೆಯೊತ ಬಗೆಟ್ ಬಾಸಣೊಗು

ಜತ್ತಾಂಟ, ಪ್ರತೀ ಸರ್ತಿಲಾ 'ಎನ್ನ ಊರುತ ಜನ...., ಎನ್ನ ಊರುತ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನೆರ್, ಎನ್ನ ಊರುಟು ಇಂಚ...' ಎಂದೆದೇ ಉದಾರ್ಮ ಕೊರ್ತ್ ವಿವರಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಏತೇ ಪುದರ್ ಪಡೆಂಟಲಾ ಆರ್ ತುಳತ ಮೂಲಕೊನೇ ಮಾತೆನ್ನಾ ತೂಪೆತನ. ಗ್ಲೋಬಲೈಸೇಷನ್ ತ ಬಗೆಟ್ ಪಾತೆರ್ ನಗಲಾ ಆರ್, ಎನ್ನ ಊರುಟು ಇಂಚ ಇತ್ತಾಂಡೆಂದೇ ಉದಾರ್ಮ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಾತೆರುನ ಬಾಸೆ ಹಿಂದಿಯೋ, ಕನ್ನಡೋನೋ ಅತ್ತಾಂಡೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್. ಅಂಡೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಉದಾರ್ಮ ಮಾತ್ರ ತುಳುನಾಡ್. ಈ ಒಂಜಿ ದೃಷ್ಟಾಂತನೇ ಯಾವು ನಮಕ್ ಕಾರಂತೆರ್ ನಮ್ಮಾರೊಂದ್ ಎದೆ ತಟ್ತ್ ಪನ್ನೆರ.

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಲೆತ್ತಾಂಡ್

ಪ್ರೊ| ವಿವೇಕ ರೈಕ್ಕು ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿತ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆ ಆದಿತ್ತಿ ಪೊರ್ತು. ವಿವೇಕ ರೈಕ್ಕೆನ ಬಾರೀ ಉಮೇದಟ್ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆನ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬರ್ಪಾಯೆರ್. ರೈಕ್ಕೆಗ್ ತುಳುನಾಡ್ತ ಸಾಲೆ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಕಾರಂತೆರೆನ್ ದುಂಬು ದೀಡ್ತ್ ತುಳು ನಾಟಕೊ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಪಾಪುನ ಅಬುಲಾಸೆ. ಅಂಚ ಉಡುಪಿ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆತ 6ನೇಡ್ಡ್ 9ನೇ ಮುಟ್ಟತ ಸಾಲೆ ಜೋಕುಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪಡಾಯೆರ್. ಕುಡ್ಲ ಬಲ್ಮರತ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಲೆಟ್ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ. ಪೂರಾ ಖರ್ಚೆನ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಯೇ ತೂವೊಂಡು. ಸುಮಾರ್ ಮುಪ್ಪ ಜೋಕುಲು ಒಂಜಿ ವಾರೊ ಕಾರಂತೆರೆನ ಒತ್ತು ಇತ್ತೊ. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇನೊಂದು ಕೇನೊಂದು ಪೊವ್ವಾಂಡಲಾ ಉತ್ತರೊ ತಿಕ್ಂಡ ಅವ್ವೇ ಎಳೆನ್ ದೆತೊಂತು ಬಾರಿ ಸೋಕುಡೆ ಕಾರಂತೆರ್ ಕಲ್ಪಾದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಆ ಒಂಜಿ ವಾರೊ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಸಂಬ್ರಮೊ. ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಸುರೇಶ್ ಬುಕ್ಕ ಐ.ಕೆ. ಬೊಳುವಾರ್ ಸಾಯ ಆದಿತ್ತೆರ್.

ಆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರೊಟು ಜೋಕುಲು ಗೊಬ್ಬುನ ತುಳು ನಾಟಕೊ 'ಜಾತ್ರೆ'. ಆ ನಾಟಕೊಗು ಹಿಂದಿತ ಪ್ರೇಮಚಂದೆರೆನ 'ಈಬ್ಬಾ' ಕತೆತ ಮೂಲೊ. ತುಳುನಾಡ್ತ ಜಾತ್ರೆತ ಒರುನು ಕಾರಂತೆರ್ ಕೊಂಡತ್ತಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಕಲ್ಲಡ್ಕತ ಗೊಂಬೆ ಸುರು ಆಯಿ ಪೊರ್ತು ಅವು. ಆ ಗೊಂಬೆಲೆನ್ನಾ ನಾಟಕೊಟು ದೆತೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಆ ನಾಟಕೊ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆತಿತ್ತಾಂಡೆಂದ್ ಐ.ಕೆ. ಪನ್ನೆರ್.

ಉಂದುವೇ ಪೊರ್ತುಡು ಕುಡ್ಲತ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ ತಂಡತಕ್ಲ ಕಾರಂತೆರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊಟು 'ಕೊಡಿಮರ' ಪನ್ನಿ ತುಳು ನಾಟಕೊನು ಗೊಬ್ಬಾಯೆರ್. ಡಾ| ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಪ್ರೊ| ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಮೆಕ್ಲ ಪೂರಾ ಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಟ ನಾಟಕೊ ಎನ್ನಿಲೆಕ ಆಯಿಜಿಗೇ. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಇತ್ತನೆಡ್ತಾವರ ನಾಟಕ ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಪಡೆವೊಡಿತ್ತಾಂಡ್. ಕಾರಂತೆರೆಗೇ ನಾಟಕ ರಿಹರ್ಸಲ್ ಇಸ್ಪ ಆಯಿಜಿಂದ್ ಐ.ಕೆ. ಪನ್ನೆರ್. ಕುಡ್ಲತ ಟೌನ್ ಹಾಲ್ ಟ್ ಅಯಿನ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡತ್ಂಡ್.

ಜೋಕುಲೆ ರಂಗಭೂಮಿ

ಕಾರಂತೆರ್ ಏತೇ ಮಲ್ಲ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಆದಿತ್ತಂಡಲಾ ಜೋಕುಲೆಗಲಾ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತೆತ್ತೆರ್. ಅವುಲಾ ಜೋಕುಲೆಗುಟುಗು ಜೋಕುಲಾತ್. 1963ನೇ ಇಸ್ವಿಟ್ ಡೆಲ್ಲಿತ ಸಾಲೆಟ್ ಮಾಸ್ಪಾದಿಪ್ಪುನಗನೇ ಜೋಕುಲೆ ನಾಟಕ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಮಲ್ತೆತ್ತೆರ್. ಆನಿಡ್, ತೀರ್ ಪೋಪುನೆಕ್ ಒಂಜಿ ವರ್ಸ ದುಂಬು ಮುಟ್ಟಲಾ ಆರ್ ಜೋಕುಲೆಗಾತ್ ಪುಣೆತೆರ್. ವರ್ಸ, ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸೋಗೊರೊ ಆಂಟಲಾ ದೇಸತ ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಗ್ ಪೋತ್ಜೋಕುಲೆ ರಂಗೊಗು ಬೋಡಾತ್ ಪೂರ್ತ್ ಕಳೆತ್ ಬತ್ತೆತೆರ್. ಬುಡೆದಿ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆಲಾ ಅಂಚನೆ. ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಬೆಂಗ್ಲೂರುಟು 'ಬೆನಕ ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕ ಕೇಂದ್ರ'ನೇ ಕಟ್ವತ್ ಸುಮಾರ್ ವರ್ಸ ತಪ್ಪಂತೆ ಜೋಕುಲೆಗಾತ್ ರಂಗ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ನಡಪಾತ್, ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಾತೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ 1971ಟ್ ನೀನಾಸಂಗ್ ಪಂಜರಶಾಲೆ ನಾಟಕ ಮಲ್ಪುನೆ ಮುಟ್ಟ ಕನ್ನಡೊಟು ಜೋಕುಲೆ ರಂಗತ ಕಲ್ಪನೆನೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಈ ಮೂಲಕ ಜೋಕುಲೆಗೊಂಜಿ ಪೊಸಾ ಲೋಕೊನೇ ಉಂಡು ಮಲ್ತೆರ್.

ಒರಿ ವಿಮರ್ಶೆಕೆ ಇಂಚ ಬರೆಪೆರ್ - 'ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ನಾಟಕವೊಂದಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು - ಮೂವತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಂತರಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ನೂರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಡಿ, ಇನ್ನೊಂದೈವತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಸೇರುವುದಾದರೆ ಸೇರಲಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಹೇಗೋ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂಭಾಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರದರ್ಶನದ ದಿನಗಳು ಸಮೀಪಿಸಿದಂತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾಟಕ ಹಬ್ಬವೆನಿಸುತ್ತದೆ, ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಸಮುದಾಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅಂಕುರವಾಗುತ್ತದೆ. ನೂರಾರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದು ಸಲಭವೇನಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ತೀರಾ ಅಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದಾಗ, ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಗದರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗದರಿಕೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಮುದುಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಜೋಕ್ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಗಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳು ಆತ್ಮೀಯರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.'

ಜೋಕುಲೆನ್ ಮಾನಾವೊಂತು ಮಾನಾವೊಂತೇ ಅಕ್ಲೆನ ಉಳಯಿತ ಬೊಳ್ಳೆಯಿತಂಚಿ ಸುಬಾವುನೇ ದೆತೊಂತು ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಕಾರಂತೆರೆಟ ಇತ್ತಂಡ್ಂದ್ ಈ ಪಾತೆರೊಟು ತೆರಿಯುಂಡು. ಇಂಚ ಜೋಕುಲೆ ರಂಗಭೂಮಿಟ್ ಸುರುಕು ಪಜ್ಜೆ ದೀತ್ ಕಾರಂತೆರ್ ನಡತಿ ಸಾದಿ ಇತ್ತೆ ಮಲ್ಲ ರಾಜಮಾರ್ಗ ಆದ್ ಬುಳೆತ್ಂಡ್.

ಮನಸ್ ತುಳುವ ಪೆಲಕ್ಕಾಯಿತಲೆಕ

ಕಾರಂತೆರೆ ಮನಸ್, ಒರಿ ನರಮಾನಿಯಾತ್ ಮಸ್ತ ಮೆದು. ಬೇತೆ ಏರೆಗ್ಲಾ ತನಡ್ತಾವರ ಬೇನೆ ಆವಂದಿಲೆಕ ಎಚ್ಚರೊಡುಪ್ಪವೆರ್. ಆರ್ ಪ್ರಕೃತಿನ, ಮುರ್ಗೊಕುಲೆನ್ ಮಸ್ತ ಮೋಕೆ ಮಲ್ಪುನಾರ್. ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಪನ್ಪೆರ್- 'ಕಾರಂತೆರ್ ಪಕ್ಕಿಲೆಟ, ಜುವ್ವ ಇಜ್ಜಂತಿ

ವಸ್ತುಲೆಟ ಪಾತೆರುನೆನ್ಯಾನ್ ಆರೆರ್ತಾವರನೇ ಕಲ್ತೊಂಡೆ. ಅಂಚ ಪುಚ್ಚೆಟನೋ, ನಾಯಿಟನೋ, ಗುಬ್ಬಿಟನೋ ಪಾತೆರುನಗ ಎಂಚಿ ಕಸ್ಪ ಇತ್ತಂಡಲಾ ಪೂರ ಮಾಯಕ ಆಪುಂಡು'.

ಬೆಂಗ್ಲೂರುಡ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾಂ ತಂಚಿಗ್ ಕಾರಂತೆರ್ ಸುಮಾರ್ ಸರ್ತಿ ಬಸ್ಸಟ್ ಪೋತೆರ್. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಆಂಟಲಾ ಆರ್ ಸರಿಕಟ್ಟಾತ್ ಪಿದಾಡಿನ ಜಾಗೆಗ್ ಮುಟ್ಟುತೆರಾ? ಮಾರ್ಗೊ ಮದ್ಯೊಟು ಆ ಪರೈರ ಬಸ್ ಉಂತ್ಂಡ ಕಾರಂತೆರ್ ಜತ್ತಾದ್ ಚಾ ಪರ್ಪುನೆನ್ ಬುಡ್ತ್ ಪೆತ್ತಟನೋ, ನಾಯಿತ ಒಟ್ಟುಗೋ ಪಾತೆರೊಂದಿಪ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚಿ ಬಸ್ ಪಿದಾಡುನವು ಮೇರೆಗ್ ಗೊತ್ತೇ ಆಪೆದಿಜಾಂಡ್. ಸುಮಾರ್ ಸರ್ತಿ ಇಂಚಿ ಆತ್ಂಡ್ಗೆ. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಬಸ್ಸಟ್ ಪೋನಗ ರಂಗಭೂಮಿತ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತತೋ, ಇಜ್ಜಂಡ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ತತೋ ಮೇರ್ ಜಪ್ಪೊಡಾಯಿನಲ್ಲ ಜಪ್ಪದೆ, ದುಂಬು ಪೋಯಿನ ಸಂದಬೊರ್ಲಾ ಏತೊ ಉಂಡು.

ಅಂಚನೇ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಬೂಕುಲೆ ಬಗ್ಗೆ ದಿಂಜ ಮೋಕೆ. ಪೂರಾ ಬಗೆತ ಬೂಕುಲಾ ಬೋಡು ಆರೆಗ್. ಕೈಟ್ ಕಾಸಿಜ್ಜಾಂಡ ಪರಿಚಯತ ಅಂಗಡಿಟ್ ಸಾಲ ಮಲ್ತಾಂಡಲಾ ಬೂಕು ದೆತೊನುವೆರ್ಗೆ. ಮುಂಬೈತ 'ಸ್ವಾಂಡ್ ಬುಕ್ ಸ್ವಾಲ್'ತಕ್ಲ ಅಕ್ಲೆನ ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆನ್ ಮಾತಾ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ತ್ ಕೊರುವೆರ್. ಸಾಲ ಜಾಸ್ತಿ ಆನಗ ಸೂಚನೆ ಕೊರ್ವೆರ್. ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಪನ್ಪೆರ್ ವಾ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಉಗ್ರಾಣೊಟು ಇಪ್ಪಂತಿನಾತ್ ಗ್ರಂಥಭಂಡಾರ, ರಂಗಭಂಡಾರ ಕಾರಂತೆರೆಟ ಇತ್ತಂಡ್.

ಈ ಬೂಕುಲೆಗ್ ಋಣಿ

1. ಇಲ್ಲಿರಲಾರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಾರೆ ವೈದೇಹಿ 2003
2. ಸೂತ್ರಧಾರ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ ಬಿ.ಎಸ್. ಕೇಶವ ರಾವ್ 1999
3. ಸೋಲಿಸಬೇಡ ಗೆಲಿಸಯ್ಯ ಪ್ರೇಮಾ ಕಾರಂತ 2010
4. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ (ಜೀವನ ಸಾಧನೆ) ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡಕ 2010
5. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಲಿನ ಬೂಕು

ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ (ತುಳು ಮಾಲಿಕೆ)

01. ರೆವೆರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (1995)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
02. ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ (1995)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
03. ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ವಯ್ಯೆರ್ (1995)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
04. ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995)	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗನ್
05. ಎನ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
06. ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (1996)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
07. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
08. ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ
09. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರ್ (1997)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10. ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997)	ಎಮ್. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11. ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	ಡಾ. ಪೀಟರ್‌ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12. ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (1997)	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ (1997)	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ (1998)	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15. ಕೆಮ್ಮೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
16. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು
17. ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ ಶೆಟ್ (1998)	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ
18. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ (2001)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19. ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (2002)	ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
20. ಕಲಾ ತಪಸ್ವಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (2002)	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಮ್. ಶೆಟ್ಟಿ
21. ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (2003)	ಡಾ. ಪಾಲ್ಟಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
22. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (ದ.ಪ್ರ) (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ
23. ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ (2008)	ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
24. ಕೆ.ಲೀಲಾವತಿ (2008)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು, ರೋಹಿಣಿ
25. ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ (2008)	ಜಯಂತಿ

26. ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (2008)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
27. ಮುಲ್ಕಿ ಸುಂದರ ರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ (2011)	ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
28. ನಂದೋಳಿಗೆ ಮುದ್ದಣೆ (2011)	ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್
29. ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ (2011)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
30. ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾಯೆರ್ (2011)	ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ
31. ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ (2011)	ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ
32. ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿ (2011)	ವಿ.ಕೆ. ಯಾದವ್ ಸಸಿಹಿತ್ತು
33. ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್ (2011)	ಎಚ್. ಶಕುಂತಲಾ ಭಟ್
34. ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ (2011)	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು

ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ತುಳುಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳು ಸಂಪೊತ್ತುದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಅಕುಲೆ ಸೇವೆ ಸಂದ್‌ದಿತ್ತಾಂಡ ಅಂಚಿನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರೆನ ಬದ್ಕ, ಸಾಧನೆಲೆನ್ ನೆಂಪುಡು ಒರಿತೊನುನವು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮೊ. ಈ ನಿಲೆಟ್ ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನಕುಲೆನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆಪಾದ್ ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಪನ್ನಿ ಗ್ರಂತ ಮಾಲೆಡ್ ಬೊಳ್ಳುಗು ಕನವೊಂದುಂಡು.

ಬಾಬುಕೋಡಿ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಕಾರಂತೆರ್ ಜಗತ್ತಾದ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟೊದ ನಾಟಕ, ಸಿನಿಮಾ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್‌ಕುಲೆಡ್ ಒರಿ. ಆರ್ ಬಡಪತ್ತಾದ ಬದ್ಕಡ್ ಮಿತ್ತ ಬತ್ತಿನಾರ್. ಆರೆನ ಉಡಲ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ ಬದ್ಕೇ ಒಂಜಿ ಕಡಲ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಾರೀ ಐಸಿರೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ ತೆರಿದಿತ್ತೆರ್.

ಕಡಲ್ಡ್ ಸೆರೆ ಬತ್ತೊಂದೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆ ಸಾಂಕೇತಿಕತೆನ್ ಆರ್ ತನ್ನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ತೋಜಯೆರ್. ನಾಟಕೊದ ಕಸಿಟ್ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಒರು ತೋಜದ್ ಕೊರಿನಾರ್ ಆರ್. ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯೊಲೆನ ಪೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೆ ಆರ್. ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನೊದ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಿನ ಆರೆನ ಶಿಷ್ಯ ವರ್ಗೊ ಇಡೀ ದೇಶೊಡುಂಡು. ಆರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ ರಾಜ್ಯೊಗೊಂಜಿ ನಾಟಕ ರೆಪರ್ಟರಿ ಅತ್ತ ಬಾಸೆಗೊಂಜಿ, ಉಪಬಾಸೆಗೊಂಜಿ ರೆಪರ್ಟರಿ ಆವೊಡು.

ತುಳುನಾಡ್ ಪೆರ್ಮೆದ ಮಗೆ ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆನ ಬಗೆಟ್ ಈ ಬೂಕು ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೇಡ್ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು. ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆವೊಡಾಂಡ ಕಾರಂತೆರ್‌ನ ಬಗೆಟ್ ದಿಂಜ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತದೆರ್. ಬೂಕುಡು ಬಳಕೆ ಮಲ್ತಿನ ಬಾಸೆ ಅಪ್ಪಟ ಸುಳ್ಳೆ ಪ್ರದೇಸೊತ ತುಳು. ಕುಡ್ಲತ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಸುಳ್ಳೊತ ತುಳು ಅರ್ಥಾವಂದೆಲಾ ಪೋವು. ಆಂಡ ಸುಳ್ಳೊತ ತುಳುವೇ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲೊಡ್ ಪುಡೆತ್ ಬತ್ತಿನ ಪನ್ನಿನೆಕ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ ಈ ಬೂಕು ಬರವಣಿಗೆದ ಮೂಲಕ ಬರೆತಿನಾರ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರೆರ್ ಮಾಜೊಂದು ಪೋಪಿನ ತುಳು ಭಾಷೆತ ಒಂಜಿ ಪ್ರಬೇದೊನು ಒರಿಪಾದ್ ಕೊರಿಯರ್ದಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತದೆರ್ ಪನ್ನಿನವು ಪುಗರ್ತೆತ ವಿಸಯೊ. 'ಅನ್ವೇಷಣೆ', 'ಯಕ್ಷಭಂಡಾರಿ' ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ಕನ್ನಡ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕೊಂಡತಿನ ಮಂಡೆಕೋಲುದಾರ್ ಇತ್ತೆ ತುಳುಟು ಬರೆಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನವು ಸಂತೋಸೊದ ಸಂಗತಿ.

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
(ಗುರ್ಕಾರೆ ಪಾತೆರೊದ ತಿರ್ಲ್)